

Anexa nr.1

**Planul de management al
sitului de importanță comunitară ROSCI0101 Larion și al ariei naturale protejate de
interes național 2.222. Crovul de la Larion**

Cuprins

SUMAR

A. INTRODUCERE

- A.1. Scopul Planului de Management
- A.2. Baza legală a Planului de Management
- B.1. Informații Generale
 - B.1.1. Localizare
 - B.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management
 - B.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor
 - B.1.4. Factorii interesați
 - B.1.5. Resurse pentru management și infrastructura
 - B.1.5.1. Administrare
 - B.1.5.2. Personal
 - B.1.5.3. Sistemul decizional
 - B.1.5.4. Resurse pentru management
 - B.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul Sitului Larion
 - B.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare
- B.2. Mediul fizic
- B.3. Mediul biotic
 - B.3.1. Regiunea/regiunile biogeografice
 - B.3.2. Habitate
 - B.3.3. Flora
 - B.3.4. Fauna
 - B.3.5. Specii alohtone și specii invazive
 - B.3.6. Ecosisteme
 - B.3.7. Peisajul
 - B.3.8. Procese naturale
- B.4. Informații socio-economice și culturale
 - B.4.1. Comunități locale
 - B.4.1.1. Aspecte demografice
 - B.4.1.2. Resurse naturale pentru dezvoltarea locală
 - B.4.1.3. Infrastructura. Accesul populației la diferite servicii și utilități
 - B.4.2. Economia locală
 - 4.2.1. Forța de muncă
 - 4.2.2. Activitățile economice
- B.5. Informare, conștientizare, educație
- B.6. Cercetare
- B.7. Acțiuni de management majore desfășurate în Situl Larion

C. EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE

- C.1. Valori
- C.2. Presiuni și amenințări
- C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor Sitului Larion

D. STRATEGIA DE MANAGEMENT

- D.1. Viziunea
- D.2. Strategia de management
- D.3. Planul operațional
- D.4. Măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional

E. ASIGURAREA IMPLEMENTARII PLANULUI DE MANAGEMENT

- E.1. Sistemul de luare a deciziilor
- E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management
- E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management

Bibliografie

- Anexa nr. 1 105
- Harta sitului ROSCI0101 Larion
- Anexa nr. 2
- Descrierea limitelor sitului ROSCI0101 Larion
- Anexa nr. 3
- Descrierea limitelor ariei naturale protejate de interes național 2.222. Crovul de la Larion
- Anexa nr. 4
- Fișele habitatelor și speciilor
- Anexa nr. 3
- Procedură de lucru
- pentru menținerea lemnului mort în pădure după finalizarea procesului de exploatare
- Anexa nr. 4
- Date socioeconomice pentru localitățile suprapuse sitului ROSCI0101 Larion
- Anexa nr. 5
- Planul financiar
- Anexa nr. 6
- Planul de monitorizare

Glosar de termeni utilizați în Planul de management

Activități cu impact – planuri, programe sau acțiuni de management care au asemenea caracteristici încât se consideră că generează modificări ale stării actuale ale valorilor pentru care a fost declarat Situl Larion. Cele cu impact semnificativ sunt definite de legislație.

Crovul de la Larion - în cazul prezentului document, termenul se folosește pentru a indica aria protejată de interes național 2.222 „Crovul de la Larion”

Habitate de interes pentru conservare - habitate de interes comunitar incluse în Formularul Standard, habitate importante pentru speciile de interes comunitar incluse în Formularul Standard - ca loc de hrănire, reproducere, adăpost- habitate rare la nivel național.

Habitate prioritare – habitate considerate rare sau valoroase la, nivel european, pentru care au fost stabilite strategii de conservare la nivel comunitar.

Specii de interes pentru conservare - specii de interes comunitar incluse în formularul standard precum și speciile importante pentru speciile de interes comunitar incluse în Formularul Standard -de exemplu specii pradă pentru speciile de interes comunitar.

Defrișare – acțiunea de înlăturare completă a vegetației forestiere, fără a fi urmată de regenerarea acesteia, incluzând scoaterea și îndepărtarea cioatelor arborilor și arbuștilor, cu schimbarea folosinței și/sau a destinației terenului.

Acțiune de management – una sau mai multe activități care contribuie la obținerea rezultatelor dorite pentru fiecare program de management, cum ar fi, de exemplu, acțiuni de patrulare, control, educație, realizarea unor studii, etc.

Amenințări - acțiuni umane sau a fenomene naturale extreme ce pot apărea în viitor, putând afecta în mod cumulat sau, separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Definirea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile.

Măsurile de management – sunt reguli specifice de utilizare a terenurilor și resurselor din Situl Larion impuse de statutul de arie protejată, respectiv de necesitatea atingerii obiectivelor, de obicei incluse în Regulamentul Sitului Larion. Exemplu: Extinderea intravilanului localităților limitrofe doar în afara limitelor Sitului Larion.

Management adaptabil – acțiunile de management sunt astfel definite încât să permită adaptarea la modificări ale sistemelor naturale intervenite pe perioada de implementare a planului de management sau redefinirea acțiunilor și măsurilor de management, dacă prin monitorizare se dovedește că acest lucru este necesar.

Management participativ – planificarea și implementarea acțiunilor de management se face cu implicarea / participarea factorilor interesați.

Management activ – în cazul prezentului document, termenul se folosește pentru a indica necesitatea realizării unor acțiuni și măsuri de management destinate special menținerii stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare. Fără acțiunile și măsurile respective, există posibilitatea degradării/pierderii valorilor, cum ar fi de exemplu pierderea de habitate importante de pajiști în cazul necosirii fânețelor.

Presiuni – acțiuni umane sau a fenomene naturale extreme *din trecut sau care au loc în prezent* și care afectează, în mod cumulat -efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene-, sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului.

Situl Larion - în cazul prezentului document, termenul se folosește pentru a indica Situl Natura 2000 ROSCI0101 Larion împreună cu aria protejată de interes național 2.222. „Crovul de la Larion”

Situl Natura 2000 Larion - în cazul prezentului document, termenul se folosește pentru a indica Situl Natura 2000 ROSCI0101 Larion

Pășunile și fânețele - suprafețe agricole înscrise în actele de proprietate cu aceste categorii de folosință, care sunt destinate producerii de furaje, iarbă și alte plante erbacee pentru animale, recoltate prin cosire sau valorificate prin pășunare. În acest document ele sunt sinonime cu sintagma *pajiști permanente* din legislația europeană.

SUMAR

Situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion din județul Bistrița Năsăud, numit în continuare Situl Larion, a fost desemnat pentru a proteja și conserva valori naturale deosebite pentru România și Uniunea Europeană. Este o zonă foarte importantă, întrucât este printre puținele care mai păstrează suprafețe de habitate de turbărie și efective importante de specii sălbatice caracteristice zonelor montane înalte.

Pe suprafața Sitului Larion se găsește o rezervație naturală, de care se ține cont în prezentul plan de management, și anume aria natural protejată de interes național 2.222. Crovul de la Larion, situată integral în sit.

Viziunea pe termen lung pentru această zonă a fost definită astfel:

Situl Larion este un colț de natură, în care gospodărirea tradițională a resurselor naturale asigură cele mai bune condiții pentru speciile ce viețuiesc aici, laolaltă cu omul.

Pentru realizarea acestei viziuni este necesar ca toți cei care trăiesc în această zonă, toate autoritățile și instituțiile cu rol în managementul terenurilor și al resurselor, să înțeleagă cât este de important să se mențină și chiar să se îmbunătățească starea valorilor deosebite care se găsesc aici și să contribuie în mod activ la păstrarea lor.

Un obiectiv extrem de important pentru situl ROSCI0101 Larion este asigurarea menținerii stării favorabile de conservare pentru toate speciile și pentru habitatul de interes comunitar pentru care acesta a fost desemnat.

Valorile identificate în acest sit nu sunt importante doar din punct de vedere strict al conservării naturii, dar și ca resurse naturale sau care asigură servicii de mediu care influențează condițiile de trai ale comunităților locale.

Pentru păstrarea acestor valori vor fi planificate și realizate măsuri de management variate, grupate în acest plan pe domenii, și anume:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes pentru conservare, prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management, în colaborare cu proprietarii/administratorii de terenuri și resurse naturale.

Programul 2. Turism și promovare

Scop: Integrarea ariilor protejate în strategia și programele de vizitare ale zonei și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare, în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.

Programul 3. Informare, conștientizare, educație ecologică

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a Sitului Larion și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale Sitului Larion, prin activități de conștientizare, informare și educație ecologică în colaborare cu comunitățile locale și alți factori interesați.

Programul 4. Administrare -management-

Scop: Asigurarea unui management eficient și adaptabil al Sitului Larion, prin crearea și susținerea unei structuri funcționale de management, pe durata de implementare a planului de management.

Programul 5. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management, prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

Realizarea acestor programe nu este doar responsabilitatea celui ce administrează Situl Larion, respectiv a Custodelui, întrucât legea prevede responsabilități și obligații, atât pentru toți proprietarii și administratorii de terenuri, cât și pentru autorități. Ca urmare, este foarte important ca implementarea planului de management să se facă în parteneriat și prin colaborare cu factorii interesați.

Planul de management al Sitului Larion conține o descriere succintă a sitului și a ariei naturale protejate de interes național, o prezentare a valorilor și amenințărilor identificate, o evaluare a tendințelor și, în baza acestora, stabilește măsurile de management și activitățile ce trebuie realizate prin planul operațional. Planul conține și o evaluare a necesarului de resurse financiare.

Planul de monitorizare stabilește cadrul pentru monitorizarea eficienței măsurilor de management a administrării Sitului Larion, urmând să ofere informații importante pentru adaptarea măsurilor de management pe viitor.

A. INTRODUCERE

A.1. Scopul Planului de Management

Planul de management reprezintă strategia de management a Sitului de importanță comunitară ROSCI0101 Larion, și urmărește să realizeze obiectivele pentru care a fost desemnat situl.

Specificul managementului Sitului Larion este dat în principal de:

- a) Situl Larion este parte integrantă a rețelei de arii protejate Natura 2000 și are atributele naturale necesare unui coridor de trecere pentru carnivorele mari, între diverse zone ale Carpaților Orientali
- b) faptul că responsabilitatea pentru implementarea acțiunilor și măsurilor de management nu revine numai administratorului Sitului Larion ci și factorilor interesați,
- c) necesitatea definirii condițiilor în care comunitatea se poate dezvolta durabil cu menținerea valorilor și a serviciilor naturale, cel puțin la starea lor actuală sau chiar îmbunătățirea lor,
- d) caracterul neprevăzut al schimbărilor din natură și necesitatea adaptării la aceste schimbări.

Ca urmare, se impune o planificare atentă, asigurându-se cadrul necesar pentru un *management adaptabil și participativ*.

Având în vedere că acest plan trebuie să stabilească măsuri de management pentru gestionarea unor valori naturale supuse unor modificări greu de anticipat, modificări ce pot apărea, atât din cauza unor factori naturali cât și din cauza unor factori antropici, planul operațional a fost astfel stabilit încât să permită flexibilitate în stabilirea zonelor în care se fac intervențiile și în detalierea măsurilor de management, având astfel un caracter adaptabil.

Pe parcursul elaborării planului au fost organizate întâlniri și dezbateri cu factorii interesați, Custodele depunând eforturi semnificative pentru a se asigura că toți cei interesați au fost informați și consultați în mod corespunzător, fie prin întâlnirile publice organizate, fie prin întâlniri cu specialiști de la instituțiile principale, cu responsabilități în zona sitului.

Planul de management stabilește responsabilitatea implementării măsurilor de management pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale, impunând implicarea nu numai a administratorului, dar și a autorităților, așa cum se precizează în art. 21 alin. (6) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: *”Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management.”* Ca urmare, Planul operațional detaliat, de la Capitolul D.4, stabilește responsabilitățile pentru implementarea acțiunilor de management.

Strategia de management, respectiv viziunea, obiectivele specifice pe domenii și subdomenii, acțiunile, respectiv măsurile de management au fost elaborate cu sprijin tehnic din partea echipei ProPark. Deciziile finale, cu privire la aceste aspecte, au fost luate de către Custode, în urma discuțiilor și consultărilor cu factorii interesați.

Planul de management este instrumentul de bază prin care se evidențiază importanța naturii și a resurselor naturale pentru dezvoltarea comunităților și necesitatea menținerii acestora pentru generațiile viitoare. În vederea asigurării bazelor pentru dezvoltare durabilă a zonei, prevederile Planului de management vor fi integrate în planurile strategice relevante, conform art. 21 alin. (5) din actul normativ citat anterior: *”Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management.”*

A.2. Baza legală a Planului de Management

Baza legală este constituită de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, care la art. 21. prevede următoarele:

- ✓ alin. (2) - *planurile de management și regulamentele se elaborează de către custozii acestora, se avizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului/structurile din subordinea acesteia, după caz, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul autorităților publice centrale interesate. .*
- ✓ alin. (7) - *Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar. În cazul suprapunerii ariilor naturale protejate de interes comunitar cu ariile naturale protejate de interes național, se va realiza un singur plan de management integrat, ținând cont de respectarea categoriei celei mai restrictive.*

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, stabilește prin articolul 11 că *”Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar.”*

B. DESCRIEREA SITULUI LARION

B.1. Informații Generale

B.1.1. Localizare

Situl Natura 2000 ROSCI0101 Larion este situat în partea central-nordică a României, pe teritoriul județelor Bistrița-Năsăud și Suceava, conform figurii nr. 1. - Localizarea Sitului Larion. Unitățile administrativ teritoriale pe teritoriul cărora este localizat ROSCI0101 Larion sunt: Lunca Ilvei -județul Bistrița Năsăud, Poiana Stampei -județul Suceava și Coșna -județul Suceava. Din suprafața totală de 3023 hectare, 2177 ha care reprezintă un procent de 72 % se află în județul Bistrița-Năsăud și 846 hectare, respectiv un procent de 28% se află în județul Suceava.

Coordonate geografice ale centrului Sitului Larion, în sistem stereo 70:

X: 504019.613201

Y: 650086.811567

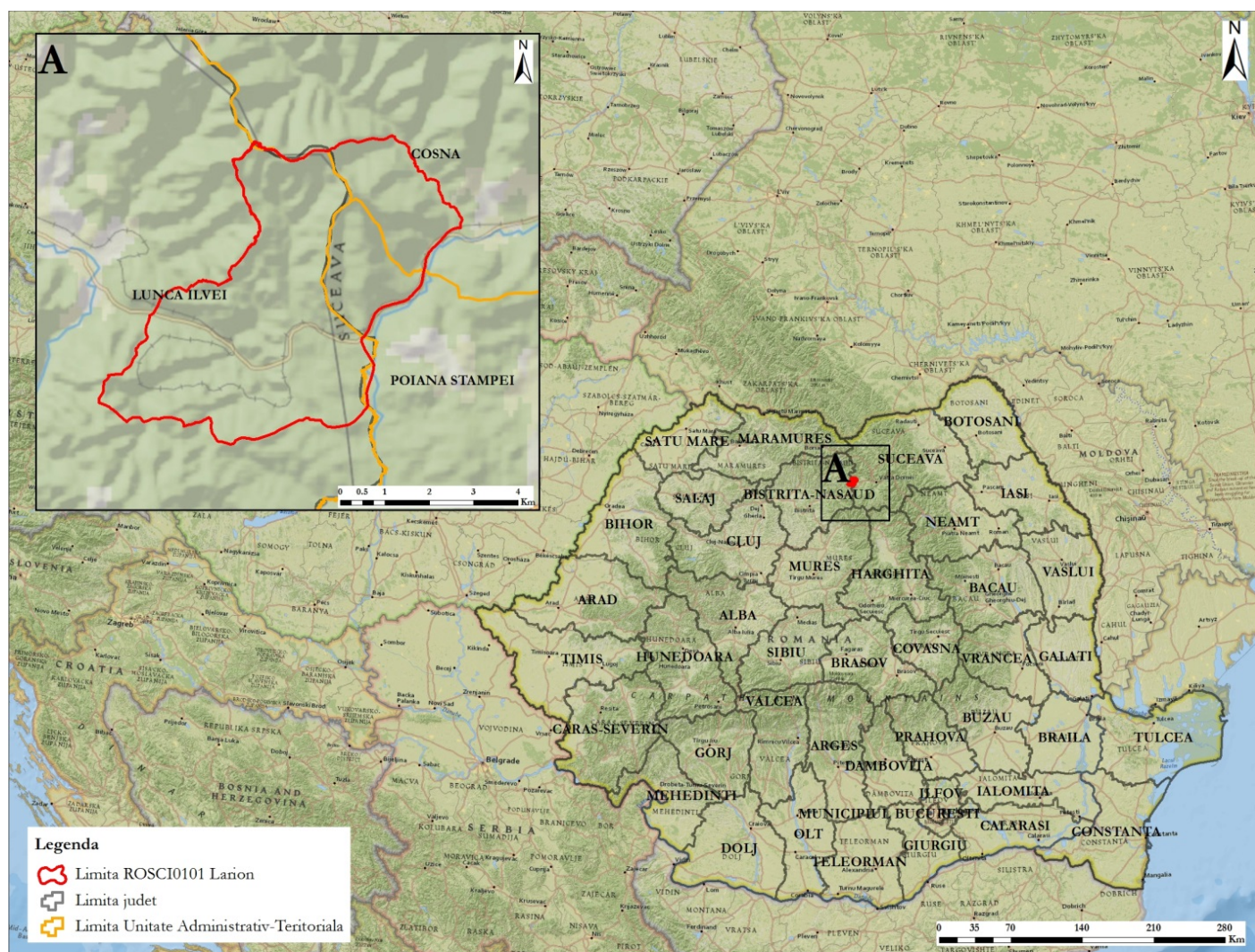

Figura nr. 1. Localizarea Sitului Larion

Pe suprafața Sitului Larion se regăsește și aria naturală protejată 2.222. Crovul de la Larion, declarată prin Legea nr. 5/ 2000 privind amenajarea teritoriului, Secțiunea a III-a – Zone protejate, cu o suprafață de 250 ha.

B.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management

Desemnarea, limitele și categoriile de management ale ariilor protejate din zona Sitului Larion

Situl ROSCI0101 Larion a fost desemnat și delimitat prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare.

Harta este pusă la dispoziția factorilor interesați de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului prin intermediul paginii de internet www.biodiversity.ro/n2000, conform actului normativ menționat. Harta se găsește și pe pagina web a Sitului Larion, <http://www.osvaleilvei.ro>, precum și în Anexa nr. 1 – Harta Sitului Larion

Limitele rezervației naturale care este integral situată în interiorul sitului sunt prezentate pe harta din Anexa nr. 1.

Tabelul de mai jos prezintă suprafața fiecărei arii protejate, categoria de management în care se încadrează fiecare, precum și în ce măsură se suprapun diferitele arii protejate.

Tabelul nr. 1.

Situația Ariilor Protejate la care se referă planul de management

Numele sitului	Aria protejată cu care se suprapune	Suprafața ariei protejate cu care se suprapune	
		S totală a sitului	S suprapusă
ROSCI0101 Larion	Crovul de la Larion	3023	250

Măsurile de management aplicate pe suprafața ariei natural protejate 2.222. Crovul de la Larion, nu se aplică pe restul suprafeței sitului Larion. Aceste măsuri fac referire la managementul habitatului de turbărie pentru care a fost desemnată aria naturală protejată 2.222. Crovul de la Larion.

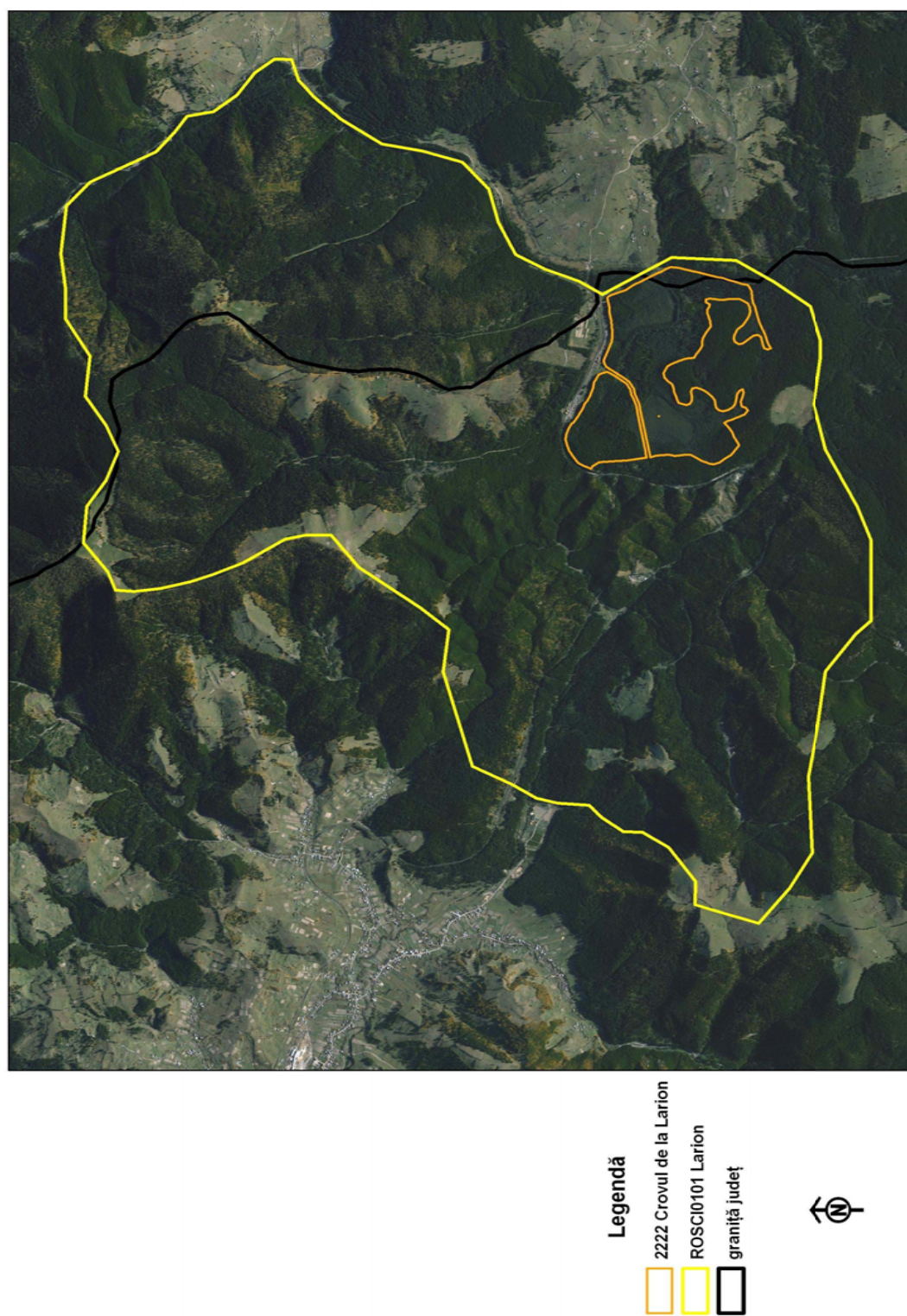

Figura 2. Harta ariilor protejate ce se suprapun cu Situl Larion (preluata de pe www.biodiversity.ro)

Arii protejate limitrofe

Cele mai apropiate arii naturale protejate cu care se învecinează Situl Natura 2000 ROSCI0101 Larion sunt următoarele:

- a. ROSCI0245 Tinovul de la Românești – în E la o distanță de Situl Larion aproximativ 2,30 km;
- b. Rezervația Naturală Tinovul Pădurea Stampei – în S-SE la o distanță de Situl Larion aproximativ 3,45 km;
- c. ROSCI0247 Tinovul Mare Poiana Stampei – în S-SE la o distanță de Situl Larion aproximativ 3,63 km;
- d. Rezervația Naturală Piatra Fântânele – în S la o distanță de Situl Larion aproximativ 8,10 km.
- e. ROSCI0051 Cușma – în S-Suceava la o distanță de Situl Larion aproximativ 9,50 km.
- f. ROSCI0019 Călimani-Gurghiu – în S-SE la o distanță de Situl Larion aproximativ 11,22 km;
- g. Parcul Național Călimani, ROSPA0133 Munții Călimani – în S-SE la o distanță de Situl Larion aproximativ 11,32 km;
- h. Parcul Național Munții Rodnei, ROSCI0125 Munții Rodnei, ROSPA0085 Munții Rodnei – în NV la o distanță de Situl Larion aproximativ 14,60 km;
- i. ROSCI0010 Bistrița Aurie – la NE, la o distanță de cca 14 km.

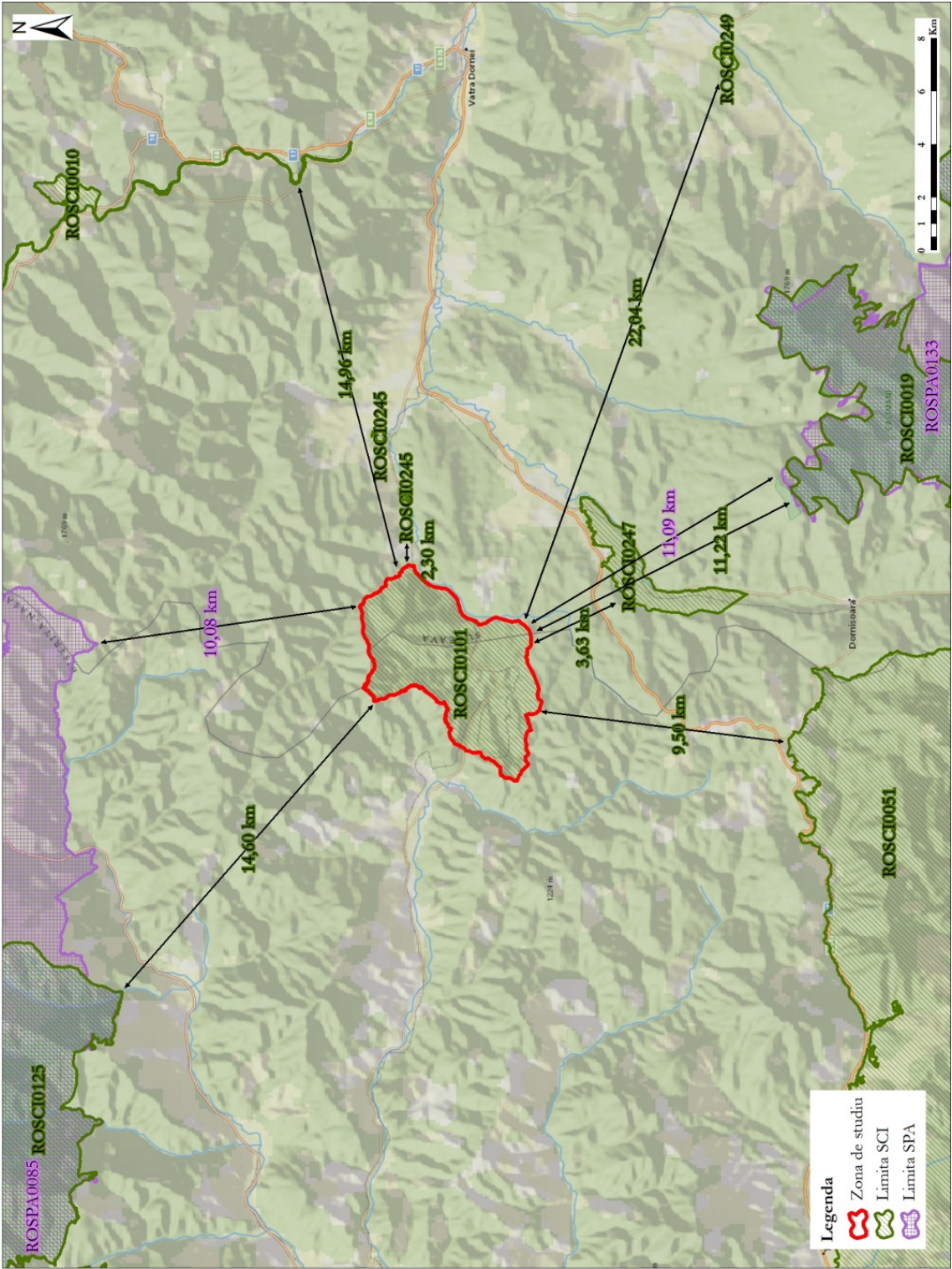

Figura nr. 3 Localizarea Sitului Larion față de cele mai apropiate situri Natura 2000

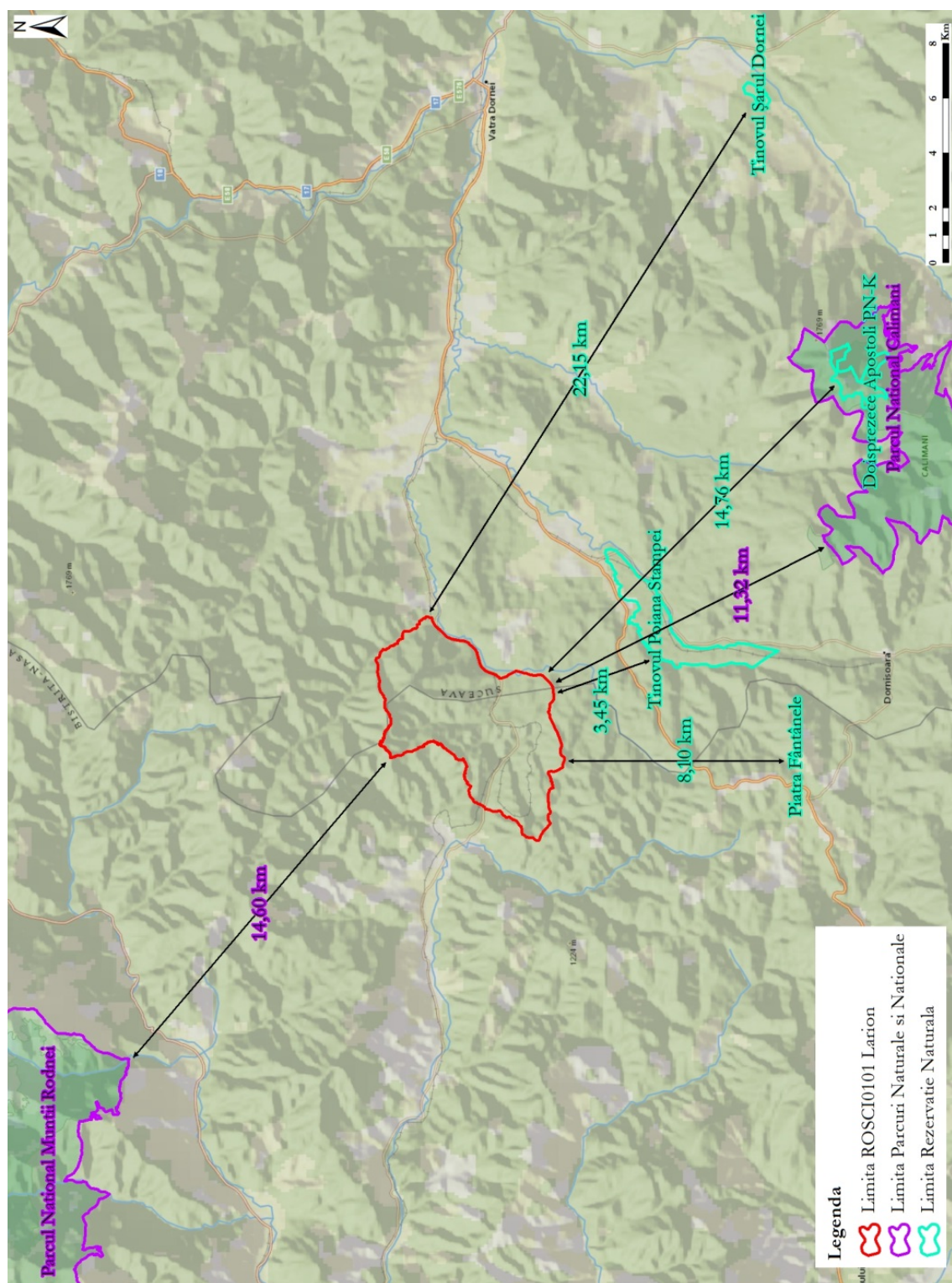

Figura nr. 4. Localizarea Sitului Larion față de cele mai apropiate alte categorii de arii naturale protejate

Aceste arii protejate sunt importante pentru speciile din Situl Larion, întrucât anumite specii au nevoie de spații întinse, dincolo de limitele Sitului Larion, fiind în același timp foarte importantă asigurarea de coridoare ecologice între ele. În plus, colaborarea cu administratorii acestor arii protejate poate contribui la creșterea eficienței conservării acestor specii și habitate, majoritatea speciilor și tipurilor de habitate fiind comune.

Administrarea Situl Larion

Administratorul Sitului Larion este Asociația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei, având calitatea de custode, conform Convenției de custodie nr. 0158/08.07.2010 încheiată între aceasta și autoritatea publică centrală pentru protecția mediului. Administratorul va fi numit în continuare custode în acest document.

Asociația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei este formată din 4 Unități Administrative Teritoriale, 2 companii și o persoană fizică, după cum urmează:

- a. Consiliul Local al Comunei Lunca Ilvei
- b. Consiliul Local al Comunei Ilva Mare
- c. Consiliul Local al Comunei Măgura Ilvei
- d. Consiliul Local al Comunei Rodna
- e. SC Montana Forest SRL
- f. SC Silvania Inerforest SRL
- g. Someșan Titu- persoana fizică

În momentul elaborării planului de management președenția asociației este deținută de Consiliul Local al Comunei Măgura Ilvei.

B.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor

Pe suprafața sitului Larion se găsesc patru categorii de folosință ale terenurilor, ilustrate în figura nr. 5:

- 1. Terenuri agricole – 0 % din suprafața sitului - există suprafețe agricole dar acestea sunt sub 1% din suprafața sitului.
- 2. Păduri de foioase, amestecuri, rășinoase – 90 % din suprafața sitului
- 3. Pajiști, pășuni montane, fânețe – 8 % din suprafața sitului

4. Drumuri, construcții, diverse amenjări – 2 % din suprafața sitului

Dintre acestea, cea mai mare parte sunt administrate de Ocolul Silvic Valea Ilvei, fiind în proprietatea comunei Lunca Ilvei, conform figurii nr. 6. Unitățile administrativ teritoriale cu cele mai mari suprafețe incluse în Situl Larion sunt Lunca Ilvei și Coșna, conform figurii nr. 5.

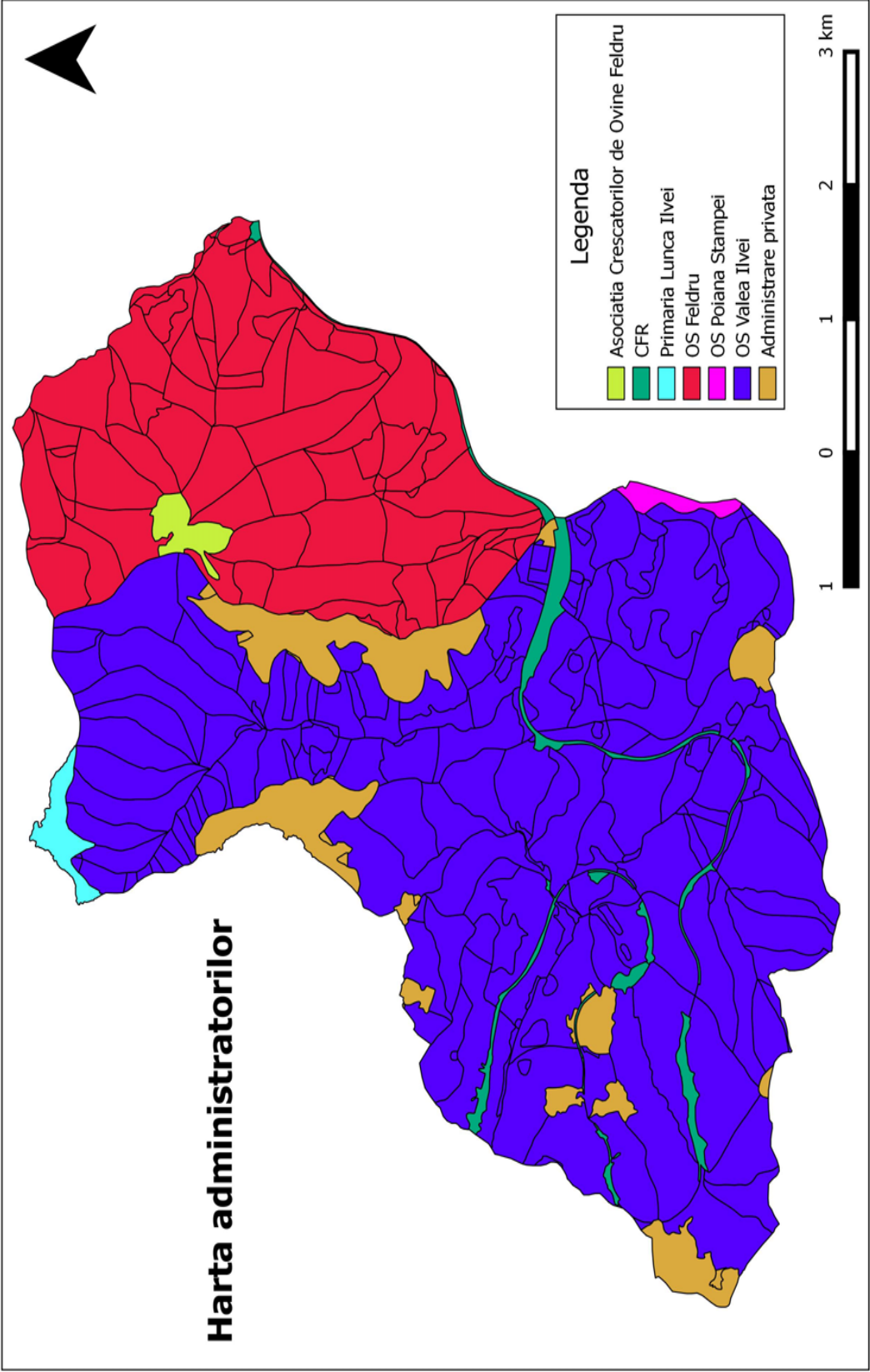

Figura nr. 5. Harta administratorilor de terenuri din Situl Larion

În cazul terenurilor agricole constituite din pășuni și fânețe, acestea sunt în cea mai mare parte în proprietatea persoanelor fizice. În rest, aceste terenuri sunt în proprietatea primăriilor.

Terenurile forestiere sunt reprezentate în Situl Larion de vegetație forestieră: 89% din suprafața sitului cuprinde vegetație forestieră inclusă în fondul forestier proprietate publică a primăriilor și 1% din suprafața sitului cuprinde vegetație forestieră proprietate a persoanelor fizice.

Terenurile cu drumuri de pe teritoriul Sitului Larion au destinații diferite:

- a) drumuri publice: destinate circulației rutiere și pietonale, în scopul satisfacerii cerințelor generale de transport ale economiei naționale, ale populației și de apărare a țării, gestionate de Consiliul Județean Bistrița Năsăud, cum este cazul drumului județean 172D.
- b) drumuri forestiere: destinate satisfacerii cerințelor proprii de transport rutier și pietonal spre obiectivele forestiere-.

Terenurile ocupate cu căi ferate, respectiv construcțiile care le deserveșc, sunt proprietatea publică sau privată a statului și sunt gestionate de Căile Ferate Române.

Terenurile cu lucrări de îmbunătățiri funciare reprezentate de amenajările de desecare și drenaj executate în anii 60 pentru redarea în circuitul forestier a turbăriei de la Larion sunt administrate de Ocolul silvic Lunca Ilvei. Acestea sunt în prezent doar în mică parte funcționale, nereprezentând o amenințare la adresa habitatului de turbărie.

Terenurile agricole sunt, în general reprezentate de pășuni și fânețe, gestionate de persoane fizice, rata abandonului fiind redusă.

Construcțiile sunt reprezentate în principal de Gara Grădinița, Cantonul silvic Grădinița și locuințe private. De asemenea, în apropierea acestora se găsește și Pepiniera silvică.

Pe suprafața Sitului Larion se regăsesc două fonduri de cinegetice administrate de Ocolul Silvic Feldru și Asociația Cinegetică Izvorul Ilvei.

Tabelul nr. 2

Grupuri de proprietari și categoriile de terenuri pe care le dețin

Folosinta	Categorie proprietar	Administrator	Suprafața -ha-	Procent din suprafața sitului
A -arabil-	Primăria Lunca Ilvei	Ocolul Silvic Valea Ilvei	5	0,17
A Total			5	0,17
Dr -drum forestier-	Primăria Lunca Ilvei	Ocolul Silvic Valea Ilvei	3,9	0,13
	Primăria Feldru	Ocolul Silvic Feldru	2,15	0,07
Cf -cale ferată-	Căile Ferate Române	Căile Ferate Române	60,32	2,00
Drumuri Total			66,37	2,20
F -fâneță-	Persoane fizice	Persoane fizice	92,06	3,05
	Persoane fizice	Persoane fizice	94,79	3,14
Fâneță Total			186,85	6,18
Pas -pășune-	Primăria Lunca Ilvei	Primăria Lunca Ilvei	21,07	0,70
	Primăria Feldru	Asociatia Crescătorilor de Ovine Feldru	20,02	0,66
Pas Total			41,09	1,36
Pd -pădure-	Primăria Lunca Ilvei	Ocolul Silvic Valea Ilvei	1870,46	61,87
	Primăria Poiana Stampeii	Ocolul Silvic Poiana Stampei	11,89	0,39
	Primăria Feldru	Ocolul Silvic Feldru	814,15	26,93
	Persoane fizice	Ocolul Silvic	5,75	0,19

		Valea Ilvei		
	Persoane fizice	Ocolul Silvic Feldru	0	0,00
	Persoane fizice	Persoane fizice	21,44	0,71
Pd Total			2723,69	90,10
Total general			3023	100

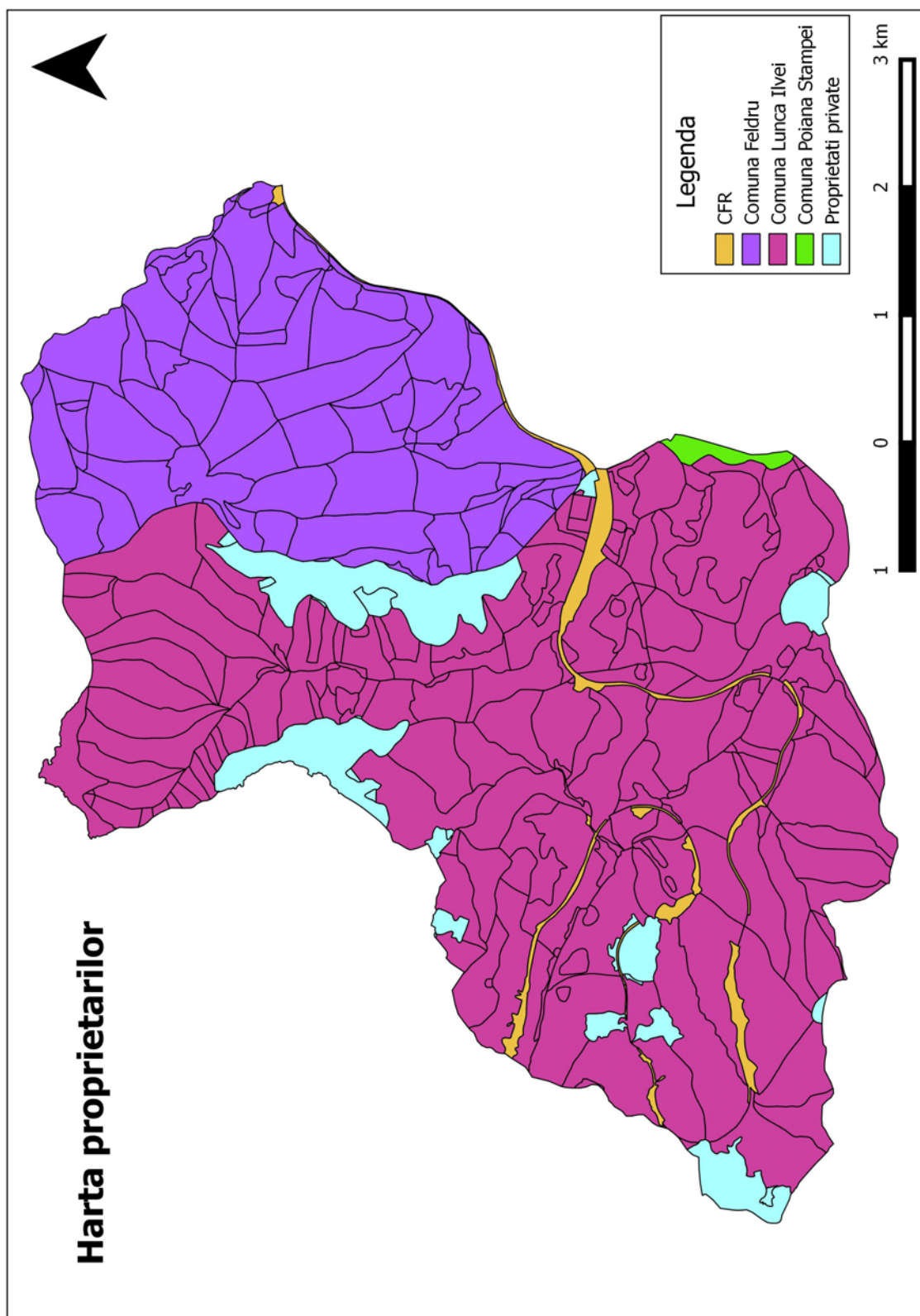

Figura nr. 6 Harta proprietarilor de terenuri din Situl Larion

B.1.4. Factorii interesați

Cunoașterea factorilor cu posibile implicații asupra managementului sitului ROSCI0101 Larion are o importanță strategică pentru procesul de management, atât pentru dezvoltarea parteneriatelor în scopul atingerii obiectivelor de management, cât și pentru diminuarea și prevenirea amenințărilor la adresa valorilor sitului.

În cazul sitului Larion, principalele categorii de factori interesați de la nivel local sunt: administratorii de resurse din interiorul sitului și proprietarii acestora, administratorii infrastructurii de acces în sit, pentru care au existat și inițiative de reabilitare, Primăriile comunelor peste care se suprapune limita administrativă a sitului și comunitățile umane învecinate acestuia. De asemenea, o serie de factori interesați – majoritatea instituții publice – acționează la nivel județean, regional și național.

Tabelul următor prezintă lista principalilor factori interesați în managementul sitului evidențiind legătura acestora cu situl, interesul acestora față de sit sau de managementul acestuia și posibilele roluri pe care aceștia le pot avea în viitor, în procesul de management.

Tabelul nr. 3

Analiza factorilor interesați identificați în procesul de realizare a planului de management

Nr	Instituția /organizația /grupul de interes	Legătura /rolul / interesul față de sit / managementul acestuia
Proprietari și gestionari de resurse naturale și infrastructură		
1	Asociația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei	Custodele sitului și administratorul pădurilor și pășunilor alpine din jurisdicția Ocolului Silvic Valea Ilvei
2	Ocolul Silvic privat ”Valea Ilvei”	Administrează 1885 ha de terenuri din cadrul sitului, în cea mai mare parte pădure -1870 ha, reprezentând 62% din suprafața totală a acestuia.
3	Societatea Națională Căile Ferate Române	Administrează o suprafață de 60 de ha din sit, aferentă căii ferate, reprezentând 2% din suprafața totală a sitului-.
4	Administrația Națională pentru Îmbunătățiri Funciare	A realizat în trecut lucrări de desecare a habitatului de turbărie. Este responsabilă cu întreținerea amenajărilor

		existente.
5	Consiliul Județean Bistrița-Năsăud	Gestionează DJ172D.
6	Asociația Crescătorilor de Ovine Feldru	Administrează 20 de ha de pășune aparținând Primăriei Feldru, respectiv 0,7% din suprafața sitului.
7	Ocolul Silvic Feldru	Administrează suprafața de pădure a Primăriei Feldru - 27% din suprafața totală a sitului - și fondul cinegetic aferent acestuia – Fondul 11 Teșna.
8	Asociația Cinegetică Izvorul Ilvei	Administrează fondul cinegetic 17 Lunca Ilvei pe o suprafață aferentă de 73% din suprafața sitului.
9	Administrația Parcului Național Călimani	Administrează siturile Tinovul Românești, Tinovul Poiana Stampei, situate în apropierea SCI Larion și care prezintă similitudini din punctul de vedere al valorilor naturale protejate. Posibil partener în implementarea unor activități de management cum sunt acțiunile de informare-conștientizare privind ariile protejate și tinoavele, educație ecologică, dezvoltarea ecoturismului.
10	Administrația Parcului Național Munții Rodnei	Posibil partener în implementarea unor activități de management, cum sunt acțiunile de informare-conștientizare privind protecția naturii și ariile protejate, educație ecologică și altele asemenea.
11	Primăria Lunca Ilvei	Deține o suprafață de 1900 ha de teren în cadrul sitului, care reprezintă 63% din suprafața totală a acestuia. Din aceasta 1870 ha este pădure.
12	Primăria Feldru	Deține o suprafață de 814 ha de teren în cadrul sitului, care reprezintă 27% din suprafața totală a acestuia. Cea mai mare parte a acestei suprafețe este reprezentată de pădure.
13	Primăria Poiana Stampei	Deține 11, 8 ha de pădure în cadrul sitului, reprezentând 0,39% din suprafața totală a acestuia. De asemenea, 8% din suprafața sitului se află pe teritoriul administrativ al comunei.
14	Persoane fizice care dețin și	Gestionează terenurile din aria protejată și trebuie să

	administrează terenuri în cadrul sitului	respecte măsurile prevăzute în Planul de management
15	Firme din industria de exploatare și prelucrare a lemnului	Valorifică masa lemnoasă din cadrul sitului. Sunt responsabili pentru respectarea normelor privind exploatarea, de care depinde starea de conservare a habitatelor forestiere.
Administrație publică		
16	Primăria Lunca Ilvei	72% din suprafața sitului se află pe teritoriul administrativ al comunei.
17	Primăria Coșna	20% din suprafața sitului se află pe teritoriul administrativ al comunei.
18	Primăria Poiana Stampei	8% din suprafața sitului se află pe teritoriul administrativ al comunei.
19	Consiliul Județean Bistrița Năsăud	Autoritate publică județeană ce coordonează dezvoltarea teritoriului la nivel județean și local, la nivel de UAT, realizează planuri, strategii și proiecte de dezvoltare vizând toate domeniile de interes, inclusiv protecția naturii.
20	Consiliul Județean Suceava	
21	Instituția Prefectului Județului Bistrița Năsăud	Urmărește respectarea legislației și a obligațiilor ce revin instituțiilor din teritoriu, coordonează activitatea acestora și asigură comunicarea dintre acestea și instituțiile de la nivel central
22	Instituția Prefectului Județului Suceava	
23	Grupul de Acțiune Locală ”Leader Bistrița Năsăud ”	Include, alături de alte 9 unități administrativ-teritoriale, și comuna Lunca Ilvei. Realizează proiecte de dezvoltare a teritoriului și poate fi un partener al Custodelui pentru diferite activități de management.
24	Grupul de Acțiune Locală ”Bazinul Dornelor”	Include comunele Coșna și Poiana Stampei. Realizează proiecte de dezvoltare a teritoriului și poate fi un partener al Custodelui pentru diferite activități de management.
25	Agencia Pentru Protecția Mediului Bistrița	Asigură respectarea legislației de mediu, emite autorizații și avize, elaborează planuri și strategii pentru protecția mediului, verifică conformitatea planului de management cu legislația națională și stadiul implementării acestuia.
26	Agencia Pentru Protecția Mediului Suceava	

Autorități de control		
27	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Bistrița	Controlează respectarea legislației privind protecția naturii și respectarea prevederilor planului de management
28	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Suceava	
29	Inspectoratul Silvic și de Vânătoare Bistrița	Controlul respectării normativelor silvice și al gestionarilor de fond cinegetic din sit
30	Inspectoratul Silvic și de Vânătoare Suceava	
31	Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură Bistrița	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEAGA), precum și măsurile compensatorii acordate din Fondul FEADR în baza PNDR 2014 – 2020.
32	Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură Suceava	
33	Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița	Controlează respectarea legii și intervine în caz de încălcarea acesteia. Poate reprezenta un partener pentru Custode în activitățile de patrulare și în asigurarea respectării regimului de management al sitului.
34	Inspectoratul de Poliție Județean Suceava	
35	Inspectoratul de Jandarmi Județean Bistrița Posturile locale de Jandarmerie	
36	Inspectoratul de Jandarmi Județean Suceava Posturile locale de Jandarmerie	
Educație		
37	Inspectoratul Școlar Județean Bistrița Năsăud	Coordonează și supervizează activitatea școlilor. Pot fi parteneri în proiecte de educație ecologică.
38	Inspectoratul Școlar Județean Suceava	

39	Școlile din localitățile învecinate sitului	Contribuie la educația tinerilor în spiritul protecției naturii și sunt posibili parteneri ai custodelui în activitățile cu rol educativ
Organizații non-guvernamentale		
40	Asociația Tășuleasa Social	Organizație Non Guvernamentală cu sediul în localitatea Piatra Fântânele, care activează în domeniile social, protecția mediului, educație. Posibil partener în implementarea unor activități de management -ex. acțiuni de informare-conștientizare privind ariile protejate, educație ecologică, dezvoltarea ecoturismului, etc-.
41	Asociația EcoRodna	Organizație Non Guvernamentală cu sediul în localitatea Rodna, care activează în domeniile social, protecția mediului, educație. Posibil partener în implementarea unor activități de management -ex. acțiuni de informare-conștientizare privind ariile protejate, educație ecologică, dezvoltarea ecoturismului, etc-.
Turism		
42	Serviciul Public de Salvamont Bistrița	Marchează și omologhează traseele turistice, asigură patrularea în zonă și salvarea montană. Ar putea îmbunătăți starea traseului turistic din cadrul sitului.
43	Serviciul Public de Salvamont Suceava	
44	Pensiunea ecoturistică Casa Alexandra – Lunca Ilvei	Organizează excursii în sit, promovează valorile acestuia. Posibil partener pentru acțiunile de promovare și dezvoltare a unui turism sustenabil.

Dat fiind faptul că cea mai mare parte a sitului este acoperită de pădure, care reprezintă principala valoare naturală care a stat la baza declarării sitului, importanța cea mai mare pentru managementul sitului o au Custodele, administratorii fondului forestier, proprietarii de pădure și utilizatori produselor forestiere: lemnoase și accesorii. De asemenea, un rol important îl au și administratorii și custozii siturilor învecinate, care pot reprezenta parteneri pentru custode în activitățile educative și de informare.

B.1.5. Resurse pentru management și infrastructura

B.1.5.1. Administrare

Echipa de administrare a Sitului Larion este formată din angajații Ocolul Silvic Valea Ilvei cu atribuții în Situl Larion, acoperind următoarele *domenii de activitate*:

- a. Planificarea, coordonarea și supravegherea activităților desfășurate pe teritoriul sitului;
- b. Pază;
- c. Măsuri de conservare a biodiversității, inclusiv monitorizarea;
- d. Turism rural și eco-turism;
- e. Educație și conștientizare publică;
- f. Relații cu comunitățile și cu alți factori interesați;

B.1.5.2. Personal

Ocolul Silvic Valea Ilvei are 58 persoane în structură, din care 9 au atribuții directe legate de managementul Sitului Larion.

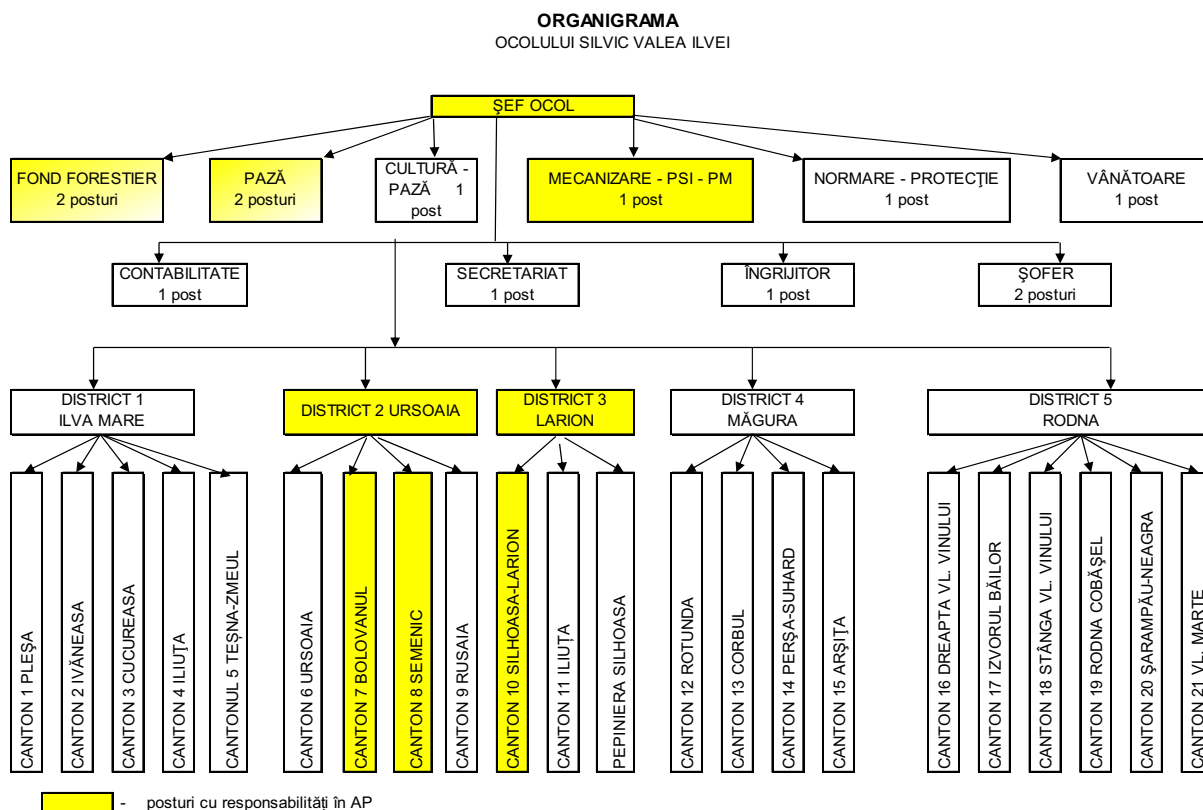

Figura nr. 7. Organigrama echipei de custodie

Activităţile curente sunt coordonate de şeful de ocol, de fiecare departament în parte şi de fiecare şef de district. Controlul finanţelor custodelui se efectuează de către *Contabil*.

B.1.5.3. Sistemul decizional

Deciziile operaţionale privind managementul Sitului Larion sunt luate de şeful de ocol.

Deciziile finale, legate de realizarea oricăror investiţii sau proiecte, sunt luate de către Agenţia de Protecţie a Mediului, în baza prevederilor legale în vigoare, prin eliberarea avizelor/acordurilor/autorizaţiilor de mediu. Custodele are obligaţia să analizeze impactul potenţial şi să îşi exprime punctul de vedere pentru toate proiectele şi planurile de pe teritoriul Sitului Larion, avizul acestuia fiind obligatoriu, conform legislaţiei în vigoare.

Până la momentul întocmirii planului de management al sitului ROSCI0101 Larion, acesta a beneficiat de Regulament, aprobat prin Anexa nr. 3 la Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 338/2013 privind aprobarea unor regulamente pentru situri de importanță comunitară și/sau arii naturale protejate de interes național. Având în vedere prevederile planului de management este necesară revizuirea Regulamentului, pentru ca cele două documente să fie puse în concordanță. Custodele informează factorii interesați în legătură cu deciziile și activitățile importante prin intermediul internetului, anunțuri la primării și școli, întâlniri tematice.

B.1.5.4. Resurse pentru management

În prezent, Custodele dispune de următoarea infrastructură pentru managementul Sitului Larion:

Sediul Custodelui se află în localitatea Lunca Ilvei, în cadrul sediului Ocolul Silvic. Lunca Ilvei;

Pentru desfășurarea activităților, Custodele are în dotare:

- a. mijloace de transport: 6, din care 4 sunt folosite în teritorii și pentru activități ce au legătura cu Situl Larion;
- b. tehnică de calcul, inclusiv pentru elaborarea de hărți, analize, prognoze, rapoarte în Sistem Informatic Geografic - GIS;
- c. echipament de teren pentru echipă: echipament de teren, binocluri și alte echipamente/materiale pentru realizarea activităților de teren;
- d. echipament de telecomunicație: telefoane mobile;
- e. echipament de birotică.

B.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul Sitului Larion

Menținerea, respectiv îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor și speciilor din Situl Larion, nu este posibilă decât prin armonizarea tuturor planurilor care fac referire la sau pot avea impact asupra resursele naturale, respectiv a biodiversității. Conform prevederilor legale, armonizarea planurilor și programelor de pe teritoriul Sitului Larion cu prevederile acestui plan de management va fi foarte importantă. În acest capitol sunt prezentate principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor Sitului Larion.

Tabelul nr. 4

Principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor Sitului Larion

Denumirea	Stadiul de elaborare	Perioada de valabilitate	Relevanța pentru Situl Larion
Strategia locală de dezvoltare a Grupul de Acțiune Local Lider Bistrița Năsăud			Strategia nu include măsuri specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat Situl Larion.
Strategia Județului Bistrița-Năsăud cu Orizont 2020	Aprobat 2013	2014-2020	Strategia nu include măsuri specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat Situl Larion.
Strategia de dezvoltare locală a comunei Lunca Ilvei	aprobat	2014-2020	Strategia prevede obiective legate de conservarea biodiversității în general, dar nu include măsuri specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat Situl Larion.
Amenejamentul sivic al fondului forestier administrat de Ocolul Silvic Valea Ilvei	avizat	2012 - 2022	Reglementează managementul suprafețelor din fondul forestier național, aflate în proprietatea comunei Lunca Ilvei, în conformitate cu prevederile Codului Silvic.
Amenejamentul sivic al fondului forestier administrat de Ocolul Silvic Feldru	avizat	2012 - 2022	Reglementează managementul suprafețelor din fondul forestier național, aflate în proprietatea comunei Lunca Ilvei, în conformitate cu prevederile Codului Silvic.

B.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare

Planificarea și monitorizarea activităților de management se realizează, anual, de colectivul de lucru al Ocolul Silvic Valea Ilvei, în cadrul unor ședințe de lucru. Una dintre activitățile planului de management este realizarea unui sistem de monitorizare a eficienței managementului sitului Larion.

Raportarea activităților către autoritatea responsabilă pentru protecția mediului, respectiv Agenția Națională de Protecția Mediului / structurile din subordine.

Cheltuielile anuale specifice Sitului Larion până în prezent:

- a. 2011 - 27442 lei
- b. 2012 - 126428,77 lei
- c. 2013 – 144035, 77 lei

Cheltuielile anuale în 2011 sunt reprezentate exclusiv din cheltuielile salariale pentru paza aferenta suprafeței sitului Larion. Din 2012 au fost luate în calcul și cheltuielile aferente implementării proiectului "Elaborarea planului de management și dezvoltarea infrastructurii de vizitare pentru situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion"

Sursele de venit pentru managementul sitului s-au constituit până în anul 2012 exclusiv din bugetul propriu al Ocolul Silvic Valea Ilvei. Din anul 2012, o parte din cheltuieli au fost acoperite prin finanțarea din Fonduri Europene – Axa 4 Programul Operațional Sectorial Mediu.

B.1.8. Scurt istoric al managementului și al activităților majore de management

Până în anul 2015, principalele activități desfășurate pentru managementul Sitului Larion au constat în patrulări pentru asigurarea pazei. De asemenea, au fost eliberate avize în cadrul procedurilor de reglementare desfășurate în Agenția de Protecție a Mediului.

Prin implementarea Proiectului "Elaborarea planului de management și dezvoltarea infrastructurii de vizitare pentru situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion" s-au realizat activități de evaluare a biodiversității și de cartare a mediului fizic și biotic, activități ce stau la baza elaborării Planului de Management.

B.2. Mediul fizic

Geologia, geomorfologia, formele de relief

Din punct de vedere geologic, suprafața Sitului Larion se găsește pe un depozit de calcare, în alternanță cu marne, în general de vârstă miocenă.

Pe aceste roci s-au format soluri slab până la moderat acide, caracterizate printr-o humificare mai puțin activă a materiilor organice, în urma căreia rezultă pe alocuri histosolurile, cu un orizont bine reprezentat de turbă.

Unitatea geomorfologica dominantă este versantul ondulat, pe alocuri cu formă plană.

Situl Larion este situat în totalitate în Munții Bârgăului, cu altitudini cuprinse între 731 și 1237 panta versanților fiind în zona Crovului de la Larion sub 5 grade, situație favorabilă procesului de turbificare.

Hidrologia

Încadrarea Sitului Larion în bazinele hidrografice și rețeaua hidrografică este ilustrată în figura nr. 8. Ea prezintă și cele 3 cursuri de apă mai importante de pe suprafața sitului:

- a) râul Siminic localizat în centrul Sitului Larion;
- b) râul Silhoasa localizat în SV Sitului Larion;
- c) râul Teșna localizat la limita E-ES a Sitului Larion.

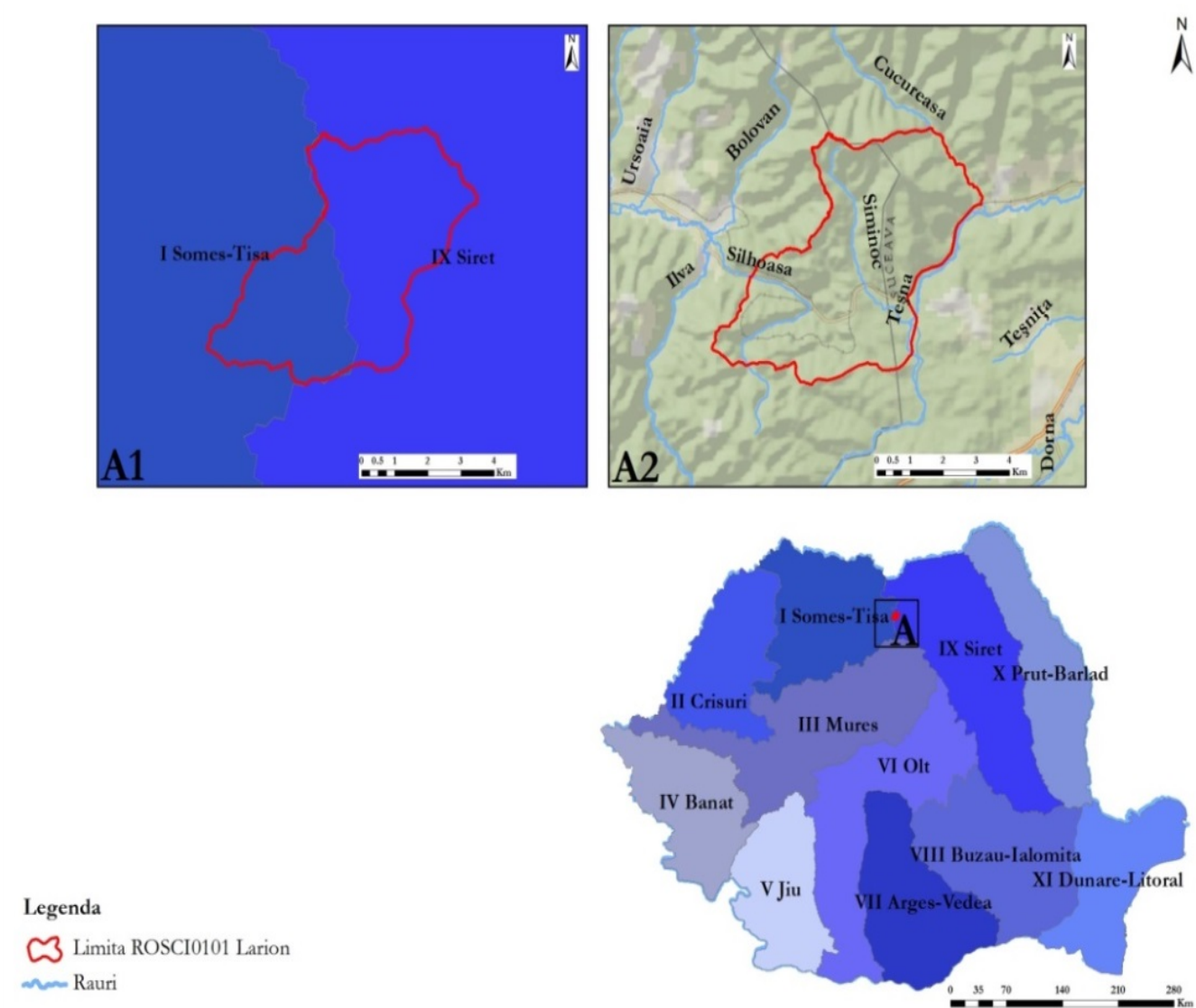

Figura nr. 8 Încadrarea Sitului Larion în bazinele hidrografice și rețeaua hidrografică

Furtunile sau aversele prelungite din timpul verii nu imprimă apelor un caracter torențial, au durată de obicei scurtă și frecvențe mici: două - trei pe an. Alimentarea rețelei hidrografice este mixtă, făcându-se atât din precipitații, cât și freatic. Scurgerile maxime se realizează primăvara, în lunile aprilie – mai, iar minimele în lunile de toamnă - septembrie - octombrie

Clima

Fiind situat la o altitudine este cuprinsă între 731 și 1237 m, Situl Larion se regăsește în ținutul climei munților mijlocii, favorabilă pădurilor, districtul climei de pădure, subdistrictul versanților expuși deplasărilor maselor umede din vest. Acest ținut se caracterizează printr-un regim moderat al temperaturii aerului, prin temperatura medie anuală pozitivă, prin versanți frecvent acoperiți de nori, din care cad ploi intermitente, de lungă durată, cantitățile anuale de precipitații depășind 1000 mm, conform Tabelului nr.5.

Temperatura medie anuală este de $4,3^{\circ}\text{C}$, iar temperatura pe anotimpuri este de:

- a. primăvara: 5.7°C ;
- b. vara: 14.7°C ;
- c. toamna: 4.70°C ;
- d. iarna: -8.0°C ;

Temperatura medie a sezonului de vegetație este de 12.6°C .

Tabelul nr. 5

Precipitații medii lunare

Luna	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
Precipitatii mm	31.4	27.2	51.5	63.0	107. 6	131. 8	145. 2	127. 3	80.5	63.2	37.3	34. 0	900

Pe acest relief cu suprafețe plane sau ușor concave, în mediu saturat cu apă din precipitații, sub influența unei vegetații hidrofile abundente are loc un proces de *turbificare* care constă în acumularea an de an de materie organică incomplet descompusă. Aceasta poate avea grosimi foarte mari, peste 50 cm, alocuri peste 1 metru. Substanțele reduse, cum ar fi metan, hidrogen sulfurat, inhibă activitatea bacteriilor aerobe, procesul de descompunere se întrerupe, iar resturile organice se turbifică. În aceste condiții se formează la suprafață orizontul turbos T, alcătuit din resturi organice, aflate în diferite stadii de descompunere. Condițiile de anaerobioză împiedică în continuare procesele de descompunere a resturilor vegetale. Acestea sunt condițiile de formare și conservare a habitatului 91D0* – Turbării cu vegetație forestieră.

Soluri

Tabelul nr. 6

Tipuri de sol identificate pe suprafața sitului

Tipul de sol	Subtipul	Cod	Suprafața totală - ha-
Histosol			29,4
Eutricambisol		3101	413,14
Districambosol	tipic	3201	2415,62
Districambosol	litic	3206	24,92
Districambosol	gleic	3210	87,96
Prepodzol		4101	1,61
Limnosoluri		7206	50,35

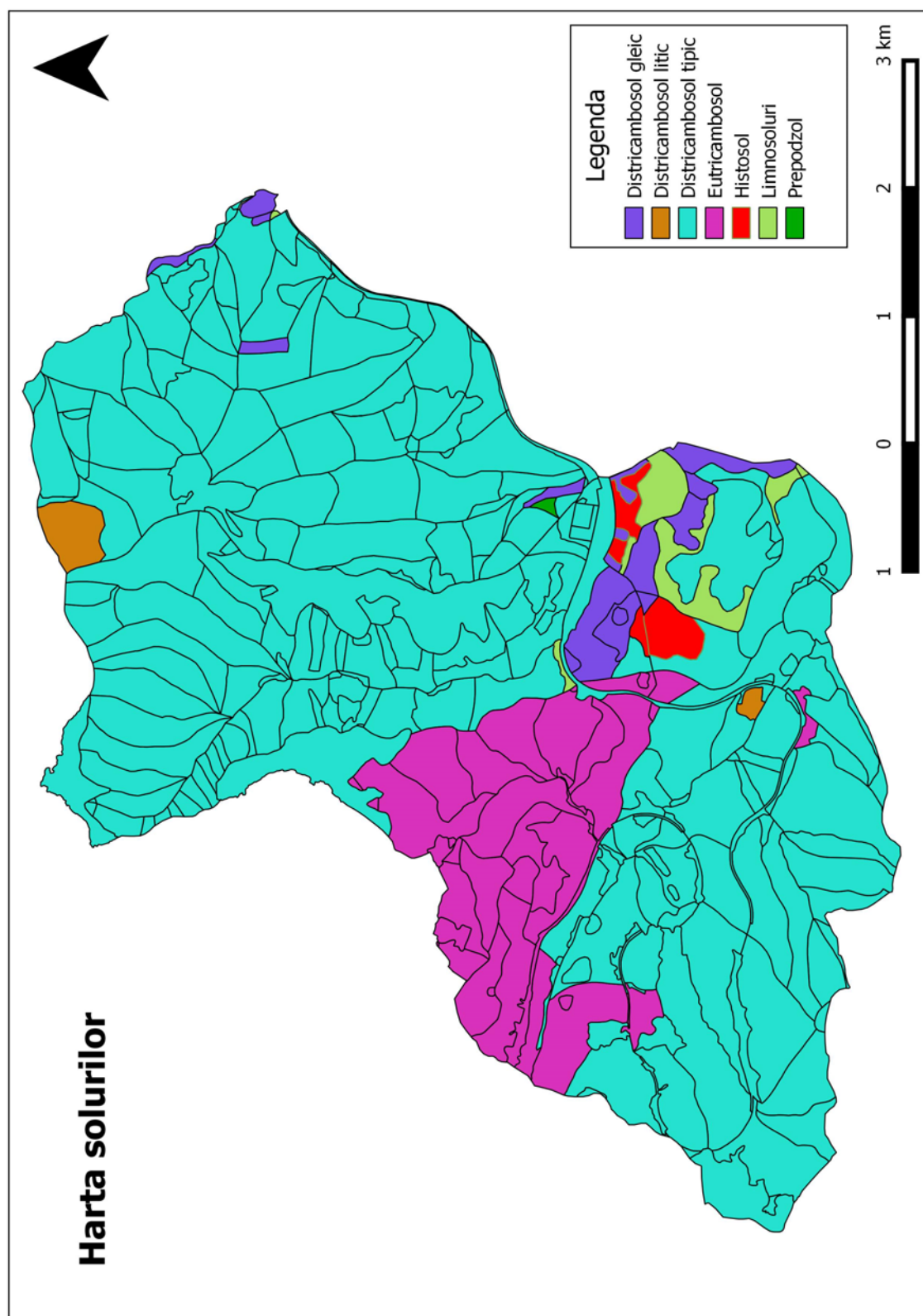

Figura nr. 9. Harta tipurilor de soluri identificate pe suprafața sitului Larion

Caracteristic pentru Situl Larion și în special pentru habitatul 91D0* – *Turbării cu vegetație forestieră*, este prezența histosolurilor foarte bine reprezentate în rezervația 2.222. Crovul de la Larion, după cum arată figura nr. 9. .

B.3. Mediul biotic

B.3.1. Regiunea/regiunile biogeografice

Situl Larion este situat în regiunea biogeografică alpină. Regiunea se încadrează în sectorul de climă continental-moderată, favorabilă zonei pădurilor de molid în special, dar și de brad și fag, subdistrictul cu umiditate suficientă în tot timpul anului, cu versanți expuși fotogenezei și advecției maselor umede de aer din nord-vest, cu ploi intermitente de lungă durată.

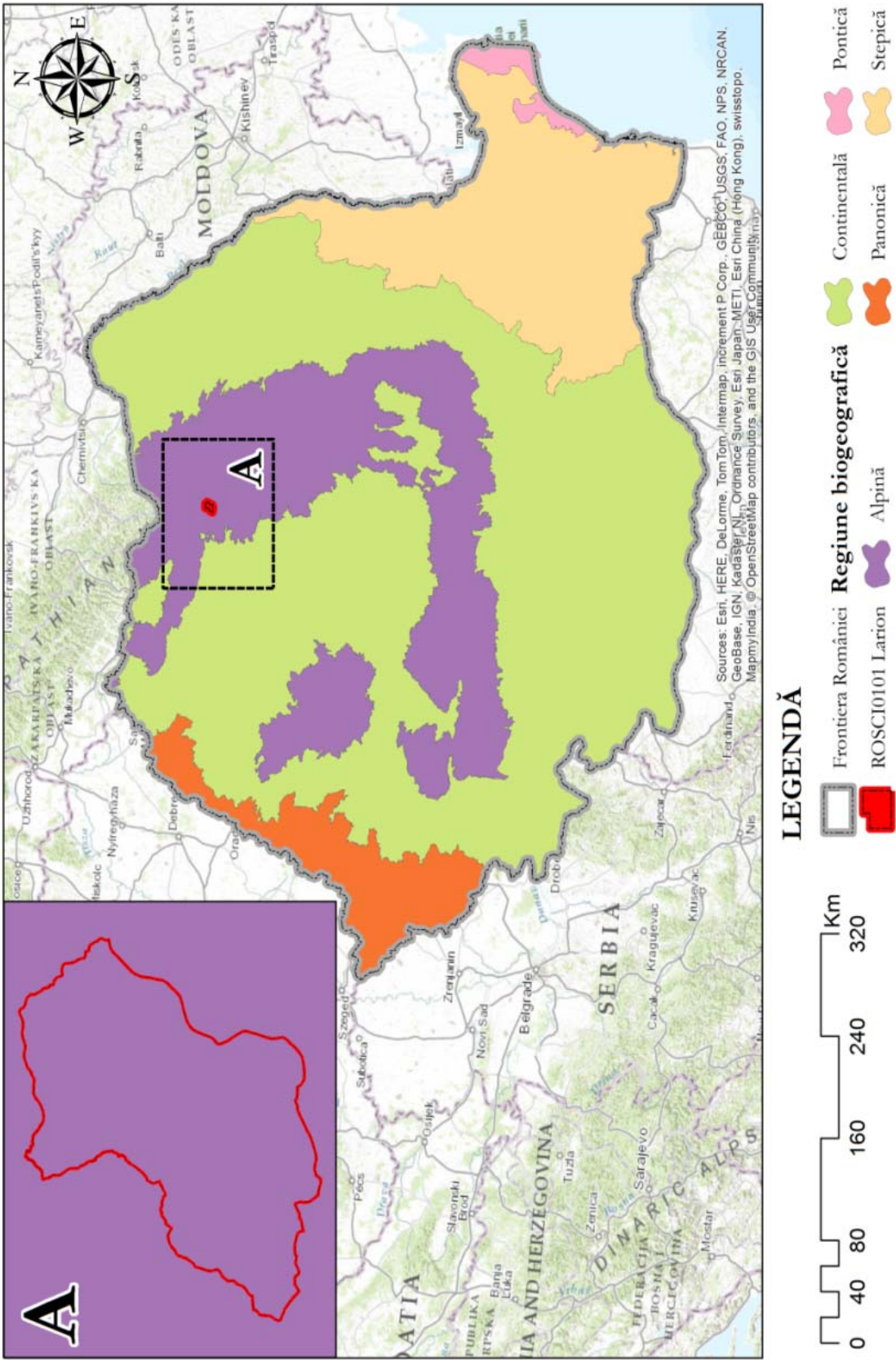

Figura nr. 10. Încadrarea biogeografică a sitului Sitului Lărion

B.3.2.Habitate

Situl a fost declarat pentru un singur tip de habitat de interes comunitar, așa cum reiese din formularul standard și din Tabelul nr. 7.

Habitate de interes comunitar prezente și situația lor la nivelul regiunii biogeografice și la nivel național

Tabelul nr. 7

Corespondența între habitatele de interes comunitar, habitatele conform clasificării din România și asociațiile vegetale

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
91D0* Turbării cu vegetație forestieră	R4414 Tufărișuri sud-est capatice de mlaștini de mesteacăn pufos	<i>Vaccinio-Betuletum pubescentis</i> Libbert 1933
		<i>Vaccinio-Pinetum sylvestris</i> Kobendza 1930
		<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> Kuach 1954

Situația actuală a habitatelor de interes comunitar din Situl Larion a fost determinată prin inventarieri efectuate pe teren în perioada 2013. Metoda de inventariere utilizată a fost metoda cercetărilor pe itinerar, de traseu - *Borza și Boșcaiu, 1965, Ciocârlan, 2000, 2009, Streeter, 2009*, înregistrându-se 11 relevee fitocenologice. S-au realizat de asemenea și observații în perioada sezonului rece pentru a surprinde cât mai bine ciclul fizionomic al vegetației.

Locul în care s-au realizat releveele fitocenologice au reprezentat suprafețe cât mai omogene din punct de vedere al fizionomiei vegetației, reliefului, substratului și solului, reunind însușirile caracteristice generale și particulare ale tipului de ecosistem analizat, inclusiv ale factorilor ecologici. S-a acordat atenție atât zonelor de ecoton, de tranziție de la o grupare la alta, cât și porțiunilor în care se afirmă cantitativ, printr-un pâlci, o anumită populație, cele în care a acționat drastic un anumit factor perturbator fizic sau biologic, pentru a surprinde întreaga diversitate floristică și cenotică din zona investigată.

În urma inventarierilor, s-au obținut datele prezentate sintetic în tabelul de mai jos. Fișa habitatului este prezentată în *Anexa nr. 2 – Fișele speciilor și habitatului*

Tabelul nr. 8

Situația actuală a suprafețelor ocupate de habitatul de interes comunitar

Tip habitat	S _{FS}	% ¹	ȘI - prezent-	% ¹	Diferențe față de FS -ha- SI - S _{FS}
91D0* Turbării cu vegetație forestieră	30,23	1	131	4,33	+100,77

Legenda:

¹ Procentul face referire la suprafața ocupată din suprafața totală a Sitului Larion

S_{FS} = Suprafața habitatului conform Formularului Standard

SI – suprafața inventariată în teren pentru habitat

În cazul unui habitat, starea de conservare este dată de totalitatea factorilor ce acționează asupra sa și asupra speciilor tipice și care îi pot afecta pe termen lung răspândirea, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea speciilor tipice. Această stare se consideră “favorabilă” atunci când sunt îndeplinite condițiile, conform Directivei Habitate:

- arealul natural al habitatului și suprafețele pe care le acoperă în cadrul acestui areal sunt stabile sau în creștere;
- habitatul are structura și funcțiile specifice necesare pentru conservarea sa pe termen lung, iar probabilitatea menținerii acestora în viitorul previzibil este mare;

c. speciile care îi sunt caracteristice se află într-o stare de conservare favorabilă.

Pentru acest habitat, descrierea caracteristicilor care indică structura necesară asigurării stării favorabile de conservare se găsește în *Anexa nr. 2 - Fișele speciilor și habitatului*.

Tabelul nr. 9

Comparația cu formularul standard

Nr crt	Cod habitat Natura 2000	Denumire habitat	Acoperirea %		Reprezentativitatea		Supraf. relativă		Starea de cons.	
			FS	IT	FS	IT	FS	IT	FS	IT
1	91D0*	Turbării cu vegetație forestieră	1	4.33	A	B	B	C	A	B

Legendă:

FS – valoarea din formularul standard

IT – valoarea din inventarierea din teren din anul 2014

Explicații tabel:

- *Reprezentativitatea* – gradul de reprezentativitate a tipului de habitat în cadrul sitului – exprimă măsura pentru cât de tipic este un habitat.

A – reprezentativitate excelentă

B – reprezentativitate bună

C – reprezentativitate semnificativă

D – prezență nesemnificativă

-*Suprafața relativă* – suprafața sitului acoperit de habitatul natural, raportat la suprafața totală acoperită de acel tip de habitat natural, în cadrul teritoriului național.

A – $100 \geq p > 15\%$

B – $15 \geq p > 2\%$

În sit nu au fost identificate habitate cu stare de conservare nefavorabilă.

Habitat importante pentru conservare, altele decât cele de interes comunitar pentru care a fost declarat situl.

C – $2 \geq p > 0\%$

-*Starea de conservare* – gradul de conservare al structurilor și funcțiile tipului de habitat natural, precum și posibilitățile de refacere/reconstrucție. Pentru evaluare, se utilizează trei criterii: gradul de conservare al structurii, gradul de conservare al funcțiilor, posibilitățile de refacere.

A – conservare excelentă

B – conservare bună

C – conservare medie sau redusă

Pe lângă habitatul 91D0* Turbării cu vegetație forestieră, a fost identificat încă un habitat de interes pentru comunitar, prezentat în *Tabelul nr. 11*.

Tabelul nr. 11

Habitate de interes de conservare altele decât cele menționate în formularul standard

Tipuri de ecosistem/habitat	Localizare în Situl Larion	Specii de interes comunitar din sit care depind de habitat	Alte specii importante pentru conservare care depind de habitat
9410 Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montană (Vaccinio - Piceetea)	S-E Sitului Larion	<i>Buxbaumia viridis</i>	-

B.3.3. Flora

Specii de interes comunitar

Formularul standard impune asigurarea stării favorabile de conservare pentru o singură specie de floră de interes comunitar.

Tabelul nr. 12

Speciile de interes comunitar prezente în sit

Nume specie	Denumire populară	Cod Nat urala 2000	Anexa din Directiva Habitata	Anexa din OUG nr. 57/2007	Lista roșie globală IUCN	Caracter endemic
<i>Buxbaumi a viridis</i>	Buxbaumia verde	1386	Anexa II	Anexa 3	-	•

Din punct de vedere geografic, aria de răspândire globală cuprinde toată Europa, Asia -Caucaz, China Centrală- și America de Nord. În România specia prezintă o distribuție sporadică, fiind semnalată doar în depresiunile montane înalte. În ceea ce privește semnalarea acestui taxon în cadrul Siturilor de importanță comunitară din România, se remarcă prezența acestuia în limitele a 10 situri incluzând și situl analizat.

În timpul activităților de teren desfășurate pe durata perioadei de monitorizare Buxbaumia verde - *Buxbaumia viridis* nu a fost observată în sit sau în vecinătatea acestuia, perioada cercetărilor fiind inadecvată pentru studiul acestei specii. Briofitul analizat prezintă o particularitate biologică comparativ cu alte briofite, respectiv sporofitul, structură vegetativă purtătoare de spori, formată din haustor sau picior, setă și capsulă, este generat de către gametofit - generație haploidă care poartă organele de reproducere - la final de sezon estival-început de sezon vernal, se maturează pe parcursul sezonului estival, putând fi vizibil până în luna septembrie sau chiar octombrie - *PLANTLIFE – Course notes 2008; com. pers. Ștefănuț S. 2013*. Astfel, în prima parte a anului acesta nu poate fi vizibil pe substratul format din bușteni bătrâni puternic afectați de procesul de descompunere, mai ales dacă luăm în considerare și modul de apariție disparat și în grupuri de câțiva indivizi.

Considerând cele de mai sus, prezența speciei în zonă nu poate fi exclusă totuși, comunicări ale personalului Ocolului silvic indicând o zonă în care Buxbaumia verde a fost observată în decursul timpului. Zona indicată, având suprafața de 47 ha, este localizată în zona de sud-est a sitului, depășind însă limita acestuia și extinzându-se și pe teritoriul județului Suceava.

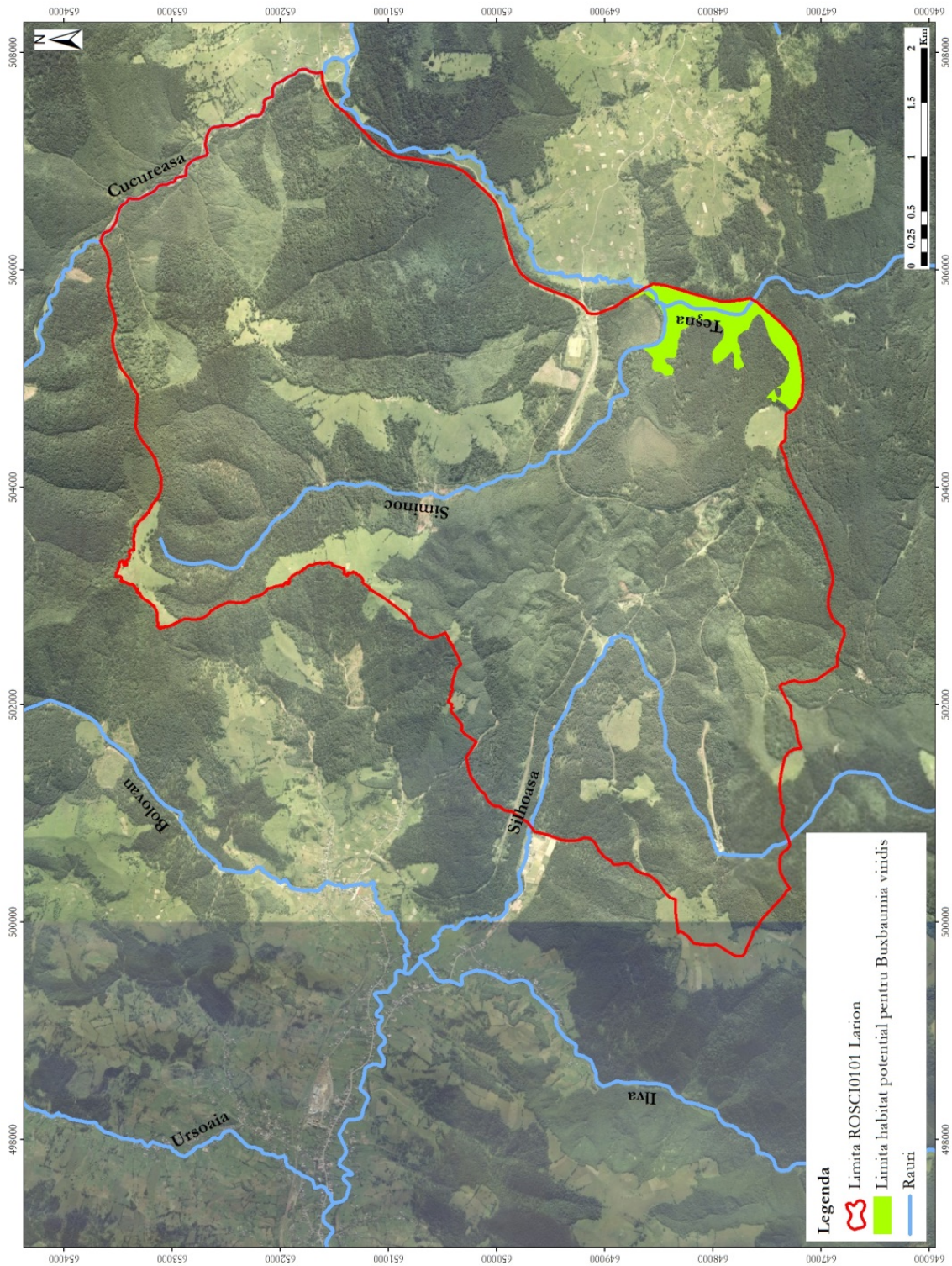

Figura nr. 11. Distribuția habitatului potențial de *Buxbaumia viridis*

Habitatul potențial este reprezentat de vegetație forestieră cu specia dominantă molid - *Picea abies* și specia caracteristică afin - *Vaccinium myrtillus*, având corespondență cu habitatul Natura 2000 – 9410 Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană (*Vaccinio-Piceetea*). Starea de conservare a habitatului potențial pentru *Buxbaumia viridis* este favorabilă.

Alte specii de interes de conservare

Pe lângă speciile de interes comunitar, în Situl Larion au fost identificate 8 specii de floră de interes de conservare sau specii care sunt importante întrucât de ele depind specii de faună importante pentru conservare.

Tabelul nr. 13

Alte specii de faună și floră de interes de conservare, identificate pe suprafața sitului Larion

Specia	Categorie IUCN	Legendă
<i>Andromeda polifolia</i>	P	MPV - mai puțin vulnerabil - least concerned – cod IUCN ¹
<i>Drosera rotundifolia</i>	P	V - vulnerabil -VU – vulnerable – cod IUCN;
<i>Eriophorum vaginatum</i>	P	AA - Aproape amenințat / în declin -Near Threatened / decreasing – cod IUCN
<i>Saxifraga cuneifolia</i>	P	RR – risc redus -Lower Risk – IUCN
<i>Corallorhiza trifida</i>	P	P – periclitat -Endangered – IUCN
<i>Epipogium aphyllum</i>	P	R - rar -Rare - IUCN
<i>Plagiomnium affine</i>	P	
<i>Vaccinium myrtillus</i>	P	

Cea mai mare parte a acestor specii sunt indicatori ai calității habitatelor de interes comunitar sau a habitatelor speciilor de interes comunitar. Afinul - *Vaccinium myrtillus* este sursă de hrană pentru urs. De asemenea, în special pe timpul sezonului rece, este sursă de hrană și pentru speciile de cervide, care constituie principalele specii pradă pentru lup și râs.

¹ IUCN – Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii

Specii de floră sălbatică de interes economic și cultural

Speciile comestibile de ciuperci sunt colectate frecvent de localnici, fiind comercializate ocazional. Printre acestea se numără: hrib-*Boletus edulis*, gălbior-*Cantharellus cibarius*, păstrăv de fag-*Pleurotus ostreatus*, etc

Pentru recoltarea acestora, în scop comercial, de pe suprafața sitului Larion există reglementări în vigoare iar custodele emite avize.

Ocazional se culeg fructe de afin, fără impact semnificativ asupra speciilor.

B.3.4. Fauna

Specii de interes comunitar

Tabelul nr. 14

Speciile de interes comunitar menționate în formularul standard

Nume specie	Denumire populară	Cod Natura 2000	Anexa din Directiva Habitate	Anexa din OUG nr. 57/2007	Lista roșie globală IUCN	Caracter endemic
<i>Canis lupus</i>	Lup	1352	2, 4	3, 4A	Mai puțin vulnerabil	nu
<i>Ursus arctos</i>	Urs	1354	2, 4	3, 4A	Mai puțin vulnerabil	nu
<i>Lynx lynx</i>	Râs	1361	2,4	3,4A	Mai puțin vulnerabil	nu

Lupul

Arealul mondial al speciei s-a redus la o treime față de cel inițial, în principal în zonele dezvoltate ale Europei, Asiei, Mexicului și Statelor Unite ale Americii, prin otrăviri și persecuție intenționată din cauza prădătorismului asupra stocului de animale domestice. Din 1970, protecția legală, schimbarea utilizării terenurilor și scăderea gradului de populare a mediului rural în favoarea celui urban au oprit declinul populației de lup și au favorizat recolonizarea naturală în unele părți ale Europei de Vest și ale Statelor Unite ale Americii și reintroducerea asistată în vestul Statelor Unite ale Americii. Pe teritoriul României se regăsește 40% din populația totală de lupi a Europei. Pentru conservarea acestei specii s-au desemnat în România 90 de situri Natura 2000.

Ursul

Deși, la un nivel general, din punct de vedere al numărului de exemplare, această specie pare a fi în siguranță, fiind prezentă cu efective ridicate și având un areal în expansiune, totuși, există populații reduse, izolate, care sunt amenințate din cauza efectivelor reduse și a contactelor

frecvente cu oamenii. Aceste populații de dimensiuni mici tind să fie localizate în foste zone sălbatice, înconjurată în prezent de zone extins afectate de dezvoltarea umană intensivă. Populația de urși din fauna României, răspândită în întreg lanțul Munților Carpați, este estimată la 5000 de indivizi sau chiar 6.000 în unii ani, și reprezintă circa 40% din populația europeană, cu o medie de 140-150 indivizi/1000 km². Pentru conservarea acestei specii s-au desemnat în România 97 de situri Natura 2000.

Râsul

Râsul este sensibil la defrișări. De-a lungul timpului, din cauza tăierii arborilor în vederea extinderii terenurilor agricole sau a zonelor urbane, specia a pierdut o porțiune semnificativă a habitatului inițial. Totodată, specia este vânată excesiv pentru valoarea economică ridicată a blănii sale și din cauză că atacă animalele domestice și provoacă pagube turmelor de vite. În prezent, pe teritoriul României trăiește circa 70-75% din populația europeană a speciei. Pentru conservarea acestei specii s-au desemnat în România 82 de situri Natura 2000.

Situația speciilor identificate în sit

În cadrul procesului de realizare a planului de management, în anul 2013 s-au făcut inventarieri ale speciilor de faună de interes comunitar *Anexa nr. 2 - Fișele speciilor și habitatelor*, în baza cărora se poate estima starea actuală a speciilor. Toate cele trei specii de interes comunitar au o stare bună de conservare. În majoritatea cazurilor intervențiile de management vor viza habitatele, astfel încât să beneficieze de acestea toate speciile dependente de habitatele respective.

Tabelul nr. 15

Situația speciilor de faună de interes comunitar identificate în sit

Specia	Efectiv populațional estimat	Stare actuală		
		*C	*S	*N
<i>Canis lupus</i>	2	√		
<i>Ursus arctos</i>	2	√		
<i>Lynx lynx</i>	3	√		

Legendă:

*C - Corespunzătoare - se menține prin non-intervenție sau prin același tip de management ca până în prezent

*S - Satisfăcătoare - îmbunătățirea stării de conservare se poate face cu măsuri de management fără a implica reconstrucții ecologice

*N - Necorespunzătoare - degradată din cauza unor intervenții antropice, dar recuperabil cu minime intervenții de reconstrucție ecologică

Tabelul nr. 16

Situația speciilor de faună de interes comunitar identificate în sit - comparație cu formularul standard

Specia	Efective cf. formular standard				Efective cf. inventrierilor			
	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj
<i>Canis lupus</i>	-			-	2			
<i>Ursus arctos</i>	-			-	2			
<i>Lynx lynx</i>	-			-	3			

Ursul, lupul și râsul utilizează Situl Larion atât ca habitat de rezidență, cât și ca habitat cu rol de culoar de trecere. Pentru identificarea celor mai importante zone pentru conservarea carnivorelor în perimetrul ROSCI0101 Larion, s-a recurs la suprapunerea spațială și cumularea tuturor poligoanelor rezultate în urma aplicării modelului Protected Area Toolkit pentru identificarea zonelor cu valori ridicate ale indicelui relativ al biodiversității și cu valori scăzute sau nule ale impactului antropic, pentru fiecare specie. Au fost identificate trei locații de importanță vitală pentru toate cele trei specii de carnivore, care pot fi considerate nuclee de habitate pentru respectivele specii, întrucât în respectivele poligoane se regăsesc condiții propice pentru existența tuturor celor trei specii de carnivore, la un randament optim.

Specii de faună de interes economic

Speciile vâdate în fondurile cinegetice de pe teritoriul Sitului Larion sunt: mistreț-*Sus scrofa*, cerb-*Cervus elaphus*, vulpe-*Vulpes vulpes*, bursuc-*Meles meles*, jder-*Martes foina*, pisică sălbatică-*Felis silvestris*.

Mistrețul și cerbul reprezintă specii pradă pentru carnivorele mari din sit, motiv pentru care participarea custodelui în procedura de avizare derulată de APM, pentru stabilirea efectivelor și a cotelor de recoltă, urmărește asigurarea efectivelor minime necesare fondului de hrană pentru urs, lup și râs. Celelalte specii se vânează doar ocazional.

B.3.5. Specii alohtone și specii invazive

Un studiu concret, privind eventuala prezență și răspândirea speciilor alohtone și a celor cu caracter invaziv nu a fost realizat încă. Mai mult, cu ocazia inventarierilor nu au fost observate suprafețe afectate semnificativ de prezența acestora.

B.3.6. Ecosisteme

În cadrul sitului au fost identificate următoarele categorii de ecosisteme:

- a) Terenuri agricole – 0,5 % din suprafața sitului
- b) Ecosisteme forestiere -preponderent rășinoase- – 90 % din suprafața sitului
- c) Ecosisteme de pajiște -pășuni montane, fânețe- – 7,5 % din suprafața sitului
- d) Ecosisteme artificiale -drumuri, construcții, diverse amenjări- – 2 % din suprafața sitului

Toate aceste categorii de ecosisteme au rolul lor în cadrul sitului Natura 2000, inclusiv elementele antropice, ce pot adăposti sau asigura resursă trofică diverselor specii -lilieci, diverse specii de păsări, rozătoare, etc.

B.3.7. Peisajul

Peisajul este unul caracteristic zonelor de munte, cu păduri de rășinoase în alternanță cu pășuni și fânețe. Peisajul este semnificativ modificat de om în zona Grădinița, zonă în care se regăsește Gara Grădinița, cantonul și Pepiniera silvică Grădinița, precum și locuințe private.

B.3.8. Procese naturale

Pe teritoriul Sitului Larion, procesele naturale sunt reduse ca prezență și intensitate, întrucât habitatele forestiere au caracter secundar, fiind conduse prin lucrări silvice. De interes deosebit este procesul natural de evoluție a habitatului de turbărie cu vegetație forestieră. Așadar, monitorizarea umidității, ratei de colmatare și succesiunii ecosistemice va fi un studiu necesar pentru actualizarea viitoarelor măsuri de management.

Alte procese naturale de interes pentru realizarea obiectivelor de management al Sitului Larion sunt cel de eliminare naturală și cel de uscare a arborilor maturi, principală sursă de generare a lemnului mort. Menținerea acestora în arborete, pentru a asigura condițiile ecologice pentru speciile de interes de conservare, cum sunt *Buxbaumia viris*, *Ursus arctos* este de interes pentru managementul sitului.

B.4. Informații socio-economice și culturale

B.4.1. Comunități locale

Din punct de vedere administrativ, suprafața sitului Larion se suprapune pe 2 județe, respectiv 2 regiuni de dezvoltare: județul Bistrița Năsăud - 72 %, situat în Regiunea 6 Nord-Vest și județul Suceava - 28%, situat în regiunea 1 Nord-Est, suprapunându-se parțial pe teritoriul a 3 comune: Lunca Ilvei, Coșna și Poiana Stampei. Ponderea cea mai mare a suprafeței sitului aparține comunei Lunca Ilvei, conform *Tabelului nr. 17*.

Tabelul nr. 17

Situația administrativă la nivelul sitului în 2012

Comuna	Suprafața în cadrul sitului -ha-	Ponderea din suprafața totală a sitului -%-	Ponderea din suprafața totală a comunei -%-
Lunca Ilvei	2177	72	24
Poiana Stampei	453	15	3
Coșna	393	13	2

Situl nu include așezări umane permanente, ci doar un număr mic de amenajări antropice: sălașe, stâne, destinate locuirii sezoniere în timpul verii în partea central-nordică a sitului - Poiana Căsteilor, cantonul silvic Grădinița, etc. Comunitățile umane cele mai apropiate de limita sitului sunt: Teșna - sat component al comunei Coșna fiind situat la circa 2 km distanță de limita estică a sitului și Lunca Ilvei situat la circa 3 km distanță față de limita vestică a sitului.

Poziția periferică a sitului, la limita administrativă și județeană, într-o zonă mai puțin accesibilă, determină legături mai puțin intense ale comunităților locale cu teritoriul sitului.

B.4.1.1. Aspecte demografice

▪ Populația totală. Densitatea populației

Din perspectiva localizării în teritoriu a așezărilor umane în raport cu situl, localitatea Lunca Ilvei prezintă o relevanță mai mare atât prin faptul că este situată la o distanță redusă față de sit cât și prin mărimea sa de 3156 locuitori în 2012² și prin faptul că densitatea spațiului locuit în vatra localității este mai mare, aceasta reprezentând un nucleu de locuire mult mai bine încheșat decât comunitățile umane risipite și răsfirate din Depresiunea Dornelor cum ar fi Teșna, Tătaru, Coșna, aferente comunelor Coșna și Poiana Stampei. După numărul de locuitori, localitatea Lunca Ilvei reprezintă una dintre cele mai mari așezări rurale din România³.

Privită la nivelul întregului teritoriu administrativ al comunelor suprapuse sitului, evoluția numerică a populației totale în ultimii 12 ani este una ușor negativă, cu un declin mai accentuat în cazul comunei Lunca Ilvei, de - 15% - *Tabelul nr. 1 – Anexa nr. 4*. Astfel, deși în perioada 1990-2000 datele statistice indică o ușoară creștere a populației în întreaga zonă, datorată menținerii încă a unui bilanț natural pozitiv, în deceniul următor - 2000-2012, scăderea sporului natural și creșterea migrației din zonă determină scăderea ușoară a populației în întreaga zonă.

Densitatea populației este specifică zonei montane, valori mai ridicate fiind specifice teritoriului aferent comunei Lunca Ilvei - *Tabelul nr. 1 – Anexa nr. 4*.

▪ Structura pe grupe de vârstă a populației

Din punctul de vedere al structurii pe grupe de vârstă a populației, situația este destul de echilibrată, manifestându-se o ușoară tendință de îmbătrânire conform Tabelului nr. 18.

² Conform Institutului Național de Statistică, mai 2014 -baza de date TEMPO).

³ După Atlasul României -2006)

Tabelul nr. 18

Structura pe grupe de vârstă a populației din comunele suprapuse sitului în 2012⁴

Grupe varsta	Lunca Ilvei		Coșna		Poiana Stampei	
	nr.loc.	% din pop.totală	nr.loc.	% din pop.totală	nr.loc.	% din pop.totală
Copii -0-14 ani-	556	18	166	11	1054	36
Tineri -15-34 ani-	888	28	447	30	651	22
Adulți -35-59 ani-	1052	33	529	36	794	27
Bătrâni -peste 60 ani-	660	21	344	23	455	15
TOTAL	3156		1486		2954	

B.4.1.2. Resurse naturale pentru dezvoltarea locală

Datorită caracteristicilor cadrului natural, specific montan, teritoriul aferent comunităților locale din zona învecinată sitului este, în general, mai puțin pretabil dezvoltării activităților agricole, la baza economiei locale fiind resursele oferite de ecosistemele forestiere.

Ponderea cea mai mare din teritoriul administrativ al comunelor aferente sitului este ocupată de terenurile neagricole, conform *Tabelului nr. 19*, din care, o pondere de peste 90% o au pădurile. Comuna Lunca Ilvei deține o pondere mai mare a terenurilor agricole, între care predomină pășunile și fânețele, având, în comparație cu restul teritoriului suprafața și ponderea cea mai mare a terenurilor arabile, conform *Tabelului nr. 2 – Anexa nr. 4*. Preponderentă este, de asemenea, proprietatea privată, pentru majoritatea categoriilor de utilizare a terenurilor.

⁴ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, mai 2014 - baza de date TEMPO.

Tabelul nr. 19

Situația terenurilor agricole și neagricole în comunele suprapuse sitului în 2012⁵

Comuna	Suprafața totală -ha-	Terenuri agricole*		Terenuri neagricole**	
		Suprafața -ha-	% din suprafața totală	Suprafața - ha-	% din suprafața totală
Lunca Ilvei	9121	3142	34	5979	66
Poiana Stampei	18076	4202	23	13874	77
Coșna	20828	3331	16	17497	84

* *Arabil, pășuni, fânețe*

***păduri, construcții, terenuri neproductive, căi de comunicație, lacii de apă.*

B.4.1.3. Infrastructura. Accesul populației la diferite servicii și utilități

Deși accesul în zonă este posibil atât pe cale rutieră cât și feroviară, datorită localizării sale, a calității deficitare a căilor de acces rutiere și a dificultății realizării accesului la un drum european, zona are, la modul general, un nivel mai redus de accesibilitate.

În ceea ce privește infrastructura de utilități, majoritatea populației este conectată la rețeaua electrică, însă o pondere foarte mică a populației este bransată la o rețea publică de alimentare cu apă sau canalizare – existente doar în satele reședință comună. Accesul populației la serviciile medicale și educaționale de bază este relativ bun, fiecare comună dispunând de dispensare și unități de învățământ.

B.4.2. Economia locală

Zona învecinată sitului a fost clasificată drept zonă montană defavorizată, conform criteriilor prezentate în cadrul Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, fiind eligibilă pentru pachetele de agro-mediu 1 și 2, dezvoltate pentru zone cu pajiști cu înaltă valoare naturală.

⁵ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, mai 2014 - baza de date TEMPO.

4.2.1. Forța de muncă

Populația activă ocupă ponderi cuprinse între 45 și 50% din populația totală, așa cum se arată în *Tabelul nr. 20* – valori mai ridicate decât media națională pentru 2011, de 41,3%, fapt ce indică potențialul uman ridicat al zonei. Dintre activi, 94-96% sunt ocupați, rata șomajului fiind redusă.

Tabelul nr. 20

Situația forței de muncă la nivelul anului 2011⁶

	Poiana Stampei		Coșna		Lunca Ilvei	
	Nr. Persoane	%*	Nr. persoane	%*	Nr. persoane	%*
Populația activă	1025	45	741	50	1419	45
Populația ocupată	967	94**	698	94**	1368	96**

* procente calculate prin raportarea la populația totală de la nivelul anului 2012

** procent din totalul populației active

Forța de muncă locală dispune de un nivel adecvat de pregătire, în rândul populației active predominând cei cu studii medii și superioare.

4.2.2. Activitățile economice

Economia locală a zonei este bazată pe valorificarea, în cea mai mare parte a resurselor locale, prin activități agricole, în special creșterea animalelor, la scară mică, extensivă, specifică zonelor montane. Deși numărul persoanelor ocupate în agricultură ocupă ponderea cea mai mare, acestea desfășoară activități independente, în propriile gospodării, doar o mică parte din produsele obținute fiind comercializate. Drept urmare, numărul firmelor ce activează în prelucrarea produselor agricole este foarte redus. O importanță la fel de mare pentru zonă o au activitățile silvice și de exploatare a lemnului.

În anul 2012, în zona aferentă sitului, majoritatea populației activă ocupată - între 51 și 59% - este angajată în principal în sectorul primar - agricultură și silvicultură - și în industria de prelucrare a lemnului și a produselor lactate; restul între 17 și 23% sunt angajați în sectorul terțiar al comerțului și serviciilor - administrație publică, sănătate, educație, comerț – *Figura nr. 12*.

⁶ Sursa datelor: Direcția Județeană de Statistică Bistrița-Năsăud, 2014

După numărul agenților economici, sectorul principal de activitate în zonă este exploatarea primară a lemnului, în anul 2012, o treime din numărul total al agenților economici din Lunca Ilvei activând în acest sector⁷, alături de care un număr mai semnificativ activează în sectoarele comerț - mici unități de desfacere cu amănuntul, exploatare forestieră, servicii de servire a mesei-restaurante. În localitățile aferente județului Suceava, unitățile de servicii turistice și de bază ocupă o pondere ușor mai ridicată, în timp ce sectorul secundar este mai slab reprezentat.

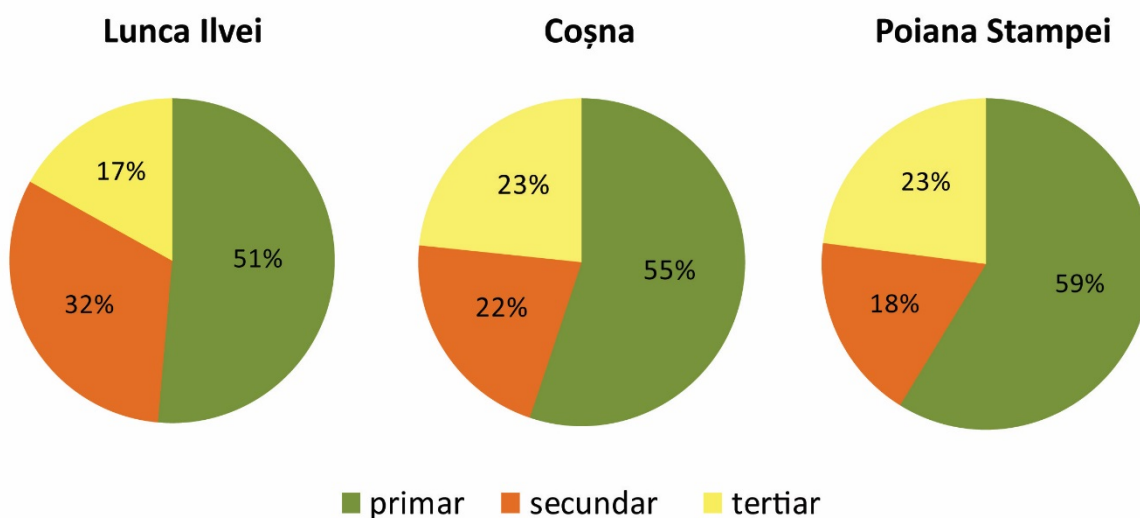

Figura nr. 12 – Ponderea populației ocupate pe sectoare ale economiei în anul 2011⁸

Pentru Lunca Ilvei, datele statistice indică tendința de descreștere a ponderii populației ocupate în agricultură, de la 61% în 2002 la 46% în 2011, în favoarea industriei de prelucrare a lemnului și a serviciilor – a căror pondere crește de la 14% în 2002 la 23% în 2011.

Baza economiei locale o reprezintă întreprinderile mici și mijlocii, 80% din numărul total al întreprinderilor înregistrate în 2012 în Lunca Ilvei având între 0 și 9 angajați, în timp ce doar 20%, respectiv 6 din 33 au între 10 și 49 de salariați.

Activitățile agricole sunt reprezentate atât de cele care au ca obiect de lucru cultura plantelor, predominând culturile de legume și cartof, precum și orz și porumb în Lunca Ilvei, cât și de cele care au ca obiect de lucru valorificarea pajiștilor prin creșterea animalelor. În structura șeptelului

⁷ Conform datelor INS – Direcția Județeană de Statistică Bistrița.

⁸ Conform datelor INS – Direcția Județeană de Statistică Bistrița.

predomină efectivele de bovine conform Tabelului nr. 3 din Anexa nr. 4 la prezentul plan. Datele statistice indică o evoluție diferită a mărimii efectivelor de animale în perioada 1990-2003 pentru comunele din județul Suceava în comparație cu comuna Lunca Ilvei, deși în ambele cazuri se înregistrează o scădere a efectivelor de ovine. Pentru comuna Poiana Stampei efectivele de animale sunt în scădere pentru toate categoriile, în timp ce în comuna Lunca Ilvei, probabil pe fondul favorabilității mai bune a zonei pentru practicarea culturilor de porumb, se înregistrează o creștere accentuată a numărului de păsări.

B.4.3. Recreere și turism

Atât situl cât și zona învecinată acestuia dispun de un potențial turistic considerabil, fiind pretabile pentru activități de turism activ și ecoturism -ciclism, plimbări cu căruța, drumeție, ski de tură. Situl este străbătut de un traseu turistic - Pasul Rotunda – CFR Grădinița, marcat cu bandă roșie, al cărui marcaj necesită refacerea, fiind foarte vechi. Crovul Larion reprezintă cel mai atractiv obiectiv turistic din cadrul sitului, datorită peisajului său caracteristic de turbărie.

Dezvoltarea infrastructurii turistice este într-un stadiu incipient încă, deși în zonă, atât în Poiana Stampei, cât și în Lunca Ilvei, există câteva pensiuni ecoturistice certificate și sunt în curs de amenajare o serie de poteci tematice interpretative, atât în situl Larion cât și în Tinovul Mare din Poiana Stampei. Din punctul de vedere al infrastructurii de primire și al numărului turoperatorilor, zona Dornelor, aflată la est de sit, este mai bine dezvoltată, fiind inclusă în lista destinațiilor ecoturistice naționale.

B.5. Informare, conștientizare, educație

Până la momentul elaborării acestui Plan de management Custodele a organizat câteva acțiuni de informare și ieșiri în teren adresate elevilor din școlile din zonă. În cadrul procesului de elaborare a Planului au avut loc o întâlnire cu principalii factorii interesați, precum și consultarea publică.

La acest moment, Custodele nu dispune de infrastructură specială de informare sau educație, fiind în curs de amenajare a două poteci tematice și de redactare a unor materiale informative despre sit. Ocolul Silvic Valea Ilvei are angajată o persoană responsabilă cu informarea și educația ecologică.

B.6. Cercetare

B.6.1. Cercetare desfășurată până în prezent

Până la implementarea proiectului ”Elaborarea planului de management și dezvoltarea infrastructurii de vizitare pentru situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion” nu au fost efectuate cercetări științifice structurate în zonă. Prin implementarea proiectului sus menționat au fost făcute cercetări asupra speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat situl.

B.6.2. Infrastructură de cercetare existentă

Deși până la momentul implementării proiectului ”Elaborarea planului de management și dezvoltarea infrastructurii de vizitare pentru situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion”, nu au fost realizate cercetări de către custode, acesta dispune de locații de cazare disponibile spre a fi utilizate de cercetători, precum și de mijloace de transport, așa cum se arată în capitolul B1.5.4.

B.7. Acțiuni de management majore desfășurate în Situl Larion

Principalele acțiuni de management desfășurate în ultimii ani sunt reprezentate de paza valorilor Sitului Larion și de lucrările de management forestier, în special promovarea tipului natural de pădure prin tratamente silvice cu regenerare naturală. De asemenea au fost eliberate avize în cadrul procedurilor de reglementare desfășurate de autoritatea locală pentru protecția mediului.

C. EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE

În această secțiune sunt prezentate principalele valori și amenințări din Situl Larion. Totodată se analizează situația valorilor identificate, respectiv amenințările care afectează starea acestora în prezent sau le pot afecta pe viitor. Aceste analize stau la baza definirii măsurilor de management.

C.1. Valori

Principalele valori ale Sitului Larion sunt reprezentate de valorile naturale pentru care a fost desemnat Situl Larion, și anume speciile urs, lup, ras, buxbaumia verde precum și habitatul de turbărie cu vegetație forestieră.

Pe lângă acestea, au fost identificate și alte valori importante pentru zonă, mai ales cele ce se constituie în resurse pentru localnici și dezvoltarea zonei. De exemplu, se menționează peisaje valoroase care pot constitui atracții turistice sau valori care sunt importante pentru comunitățile locale și care, dacă sunt păstrate și valorificate, ajută la dezvoltarea locală și la obținerea unui sprijin real din partea autorităților și a localnicilor pentru implementarea măsurilor de management.

Valorile de biodiversitate identificate în cadrul Sitului Larion

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în Situl Larion	Importanța pentru Situl Larion/comunitate
Turbării cu vegetație forestieră 91D0*	131 ha	Adăpostește un număr semnificativ de specii rare, dependente strict de acest tip de habitat, cum este specia <i>Drosera rotundifolia</i> . Stratul de turbă este deosebit de gros, pe alocuri având aproximativ 3m.
9410 Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montană (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)		Este un habitat foarte stabil de molid, asigurând una din principalele resurse regenerabile ale zonei: lemnul. De asemenea, este utilizat de toate speciile de floră și faună pentru care a fost desemnat situl
Alternanța pădurilor de rășinoase cu fânețe montane.	Pe întreg teritoriul	Administrarea responsabilă a acestora - fără exploatare și antropizare excesivă - menține un ecosistem deosebit de valoros pentru hrana și adăpostul carnivorelor mari. Acest tip de peisaj este propice și asigurării condițiilor de trecere a carnivorelor mari între diversele masive muntoase din apropiere.
<i>Canis lupus</i>	2 ind	Specii reprezentative atât pentru acest sit cât și pentru ariile protejate învecinate. Sunt specii din vârful piramidei trofice asigurând reglajul și stabilitatea populațiilor de interes cingetic și nu numai.
<i>Ursus arctos</i>	2 ind	
<i>Lynx lynx</i>	3 ind	

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în Situl Larion	Importanța pentru Situl Larion/comunitate
<i>Buxbaumia viridis</i>	neidentificată, habitat favorabil în S-E sitului	Specie inclusă în anexa II a Directivei Habitare și anexa 3 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare.
<i>Andromeda polifolia</i>	S-E sitului, în habitatul 91D0*	Specie inclusă în secțiunea 3.3. Alte specii importante de floră și faună din formularul standard al sitului ROSCI0101
<i>Drosera rotundifolia</i>	S-E sitului, în habitatul 91D0*	Specie inclusă în secțiunea 3.3. Alte specii importante de flora și fauna din formularul standard al sitului ROSCI0101
<i>Eriophorum vaginatum</i>	S-E sitului, în habitatul 91D0*	1. Specie edificatoare și caracteristică habitatului 91D0*, 2. Specie inclusă în secțiunea 3.3. Alte specii importante de flora și fauna din formularul standard al sitului ROSCI0101
<i>Saxifraga cuneifolia</i>	neidentificată, habitat favorabil în stancările umbrite din sit	Specie inclusă în secțiunea 3.3. Alte specii importante de flora și fauna din formularul standard al sitului ROSCI0101
<i>Corallorhiza trifida</i>	neidentificată, habitat favorabil în locurile umede și umbroase din pădure, printre mușchi, pe trunchiuri putrede	Specie inclusă în secțiunea 3.3. Alte specii importante de flora și fauna din formularul standard al sitului ROSCI0101

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în Situl Larion	Importanța pentru Situl Larion/comunitate
<i>Epipogium aphyllum</i>	neidentificată, habitat favorabil în pădurile umbrite și umede	Specie inclusă în secțiunea 3.3. -Alte specii importante de flora și fauna din formularul standard al sitului ROSCI0101
<i>Plagiomnium affine</i>	pădurile mlaștinoase de molid în asocieri cu cele acidofile de molid, pe suprafața a aproximativ 82 ha din sit	Specie inclusă în secțiunea 3.3. Alte specii importante de flora și fauna din formularul standard al sitului ROSCI0101
<i>Vaccinium myrtillus</i>		Specie de interes comercial pentru comunitățile din zonă, dar și sursă de hrană pentru urs.

Tabelul nr. 22

Valori din Situl Larion care reprezintă resurse naturale importante pentru comunitățile locale

Alte resurse naturale	
Lemn	Reprezintă o resursă naturală deosebit de importantă pentru economia zonei.
Pășuni – fânețe	Păstrarea lor este esențială pentru creșterea animalelor, dar sunt importante, atât pentru conservare peisajului, cât și pentru asigurarea hranei speciilor pradă.
<i>Vaccinium myrtillus</i> - afin	Specie de interes comercial pentru comunitățile din zonă, dar și sursă de hrană pentru urs.
Specii de ciuperci	Sunt culese și valorificate ocazional de către localnici.

C.2. Presiuni și amenințări

Identificarea și evaluarea presiunilor și amenințărilor au fost realizate în grupul de lucru și în întâlniri cu factorii interesați, utilizând clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii. Amenințările listate în formularul standard pot fi ușor asimilate cu cele din clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii. Această clasificare internațională, realizată pentru amenințările din arii protejate, permite o analiză mai ușoară a categoriilor de amenințări.

Pentru analiza prezentată în continuare, s-au luat în calcul presiunile identificate în prezent sau pe parcursul ultimilor cinci ani, respectiv amenințările ce pot deriva în următorii cinci ani, din acțiuni umane în derulare sau previzibile precum și fenomene naturale extreme posibile.

Legendă:

Amenințare minoră	Amenințare moderată	Amenințare majoră
Necesită monitorizare dar nu și acțiuni specifice de management	Necesită acțiuni specifice de management cât mai curând posibil	Necesită acțiuni de management cu prioritate
Cu impact mic	Cu impact mediu	Cu impact major
1	2	3

Tabelul nr. 23

Presiuni și amenințări la adresa valorilor naturale

Amenințare a -A-/ Presiunea - P- identificată	Valoarea amenințată	Explicații	Cauze	Nivel impact estimat	
				P	A
1. Dezvoltările rezidențiale și comerciale.					
Infrastructură pentru turism și recreere	Carnivore mari	Cabana persoană fizică - Sărceru mic Nu reprezintă în acest moment o presiune.	Interesul de dezvoltare în viitor plecand de la existenta cabanei.		1
2. Agricultură și Acvacultură					
Creșterea animalelor și zootehnia	Carnivore mari	Au fost semnalate cazuri în care a fost un număr prea mare de câini la stani în Poiana Arinului, Poiana Acăstăilor. Aceștia pot vâna/alunga speciile pradă pentru carnivore mari.	Lipsă informare/conștienti zare.	1	1
	<i>Buxbaumia viridis</i>	Trecerea animalelor prin fondul forestier pentru adăpat duce la tasarea solului și degradarea condițiilor de vegetație pentru Buxbaumia	Lipsă informare/conștienti zare		2

Amenințare a -A-/ Presiunea - P- identificată	Valoarea amenințată	Explicații	Cauze	Nivel impact estimat	
				P	A
	4. Transport și coridoare de trecere				
Șosele și căi ferate	Carnivore mari	Drumul european a creeat, pe alocuri, o barieră ecologică în calea trecerii carnivorelor mari, fapt ce a determinat utilizarea altor rute decât cele tradiționale.	Amplasarea de parapeți, șanțuri de colectare a apelor, balustrade, etc.	2	2
	91D0*	Drumul județean 172 D este proiectat pe suprafața ocupată de habitatul 91D0*. Execuția acestuia ar duce la diminiarea semnificativă a suprafeței ocupată de habitat.	Necesitatea asigurării unei legături mai rapide cu regiunea Bucovina. Proiectul inițial al drumului a fost realizat anterior declarării Sitului Larion.		3

Amenințare a -A-/ Presiunea - P- identificată	Valoarea amenințată	Explicații	Cauze	Nivel impact estimat	
				P	A
Rețele de utilități și servicii: rețelele de electricitate, cabluri, conducte și altele	Carnivore mari. Peisaj.	Proiectul de construcție a liniei electrice de înaltă tensiune - peste 400KW- Gădălin – Suceava, va avea un impact moderat asupra valorilor sitului și doar în perioada construirii lui. Impactul va fi permanent asupra peisajului.	Proiect de inters național.		2
5. Utilizarea resurselor biologice și afectarea acestora					
Colectarea plantelor terestre și a produselor din plante, altele decât cheresteaua.	<i>Buxbaumia viridis</i>	Colectarea fructelor de pădure, poate genera un impact negativa asupra speciei prin tasarea solului și distrugere indirectă.	Colectare de către persoane fizice a afinelor pentru valorificare către agenți economici.	2	2
Exploatarea forestieră și extragerea lemnului	<i>Buxbaumia viridis.</i>	Extragerea lemnului mort prin lucrările/tratamentele silvice.	Neconcordante legislative.	2	2

Amenințare a -A-/ Presiunea - P- identificată		Valoarea amenințată	Explicații	Cauze	Nivel impact estimat	
					P	A
		7. Modificări ale sistemelor naturale				
Incendii și stingerea acestora		Habitat 91D0*	Incendiile de la sistemul de frânare al vagoanelor de cale ferată, cumulate cu seceta, pot produce incendii în turbăria 91D0*, prejudiciind semnificativ habitatul. Totuși frecvența acestor incidente este extrem de redușă.	Saboții de frână extrem de uzați din dotarea Căilor Ferate Române	1	1
Fragmentare accentuată		Habitat 91D0*	Izolarea față de habitate similare -3,4 km distanță- duce la scăderea capacității de refacere a habitatului în urma degradării lui prin acțiunea unor factori antropici sau naturali.	Managementul tradițional al terenurilor. Specificaul habitatelor de turbărie din zona montană.	1	1
		<i>Buxbaumia viridis</i>	Gradul de fragmentare a habitatului potențial pentru acesta specie este necunoscut la acest moment.	Managementul forestier actual legat de lemnul mort. Lipsă studii în afara limitelor sitului	1	1

Amenințare a -A-/ Presiunea - P- identificată	Valoarea amenințată	Explicații	Cauze	Nivel impact estimat	
				P	A
	8. Specii și gene invazive și alte specii și gene problematice				
Hibridizarea speciilor	lup - <i>Canis lupus</i>	Lupii singuratici și câinii hoinari pot produce hibrizi degradând genele originale ale lupului. Deși o parte a specialiștilor consideră această problemă neînsemnată, în România nu există date în această privință. Totodată, în anumite populații de lup din Europa hibridizarea introgresivă poate atinge 10% din populație.	Prezența câinilor hoinari. Număr de câini peste limita admisibilă la stâni.	1	1

C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor Sitului Larion

Analiza rezultatelor de la inventarierea și cartarea speciilor și habitatelor de interes de conservare, în corelație cu presiunile existente și amenințările preconizate, au dus la stabilirea acțiunilor și măsurilor ce trebuie realizate pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare.

Evaluarea tendințelor s-a făcut prin cumularea nivelului de impact al amenințărilor identificate, ținând cont de ecologia și/sau etologia speciilor și de specificul habitatelor forestiere.

Cea mai vulnerabilă specie este *Buxbaumia viridis*, ea fiind puternic amenințată de managementul actual al pdurilor -accesibilizare, recoltarea arborilor putregăioși. Exceptând această specie, managementul din trecut și în mare măsură ce actual al terenurilor din Situl Larion, cu puține excepții, a stat și stă la baza conservării speciilor și habitatelor acestora.

Tendința în ceea ce privește managementul terenurilor este de intensificare a ritmului de exploatare al resurselor și de o antropizare mai mare a peisajului -mecanizarea lucrărilor silvice, drumuri de acces, căi de comunicații, transport de energie, etc-. Acestea sunt consecință a dezvoltării economice a zonelor montane în general și în speță a acesteia. Toți managerii/administratorii de resurse și terenuri trebuie însă să se asigure ca dezvoltarea se face durabil și responsabil față de toate valorile din Situl Larion și nu numai, pentru păstrarea/îmbunătățirea condițiilor de viață a comunităților, educație și pentru asigurarea resurselor pe termen lung. Aici este rolul esențial al custodelui, de a acționa ca unul dintre factorii catalizatori de dezvoltare durabilă, prin crearea cadrului de management și aplicarea lui.

Deși tendința este de a se menține starea de conservare actuală a speciilor și habitatelor, custodele trebuie să aplice o serie de măsuri de management menite să asigure păstrarea sau chiar îmbunătățirea acestei stări de fapt. Orice schimbare în modul actual de management al terenurilor și resurselor naturale poate produce un impact cumulat negativ ce va duce la degradarea stării de conservare a speciilor și habitatelor.

D. STRATEGIA DE MANAGEMENT

D.1. Viziunea

Tradițiile dar și valorile de biodiversitate reprezintă fundamentul dezvoltării comunităților locale din zona Sitului Larion. Zootehnia și exploatarea resursei naturale, în special lemn, reprezintă unele din cele mai importante surse de venit pentru comunitatea din zonă. Așadar, păstrarea resursei naturale, cumulată cu valorizarea la maxim a altor beneficii asociate - peisajul, cultura, microclimatul, naturalețea zonei, etc - reprezintă obiectivul de management principal pentru toți administratorii de terenuri din zonă, și implicit pentru administratorii de arii protejate. Ca urmare, viziunea pentru Situl Larion, definită în procesul de elaborare a planului, este următoarea:

Situl Larion este un colț de natură, în care gospodărirea tradițională a resurselor naturale asigură cele mai bune condiții pentru speciile ce viețuiesc aici, laolaltă cu omul.

D.2. Strategia de management

Având în vedere valorile Sitului Larion și amenințările identificate la adresa lor, precum și tendințele descrise prin evaluarea acestora, pentru realizarea viziunii, managementul Sitului Larion se va face prin dezvoltarea a cinci programe de management, după cum urmează:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes pentru conservare, prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management, în colaborare cu proprietarii/administratorii de terenuri și resurse naturale.

Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității este principalul obiectiv al Sitului Larion. Acțiunile de management vor fi orientate spre menținerea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor, respectiv gestionarea ecosistemelor, astfel încât să fie păstrate caracteristicile naturale și serviciile de mediu în zonă. Măsurile de management vor fi orientate cu precădere spre diminuarea/eliminarea cauzelor, care au fost identificate pentru presiunile și amenințările de intensitate și extindere mare și medie. În situațiile în care cauzele nu pot fi influențate de către administratori și partenerii de management, vor fi stabilite măsuri care să reducă impactul amenințărilor asupra valorilor de biodiversitate.

Programul 2. Turism și promovare

Scop: Integrarea Sitului Larion în strategia și programele de vizitare ale zonei și crearea infrastructurii de vizitare care permite o vizitare responsabilă, fără a afecta valorile și care să contribuie la conștientizarea importanței valorilor naturale pentru dezvoltarea durabilă a comunităților locale.

Obiectiv: Creșterea atractivității zonei prin promovarea valorilor naturale și culturale, în colaborare cu autoritățile locale și turoperatori, prin realizarea unei infrastructuri corespunzătoare pentru vizitare și informarea continuă a vizitatorilor și a publicului larg și .

Programul 3. Informare, conștientizare, educație ecologică

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a Sitului Larion și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale Sitului Larion, prin activități de conștientizare, informare și educație ecologică în colaborare cu comunitățile locale și alți factori interesați.

Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare

Obiectiv: Creșterea cu cel puțin 10% a nivelului de conștientizare și acceptare a statutului de Arie Protejată în următorii cinci ani.

Sub-programul 3.2. Educație ecologică

Obiectiv: Realizarea de activități educative pe tema conservării naturii în cel puțin 6 unități de învățământ din comunitățile relevante pentru Situl Larion.

Programul 4. Administrare/management

Scop: Asigurarea unui management eficient și adaptabil al Sitului Larion prin crearea și susținerea unei structuri funcționale de management, pe durata de implementare a planului de management.

Sub-programul 4.1 Reglementare

Obiectiv: Asigurarea respectării măsurilor de management în Situl Larion prin analiza documentațiilor legate de programe, proiecte și activități.

Sub-programul 4.2 Control

Obiectiv: Asigurarea integrității Sitului Larion și a respectării prevederilor Regulamentului și Planului de management prin controale periodice

Sub-programul 4.3 .Resurse umane, financiare și materiale

Obiectiv: Asigurarea unui minim de personal calificat pentru managementul Sitului Larion și asigurarea resurselor financiare și materiale pentru Situl Larion și managementul eficient al acestora pentru implementarea planului de management .

Sub-programul 4.4. Managementul activităților curente

Obiectiv: Asigurarea condițiilor de lucru pentru echipa de management în vederea realizării eficiente a măsurilor de management

Programul 5. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management, prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

D.3. Planul operațional

Pentru implementarea strategiei de management, prezentată la capitolul anterior, s-au definit principalele acțiuni de management pentru primii cinci ani de implementare a Planului de management. Acțiunile de management descriu ceea ce trebuie realizat de către gestionarii terenurilor și resurselor de pe teritoriul Sitului Larion și ceea ce trebuie să urmărească Custodele, pentru a realiza obiectivele de management pentru programele și sub-programele definite în cadrul strategiei.

Custodele propune măsurile și acțiunile de management, în baza recomandărilor specialiștilor în conservarea biodiversității și se implică în mod activ în stabilirea, împreună cu gestionarii, a modalităților în care se pot implementa acestea. Ca urmare, atunci când se definesc acțiunile de management - coloana 1 a Tabelului nr. 24 - acestea se referă nu numai la obligațiile sau acțiunile realizate de Custode, ci și la cele ale factorilor interesați direct implicați.

Având în vedere resursele limitate de care dispune Custodele, acțiunile de management au fost prioritizate după cum urmează:

- a) prioritatea 1 – acțiuni foarte importante pentru realizarea obiectivelor și pentru realizarea cărora Custodele trebuie să facă tot posibilul să identifice resursele necesare;
- b) prioritatea 2 – acțiuni importante de management, dar a căror realizare nu este critică pentru atingerea obiectivelor. Custodele va depune eforturi pentru a le realiza;
- c) prioritatea 3 – acțiuni care pot contribui la realizarea obiectivelor, dar nerealizarea lor nu va influența în mod negativ Situl Larion. Se vor realiza doar dacă apar oportunități pentru atragerea resurselor necesare.

Planul de acțiuni

Tabelul nr. 24

Programul 1: Managementul biodiversității Scop: Menținerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes pentru conservare, prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management, în colaborare cu proprietarii/administratorii de terenuri și resurse naturale.									
<i>Obiectiv:</i> Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității.									
Acțiunea	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare	
1.1. Menținerea tipurilor natural-fundamental de pădure și promovarea regenerărilor naturale în urma aplicării tratamentelor silvice .	0 ha pădure regenerată cu specii diferite sau specii de proveniență diferită de cele din arboretul parental	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, administratorii de fond forestier	
1.2. Aplicarea procedurii din Anexa 3, privind lemnul mort, pe suprafața habitatului cu Buxbaumia viridis.	Minim 5mc/ha lemn mort	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, proprietari/administratori de fond forestier	
1.3. Menținerea folosinței actuale a terenurilor și descurajarea abandonului terenurilor cu pajiști pentru	227,94 ha pajiști – 100% utilizate	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, proprietari/administratori de	

menținerea habitatelor de interes de conservare.	0 ha pajiști cu categoria de folosință schimbată								terenuri
1.4. Menținerea în extravilan a suprafețelor din Situl Larion	0 ha introduse în intravilan	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, Agenția de Protecție a Mediului, APL
1.5. Elaborarea unui studiu privind utilizarea coridorului de trecere de către carnivore mari în dreptul DE 58, pasul Tihuța și stabilirea de măsuri de reducere a impactului de fragmentare.	Număr anual de treceri realizate pentru carnivore mari	3	✓						Custode, Agenția de Protecție a Mediului, Electrica, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, investitori, primării
1.6. Implementarea măsurilor din studiul privind utilizarea coridorului de trecere de către carnivore mari în dreptul DE 58, pasul Tihuța		3		✓	✓		✓	✓	
1.7. Umarirea îndeaproape a proiectului de execuție a a liniei electrice de înaltă tensiune -peste 400KW - Gădălin -Consiliul Județean- – Suceava: participare la procedura de avizare în calitate de factor interesat, respectarea condițiilor de la avizare, încadrare în termene, etc.		1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
1.8. Umarirea îndeaproape a proiectului de execuție a DJ 172D: participare la procedura de avizare în calitate de factor interesat, respectarea condițiilor de la avizare, încadrare în termene, etc		1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

1.9. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ prin controlarea/limitarea numărului câinilor care însoțesc turmele.	toate turmele cu număr legal de câini	2	✓	✓	✓	✓	✓	gestionarii fondurilor de vânatoare, Custode, Garda Națională de Mediu, Jandarmeria, Poliția
1.10. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ, prin controlarea câinilor fără stăpân și pisicilor hoinare din intravilan	număr de câini și pisici deparazitați/ dehelmințizați	3	✓	✓	✓	✓	✓	Autoritățile locale, Custode, Garda Națională de Mediu, Jandarmeria, Poliția
1.11. Reglementarea accesului populației în Situl Larion pentru recoltarea de ciuperci și fructe de pădure, în vederea conservării habitatului potențial de <i>Buxbaumia viridis</i> .	Ha habitat <i>Buxbaumia viridis</i> avizate pentru recoltare produse accesorii.	1	✓	✓	✓	✓	✓	Autoritățile locale, Custode, Garda Națională de Mediu, Jandarmeria, Poliția
1.12. Stabilirea unui set minim de măsuri pentru reducerea a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică	nr. de animale domestice afectate ha. de culturi agricole afectate	3	✓					Custode, Agenția de Protecție a Mediului, Comisariatul de Regim Silvic și cinegetic
1.13. Informare-conștientizare în rândul crescătorilor de animale cu privire la setul minim de măsuri		3		✓	✓	✓	✓	
1.14. Asigurarea protecției stricte a habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	131 ha turbărie cu vegetație forestieră, prin atingerea	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, proprietar / administratorul fondului

	subindicatorilor: 0 mc exploatați legal/ilegal 0 km drumuri forestiere 0 km căi de scos apropiat 0 m canale de desecare active								forestier
1.15. Elaborarea unui studiu privind monitorizarea umidității, ratei de colmatare și succesiunii ecosistemice	1 studiu	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
1.16. Menținerea stării de conservare a habitatelor de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	131 ha turbărie cu stare de conservare bună	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, proprietarul / administratorul de fond forestier
1.17. Stabilirea de soluții alternative pentru execuția drumului județean 172D fără a se traversa habitatul 91D0* și habitatul potențial pentru Buxbaumia viridis.	131 ha turbărie cu stare de conservare bună	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, Agenția de Protecție a Mediului, Consiliul Județean, primărie
1.18. Reglementarea/limitarea pășunatului în turbării și mlaștini	0 ha pășunate	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Crescători de oi, proprietari / administratori de terenuri, Custode
1.19. Realizarea unui studiu privind evoluția habitatului de turbărie în contextul schimbărilor climatice - Evoluția naturală a habitatului, Tendințele evolutive ale speciilor caracteristice, Măsuri de prevenire a degradării	1 studiu	3						✓	Custode, Agenția Națională pentru Resurse Minerale

stării de conservare -												
1.20. Reglementarea măsurilor de îmbunătățiri funciare pentru a elimina / reduce impactul acestora asupra habitatului de turbărie	131 ha habitate turbărie 0 m canale de desecare activate	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, Custode, Agenția de Protecție a Mediului	de
1.21. Reglementarea accesului la apă pentru animalele domestice și restricționarea adăpării animalelor în suprafețele ocupate cu habitat potențial de <i>Buxbaumia viridis</i> .	0 ha habitat Buxbaumia afectate	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, utilizatori de pășuni	
1.22. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare, altele decât cele de interes comunitar și stabilirea de măsuri de management, dacă este necesar	studiu	3		✓	✓						Custode	
1.23. Realizarea unui studiu privind prezența și tendința speciilor invazive și stabilirea de măsuri de prevenire și combatere	studiu	3		✓	✓						Custode	
1.24. Realizarea unui studiu privind prezența și distribuția speciilor și habitatelor de interes comunitar în afara sitului -în imediata apropiere-	studiu	3			✓					✓	Custode	

Programul 2: Turism și promovare Scop: Integrarea arilor protejate în strategia și programele de vizitare ale zonei și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.									
Acțiunea	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare	
2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii prin participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale	Nr. participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice	Cel puțin un proiect include și componentă de promovare turistică Număr parteneri / programe	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul Sitului Larion și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din	Cel puțin 1 traseu turistic în Situl Larion	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, Consiliul Județean, Organizații Non Guvernamentale	

alte zone importante pentru conservare.										
2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile Sitului Larion și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.	Cel puțin 1 pachet de programe turistice care integrează Situl Larion	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓		Turoperatori din zonă

Programul 3: Informare, conștientizare, educație ecologică Scop: Creșterea nivelului de acceptare a Sitului Larion și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale Sitului Larion prin activități de conștientizare, informare și educație ecologică în colaborare cu comunitățile locale și alți factori interesați.									
Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare Obiectiv: Creșterea cu cel puțin 10% a nivelului de conștientizare și acceptare a statutului de Arie Protejată în următorii 5 ani.									
Acțiunea	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare	
3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	Plan de comunicare	3	✓					Custode	
3.1.2. Realizarea de infrastructură specifică pentru informare, conștientizare, fie în clădiri special destinate, fie în clădiri deținute de factori interesați relevanți	Cel puțin un punct de informare	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, Organizații Non Guvernamentale de mediu	
3.1.3. Oferirea de posibilități pentru consultare la birou și pe teren a factorilor interesați legat de managementul Sitului Larion	Minim 2 zile / lună	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
3.1.4. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul Sitului Larion și la	Minim 3 informații pe an pe pagina web	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	

oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a Sitului Larion										
3.1.5. Amplasarea de panouri informative despre Situl Larion și managementul acesteia în localități, pe limite, în zone importante de pe teritoriul Sitului Larion	5 panouri	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
3.1.6. Organizarea de evenimente sau participarea activă la evenimente de conștientizare legate de Situl Larion și de promovare a acesteia	Minim 1 eveniment/an	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
3.1.7. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	Nr. participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
3.1.8. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea de proiecte / programe pentru promovarea zonei	Cel puțin un proiect cu componentă de promovare a zonei	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
Sub-programul 3.2. Educație ecologică										
Obiectiv: Realizarea de activități educative pe tema conservării naturii în cel puțin 6 unități de învățământ din comunitățile relevante pentru Situl Larion.										
Sub-programul 3.2. Educație ecologică	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare		
Obiectiv: Realizarea de activități educative pe tema										

Programul 4: Administrarea ariilor protejate

Scop: Asigurarea unui management eficient și adaptabil al Sitului Larion prin crearea și susținerea unei structuri funcționale de management, pe durata de implementare a planului de management.

Obiectiv: Asigurarea respectării măsurilor de management în Situl Larion prin analiza documentațiilor legate de programe, proiecte și activități.

Acțiunea	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare
4.1.1. Emiterea de avize ca urmare a notificării realizate de către Agenția pentru Protecția Mediului în cadrul procedurilor de reglementare pentru planuri/proiecte/activități	Nr. de avize emise	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.1.2. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și arii protejate și promovarea de soluții pentru managementul ariilor protejate similare.	Raport și scrisoare de poziție	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.1.3. Realizarea de studii și cercetări de teren pentru corelarea limitelor actuale ale rezervațiilor cu limitele necesare pentru conservarea habitatelor și speciilor prioritare	Ha habitate de interes conservativ introduse în sit	3			✓			Custode
4.1.4. Realizarea de studii și cercetări de teren pentru identificarea valorilor de biodiversitate, caracteristice		3			✓			

4.1.5. Sitului Larion, dar care se gasesc în imediata vecinătate a acestuia -ex: habitate potențial de Buxbaumia viridis, specii, etc-										
4.1.6. Elaborarea de propuneri privind includerea între limitele Sitului Natura 2000 Larion a suprafețelor de interes conservativ identificate	3				✓					
4.1.7. Efectuarea tuturor demersurilor pentru transpunerea în legislație a noilor limite ale Sitului Natura 2000 Larion	3					✓				
Sub-programul 4.2 Control										
Obiectiv: Asigurarea integrității Sitului Larion și a respectării prevederilor Regulamentului și Planului de Management prin controale periodice										
Acțiunea	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare		
4.2.1. Verificarea implementării / respectării măsurilor de management stabilite pentru Situl Larion, inclusiv a respectării condițiilor stabilite în cazul lucrărilor și proiectelor avizate.	Nr. contravenții	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode		
4.2.2. Observarea / verificarea modului în care se face managementul terenurilor și a resurselor	Cel puțin patru patrulări pe lună în medie	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode		

naturale în zonele unde impactul potențial asupra valorilor poate fi semnificativ										
4.2.3. Colaborarea cu autoritățile competente pentru realizarea de controale periodice în Situl Larion	Cel puțin trei patrulări comune pe an	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, Garda de Mediu
Sub-programul 4.3. Resurse umane, financiare și materiale										
Obiectiv: Asigurarea unui minim de personal calificat pentru managementul Sitului Larion și asigurarea resurselor financiare și materiale pentru Situl Larion și managementul eficient al acestora pentru implementarea planului de management .										
Acțiunea	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare		
4.3.1. Identificarea de surse de finanțare, elaborarea de proiecte și managementul acestora pentru asigurarea resurselor necesare pentru menținerea unei echipe minime de management al Sitului Larion și pentru implementarea măsurilor de management	Minim trei persoane din cadrul APPVI, cu responsabilități clare legate de managementul Sitului Larion	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode		
4.3.2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea Sitului Larion	Persoanele responsabile de managementul Sitului Larion specializate în toate domeniile relevante -11 module-	2	✓	✓	✓	✓	✓	Custode		
4.3.3. Întreținerea echipamentelor și materialelor aflate în dotare	Valoare reparații / întreținere	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode		

4.3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități, organizații non guvernamentale și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	Cel puțin trei parteneriate	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.3.5. identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora în colaborare cu instituții relevante	Lista temelor identificate Cel puțin o temă în curs de cercetare, anual	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
Sub-programul 4.4. Managementul activităților curente									
Obiectiv: Asigurarea condițiilor de lucru pentru echipa de management în vederea realizării eficiente a măsurilor de management									
Acțiunea	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare	
4.4.1. Asigurarea spațiului necesar pentru birou și depozitarea echipamentelor din dotare	Un sediu	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
4.4.2. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lui după necesități	Un plan de lucru pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
4.4.3. Asigurarea mijloacelor de transport necesare pentru activitățile de teren	Cel puțin un mijloc de transport	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	

Programul 5: Monitorizare și evaluare Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.									
Acțiunea	Indicator de finalizare	Prioritate	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Responsabilitatea principală pentru implementare	
5.1. Implementarea Planului de Monitoring al Sitului Larion	Colectarea cel puțin a informațiilor legate de acțiunile cu prioritatea 1	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
5.2. Evaluarea eficienței managementului Sitului Larion	Cel puțin o evaluare pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
5.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Cel puțin o analiză pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	

D.4. Măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional

Pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Planul de management este necesar să fie planificate și să fie realizate acțiuni de management și să fie stabilite măsuri specifice, respectiv să se asigure aplicarea legislației. În acest subcapitol se prezintă măsuri specifice ce se vor implementa de către factorii interesați cu coordonarea și controlul custodelui Sitului Larion și a autorităților competente.

Măsuri de management pentru:

1) *Buxbaumia viridis*

- a) În cazul realizării DJ 172D, traseul acestuia se va stabili astfel încât să fie evitat habitatul potențial pentru *Buxbaumia viridis*;
- b) Constituirea fondului de marfă pentru valorificarea ciupercilor și fructelor de pădure doar în afara habitatului ocupat de *Buxbaumia viridis*;
- c) Curățirea vegetației ierboasă uscate de pe terenurile din Situl Larion și preajma ei -500m distanță de limita Sitului Larion- se va face doar prin cosit și adunat. Este interzisă incendierea acesteia.

2) Speciele de carnivore mari - *Ursus arctos*, *Lynx lynx*, *Canis lupus* -

- d) Extinderea intravilanului localităților doar în afara limitelor Sitului Larion, după realizarea studiilor de impact de mediu care să demonstreze faptul că nu sunt afectate culoarele de trecere pentru carnivore mari.
- e) În cazul realizării DJ 172D, soluțiile tehnice se vor alege în așa fel încât să nu se creeze bariere ecologice pentru trecerea carnivorelor mari pe o porțiune mai mare de 10% din lungimea sa.
- f) Căinii ciobănești vor purta obligatoriu juleu, conform prevederilor legale
- g) Toate turmele vor avea număr legal de câini
- h) Animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână -ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate-

- i) Închiderea animalelor pe timpul nopții -în strungă, coșar- și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor
 - j) Supravegherea continuă a turmelor
 - k) Dresarea câinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma pentru gonirea lupilor -a nu se încuraja câinii să gonească prădătorii, strategia acestora fiind atragerea câinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce câinii și sau ciobanii încep să gonească prădătorul-
 - l) Pășunarea animalelor domestice doar pe timpul zilei
- 3) 91D0* Turbării cu vegetație forestieră
- a) Se va păstra categoria de folosință actuală a terenurilor.
 - b) Încadrarea tuturor arboretelor din rezervația "Crovul de la Larion" în categoria funcțională 1-5C, cu ocazia următoarei acțiuni de amenajare
 - c) Managementul arboretelor din rezervația "Crovul de la Larion" se va face în conformitate cu tipul funcțional T1
 - d) Drumurile forestiere noi se vor amenaja doar în afara rezervației.
 - e) Căile de scos apropiat pentru parcelele limitrofe rezervației se vor amenaja doar în afara acestora
 - f) Nu se vor relua lucrările de desecare a turbăriei.
 - g) Pășunatul sau târlitul nu se va realiza pe suprafața habitatului de turbărie
 - h) Trecerea spre sursele de apă a animalelor domestice prin fondul forestier nu se va aviza pe suprafața habitatului de turbărie.

E. ASIGURAREA IMPLEMENTARII PLANULUI DE MANAGEMENT

E.1. Sistemul de luare a deciziilor

Deciziile, privind implementarea Planului de Management, vor fi luate de către Custode, cu respectarea legislației în vigoare, așa cum este prezentată în Capitolul B.1.5.

Pentru toate acțiunile de management, respectiv pentru inițierea și implementarea de proiecte pe teritoriul Sitului Larion, Custodele se va consulta cu proprietarii și administratorii de terenuri.

Pentru asigurarea respectării prevederilor Planului de management, Custodele va colabora cu autoritățile ce au responsabilități de control și cu autoritățile locale, care trebuie să asigure, conform legii, respectarea statutului de arie protejată.

E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management

Suma minimă necesară pentru managementul Sitului Larion este de 1.528.346 lei pentru următorii cinci ani. Pentru realizarea în condiții optime a măsurilor de management este necesară o sumă de 2.908.712 lei, până în anul 2018.

Necesarul de resurse financiare pentru managementul Sitului Larion

Aria naturală protejată		NECESAR DE FINANTARE				Sume in lei
Programe si sub-programe		Scenariu critic*		Scenariu optim**		
		Ore lucru	Fonduri	Ore lucru	Fonduri	
P1 Managementul biodiversitatii						
1.1. Inventariere si cartare		276	16000	305	16000	
1.2. Monitorizarea starii de conservare		372	21531	402	21531	
1.3. Paza, implementare reglementari si masuri specifice de protectie		727	42089	1758	102358	
1.4. Managementul datelor		423	24471	455	24471	
1.5. (Re)introducere specii (extincte)		0	0	0	0	
1.6. Reconstructie ecologica		0	0	0	0	
Subtotal P1 costuri operationale anuale		1799	104092	2920	164361	
Investitii P1 - 5 ani (durata planului de management)		0		0		
P2 Turism		0		0		
2.1. Infrastructura de vizitare		0	0	2532	147422	
2.2. Servicii, facilitati de vizitare si promovarea turismului		0	0	1497	87132	
2.3. Managementul vizitatorilor		0	0	19	1132	
Subtotal P2 costuri operationale anuale		0	0	4049	235686	
Investitii P2 - 5 ani (durata planului de management)		0	0		737112	
P3 Constientizare, conservare traditii si comunitati locale		0		0		
3.1. Traditii si comunitati		0	0	0	0	
3.2. Constientizare si comunicare		8	453	8	453	
3.3. Educatie ecologica		236	13680	294	17137	

Subtotal P3 costuri operationale anuale	244	14133	302	17589
Investitii P3 - 5 ani (durata planului de management)	0	0		43396
P4 Management si Administrare	0		0	
4.1. Echipament si infrastructura de functionare	186	10765	202	10765
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare	1718	99457	2744	159726
4.3. Documente strategice si de planificare	381	22053	403	22053
4.4. Instruire personal	67	3858	67	3858
Subtotal P4 costuri operationale anuale	2352	136133	3416	196402
Investitii P4 - 5 ani (durata planului de management)				
Total costuri operationale anuale	4395	254358	10687	614039
Investitii totale (5ani)		0		780508
TOTAL FINANTARE PLAN DE MANAGEMENT (5ANI)	21974	1271791	53433	3070194

Deși Planul de management a fost elaborat pentru o perioadă de 10 ani, pentru că Planul Operațional este elaborat pentru o perioadă de cinci ani, necesarul financiar este estimat pentru perioada de implementare a Planului Operațional.

Necesarul de resurse financiare a fost calculat estimându-se cheltuielile recurente, precum și cele necesare pentru realizarea măsurilor de management și pentru activitățile administrative. Sumele necesare pentru realizarea acțiunilor importante, considerate prioritate 1 și 2, în Planul Operațional, sunt considerate critice pentru managementul eficient al Sitului Larion. Sumele estimate pentru acțiunile încadrate la prioritatea 3 sunt importante și sunt incluse în necesarul stabilit pentru nivelul optim de finanțare. Acțiunile cu prioritate 1 sunt cele pentru care este necesar să fie asigurate resurse financiare la nivel critic.

Evaluarea necesarului financiar pentru activitatea de monitorizare a fost făcută pornind de la periodicitatea activităților de monitoring.

Având în vedere faptul că unele cheltuieli se fac punctual, pentru o anumită măsură într-un anumit an -sau serie de ani-, estimarea necesarului mediu anual a fost făcută plecând de la necesarul pe toată perioada de implementare a Planului Operațional, împărțindu-se la numărul de ani.

Anexa 5- Plan Financiar prezintă estimarea resurselor financiare necesare pentru implementarea acțiunilor din Planul de Management.

Custodele dispune în momentul de față de personal angajat cu responsabilități legate de implementarea planului de management -tabelul 26-. Pentru a implementa Planul de Management, la nivel minim, este nevoie de asigurarea fondurilor necesare pentru acoperirea fracțiilor salariale distribuite în acest moment pentru administrarea Sitului Larion.

Tabelul nr. 26

**Necesar de personal pentru implementarea
acțiunilor critice de management**

Postul	Grad de ocupare a postului – nivel minim	Personal actual	Necesar
Sef ocol	0,14	0,1	0
Responsabil sit Larion	1,04	1,0	0
Fond forestier	0,37	0,4	0
Pădurar	0,54	0,6	0
Contabilitate	0,09	0,10	0

E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management

Pentru a fi urmărit, în mod continuu și coerent, modul în care, prin acțiunile de management planificate, se realizează obiectivele Sitului Larion, a fost elaborat Planul de monitoring prezentat în Anexa 6- Plan de monitoring.

Întrucât resursele de management sunt limitate, acest plan prevede, în principal, monitorizarea aspectelor legate de biodiversitate și de principalele activități umane, care sunt sau pot deveni presiuni/amenințări la adresa valorilor de biodiversitate.

Situația de referință, pentru indicatorii identificați în acest plan, a fost stabilită, fie prin inventarierea de teren realizate în anul 2013, fie prin colectarea informațiilor pe perioada elaborării Planului de management. Pentru acțiunile la care nu există date privind situația de referință, se recomandă realizarea de studii pentru stabilirea acestora. Indicatorii de succes sunt cei menționați în planul operațional.

Planul de monitoring este structurat pe baza periodicității acțiunilor de monitoring. O dată la trei ani este recomandată realizarea de inventarieri complete, utilizând metodologiile de la inventarierile din 2013. Având în vedere faptul ca raportările către Comisia Europeană se fac din șase în șase ani, se urmărește ca, pentru fiecare raportare, să existe două monitorizări în această perioadă. Ideal, în situația în care există fonduri suficiente, majoritatea monitorizărilor ar trebui făcute anual. Din lipsa certitudinii asigurării fondurilor, s-au stabilit frecvențe de monitorizare după trei criterii: ideal, optim și minim.

Custodele va analiza rezultatele monitorizării și va adapta măsurile de management pentru a crește eficiența acestora. Rezultatele analizelor vor fi extrem de importante la revizuirea Planului Operațional după primii cinci ani de implementare a Planului de Management.

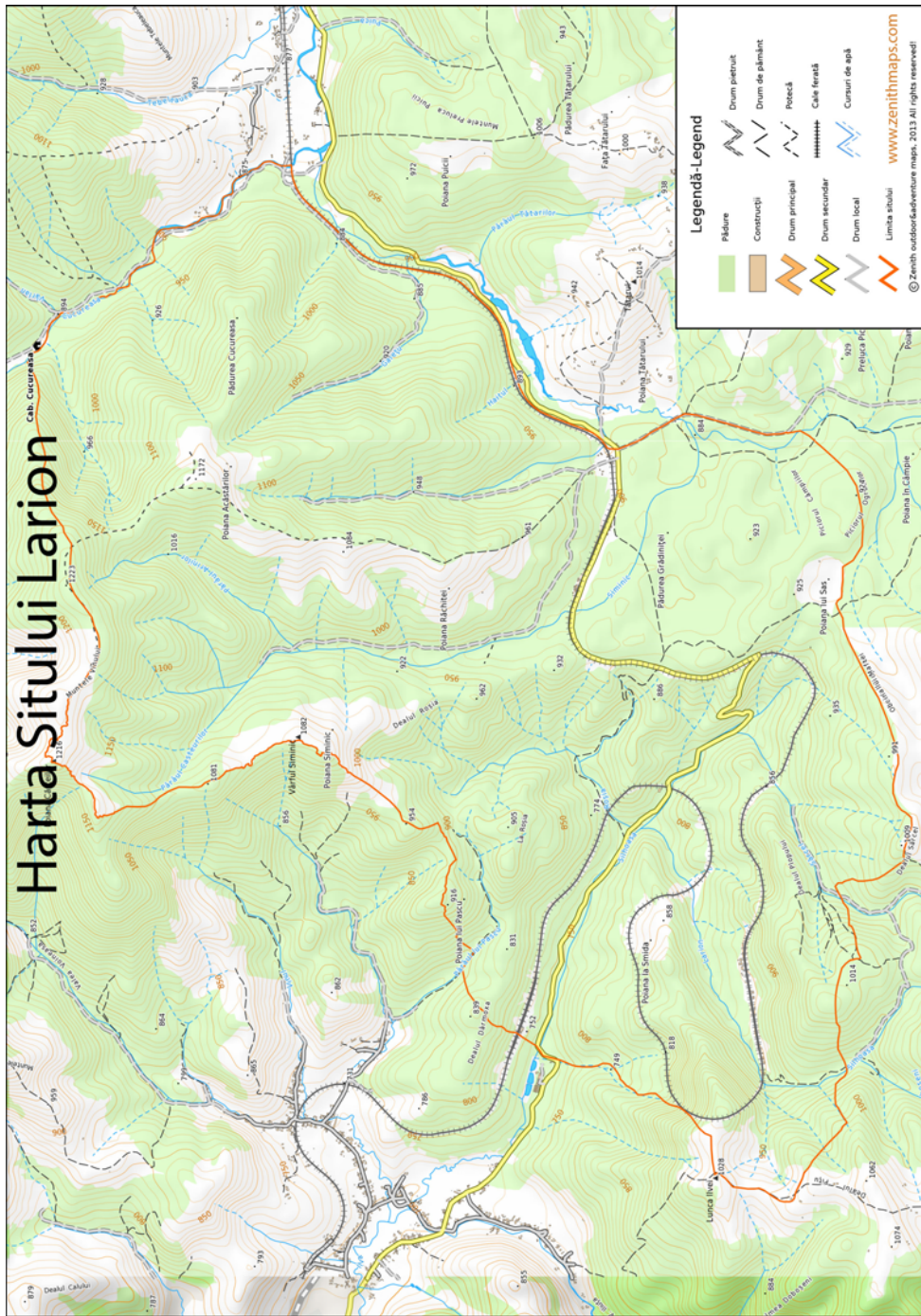
Bibliografie

1. Cambroux, I., Schwoerer C., 2007 – Evaluarea statutului de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar din România – ghid metodologic, Editura Balcanio, Timișoara, România
2. Chiriță C., -1967-, *Solurile României : cu un determinant în culori*, Editura Agro-Silvică, București.
3. Chapin, F. S., E. S. Zavaleta, et al. 2000: *Consequences of changing biodiversity* 242p.
4. Doniță, N., Popescu, A., Paucă-Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I., 2005: *Habitatele din România*, Bucuresti, 496p.
5. Doniță N., Popescu A., Paucă-Comănescu M., Mihăilescu S., Biriș I. A. 2006. *Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitate - 92/43/EEC*-. Ed. Tehnică Silvică, București, 95 p
6. Grigoraș, C., Vlăduț, Alina, Boengiu, S., Grigoraș, Elena Narcisa, -2006-, *Solurile României*, Edit. Universitaria, Craiova.
7. Iordan I., -2009-, *Geografia utilizării terenurilor -categorii geografice de terenuri-*, Edit. Fundației România de Măine, București.
8. Lazăr.G, ș.a., 2007: ”Habitate prioritare alpine, subalpine și forestiere din România” Amenințări potențiale, Brașov, 199p
9. Mihăilescu V., -1969-, *Geografia fizică a României*, Edit. Științifică, București.
10. Naeem, S., L. J. Thompson, et al. 1995: Empirical Evidence that Declining Species Diversity May Alter the Performance of Terrestrial Ecosystems. 347p
11. OPREA A., 2005. Lista critică a plantelor vasculare din România, Iași: Edit. Univ. “Alexandru Ioan Cuza”, 668 p.
12. Petrisor A.-I., -2010-, *Using Geographical Information Systems to assess the coverage of wetland biodiversity by Natura 2000 sites within the biogeographical regions of Romania*, Environmental Engineering and Management Journal 9-2:-269-273.

13. Rusu I., -2004-, *Pedologie : solurile României*, Edit. Eurobit, Timișoara.
14. Sârbu A., Sârbu I., Oprea Ad., Negrean G., Cristea V., Coldea Gh., Cristurean I., Popescu Gh., Oroian S., Tănase C., Bartók K., Gafta D., Anastasiu P., Crișan Fl., Costache I., Goia I., Marușca Th., Oțel V., Sămărghițan M., Hențea S., Pascale G., Răduțoiu D., Baz Ad., Boruz v., Pușcas M., Hirițiu M. & Frink J. 2007. *Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*. București, Ed. Victor B. Victor, 396 p
15. Stanciu, E., și Florescu, F., 2009 : *Ariile protejate din România, Noțiuni introductive*, Brasov, 84p
16. Thiry,E., 2007: *Ghid metodologic pentru realizarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000*, Timișoara, 113p
17. WWF International & The World Bank -2007-, “Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A II a ediție. The Management Effectiveness Tracking Tool -METT- a fost dezvoltat de Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.
18. *** -1987-, *Geografia României*, vol. III.
19. *** - documentele de consultare a factorilor interesați

Anexa nr. 1

HARTA SITULUI ROSCI 0101 LARION

DESCRIEREA LIMITELOR SITULUI ROSCI 0101 LARION

Limita Sitului Larion pornește din dreptul Haltei Silhosa înspre Nord prin parcelele 79A, 74A, 71B din UP I Lunca Ilvei - Ocolul Silvic Valea Ilvei - până la Poiana lui Pascu – altitudine 916,4 m. De acolo continuă pe creastă până la Vârful Siminic din Poiana Siminic – altitudine 1082,5 m. De aici continuă pe creastă până la Poiana Căsteilor, prin partea de vest a limitei poienii, până la cota 1216,2 m. De aici, spre est, prin Nordul poienii Căsteilor, pe creasta muntelui Vinului, până la cota 1223 m. De aici, coboară pe limita Nordică a parcelelor 11A, 12B, 12A din UP I Feldru, care aparține Ocolului Silvic Feldru și prin interiorul parcelei 13A din UP I Feldru, până la Cabana Cucureasa. De la cabană coboară spre Sud, pe firul văii Cucureasa, până la intersecția cu calea ferată. De aici, limita urmărește calea ferată până la cantonul Grădinița, la intersecția cu drumul forestier Teșna, în dreptul parcelei 140B din UP I Lunca Ilvei, ce aparține de Ocolul Silvic Valea Ilvei. Apoi urmează drumul Teșna, spre Sud, până în dreptul parcelei 142D din UP I Lunca Ilvei. Apoi spre vest, prin interiorul parcelei 142D și 142A din UP I Lunca Ilvei, pe dealul Piciorul, până în partea de Sud a Poienii lui Sas. Apoi prin limita de Sud a parcelelor 98B, 101A, 101B, 102, 103A, 106C și 114. Apoi prin parcela 115A, 122 și 123 până în culmea Dealului lui Pițu din UP I Lunca Ilvei. De aici spre Nord, urmărind culmea, până la Vârful Lunca Ilvei 1027,9 m altitudine, după care coboară până la capătul Nordic al tunelului de cale ferată. De aici, prin parcelele 130 A, 130 B, limita de Vest a parcelei 127A până la firul văii Silhoasa. De aici limita se închide înspre Nord, prin parcela 80A, în dreptul Haltei Silhoasa.

Anexa nr. 3

Descrierea limitelor ariei naturale protejate de interes național 2.222. Crovul de la Larion

Limita ariei naturale protejate de interes național 2.222. Crovul de la Larion pornește de la intersecția dintre drumul forestier Teșna și calea ferată, urmărind spre Sud drumul Teșna până la intersecția parcelor 144E și 143C - din UP I Lunca Ilvei Ocolul Silvic Valea Ilvei. De aici urmărește limita dintre parcelele: 144E/143C, 144E/144B, 144A/144B, 144A/143A, 141C/143A, 141C/97A, 141C/91, 222F/90A, 222F/90B și 222A/90A. De aici urmează calea ferată, apoi limita fondului forestier dinspre Gara Grădinița, închizându-se spre est la intersecția cu drumul Teșna. Suprafața drumului 172D este scoasă din Situl Larion, sub forma unui culoar prin limita de Nord a parcelor 141C, 141A, 141B144G, 140D.

FIȘELE HABITATELOR ȘI SPECIILOR

Fișa speciei
Buxbaumia viridis

- 1. Denumire științifică: *Buxbaumia viridis*
- 2. Denumire populară: Buxbaumia verde
- 3. Habitat

Tabelul nr. 1

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri de conifere	Lemn mort în putrefacție	Cantitate lemn mort la pământ	Nedeterminat. Conform procesului de eliminare naturală	15-20 mc/ha	Cel mai important factor
	Mediu umbros, umiditate la sol	Consistența		Minim 0.8	
	Mediu umed	Precipitații medii	900 mm	Peste 1000 mm	

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă	Observații
		anuale			
	Sol netasat	Prezenta pășunatului	Nu	Nu	

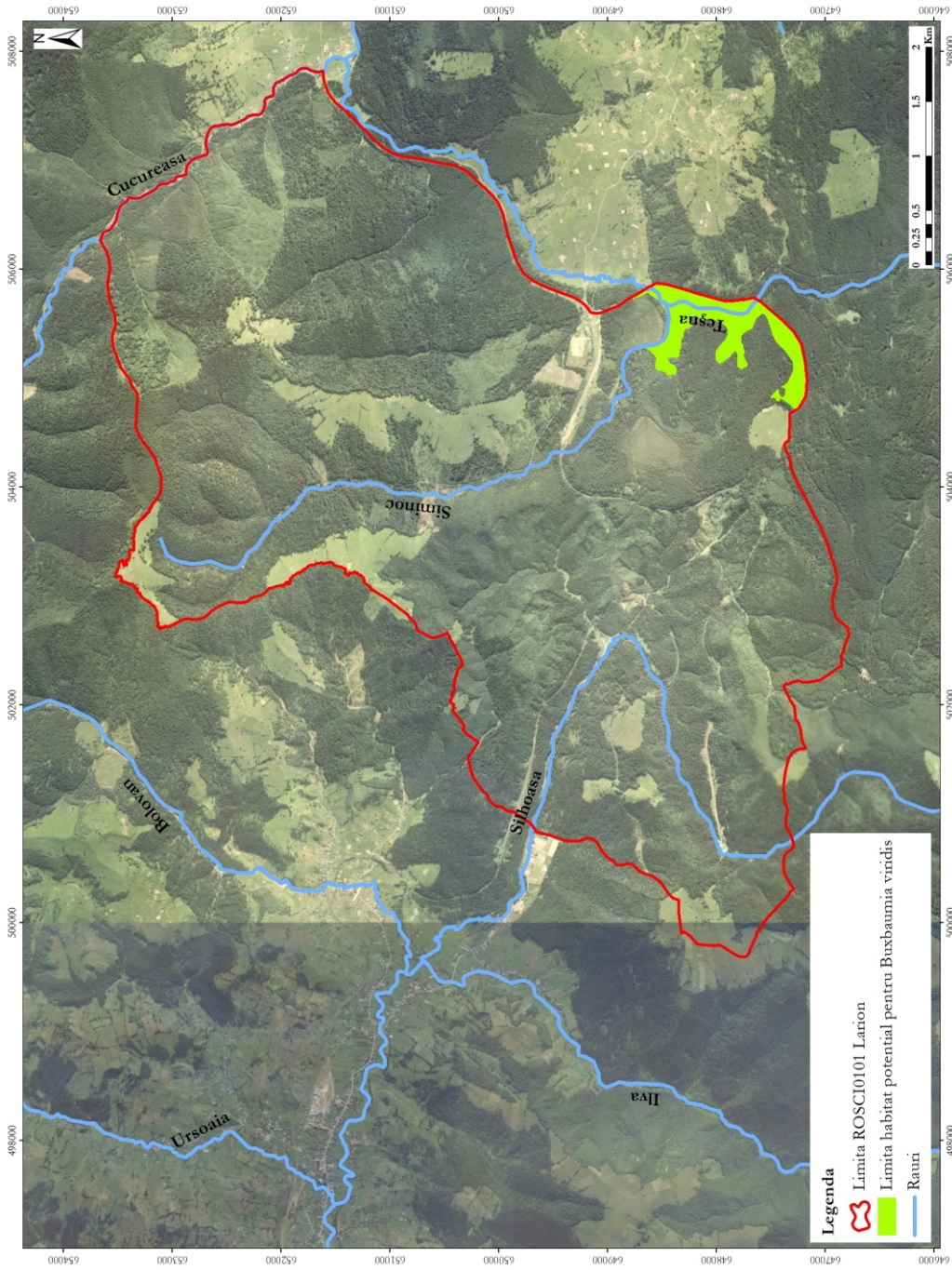

Figura nr. 1. Harta distribuției habitatului potențial al speciei *Buxbaumia viridis* la nivelul Sitului Larion

Fișa speciei
Ursus arctos

1. Denumire științifică: *Ursus arctos*
2. Denumire populară: Ursul
3. Habitat

Tabelul nr. 2

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Suprafețe împădurite sau terenuri mozaicate -amestec păduri, pășuni, fânețe, etc-	Păduri din tipul natural fundamental	Caracterul actual al tipului de pădure	Natural fundamentale peste 80%	Natural fundamentale peste 80%	În cazul de față acoperirea cu arbuști face referire la subarboretul habitatelor forestiere.
	Un procent semnificativ al speciilor de arbuști pentru hrănire, adăpost și migrare - orice fel de	Arbuști din specii native caracteristice pentru zonă	Conform TNFP	Conform TNFP	

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă	Observații
	specii lemnoase native.				
	Fără articole alimentare asociate prezenței umane	Depozite de deșeuri	0	0	

Fișa speciei
Canis lupus

1. Denumire științifică: *Canis lupus*

2. Denumiri populare: lupul

3. Habitat

Tabelul nr. 3

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă
În toate habitatele terestre emisferei nordice exceptând zonele deșertice și vârfurile munților mari -Mech, 1974-.	Are nevoie de prezența unguțelor pentru a se hrăni:	Densitatea speciilor pradă - <i>Capreolus capreolus</i> , , <i>Cervus elaphus</i> , <i>Sus scrofa</i> -	13,8 exemplare/1000 ha	Minim 10 exemplare/1000 ha
	Existența unor specii pradă de talie mică.	Specii: -micromamifere - <i>Lepus europaeus</i>	prezență	prezență

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă
	Habitate cu grad scăzut de fragmentare și antropizare	Densitatea rețelei de comunicații	1,4 Km/kmp	Sub 0,3 Km/Kmp
	Pentru nașterea puilor lupii preferă zonele cu relief accidentat - pante abrupte, zone greu accesibile a omului.	Densitatea populației umane	5 locuitori/km2	Sub 10 locuitori/km2

Fișa speciei

Lynx lynx

1. Denumire științifică: *Lynx lynx*
2. Denumiri populare: râs
3. Habitat

Tabelul nr. 4

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă
Masive forestiere montane cu păduri de rășinoase, mlaștini și râuri	Specii pradă: căprior, iepure, mistreț, rozătoare, etc.	Densitatea speciilor pradă - <i>Capreolus capreolus</i> , , <i>Cervus elaphus</i> , <i>Sus scrofa</i>	13,8 exemplare/1000 ha	Minim 10 exemplare/1000 ha
	Masive împădurite	Procentul de acoperire cu pădure	90%	Peste 90%
	Pentru nașterea puilor râșii preferă zonele cu relief accidentat -pante abrupte, zone greu accesibile a omului-.	Densitatea populației umane	5 locuitori/km2	Sub 5 locuitori/km2

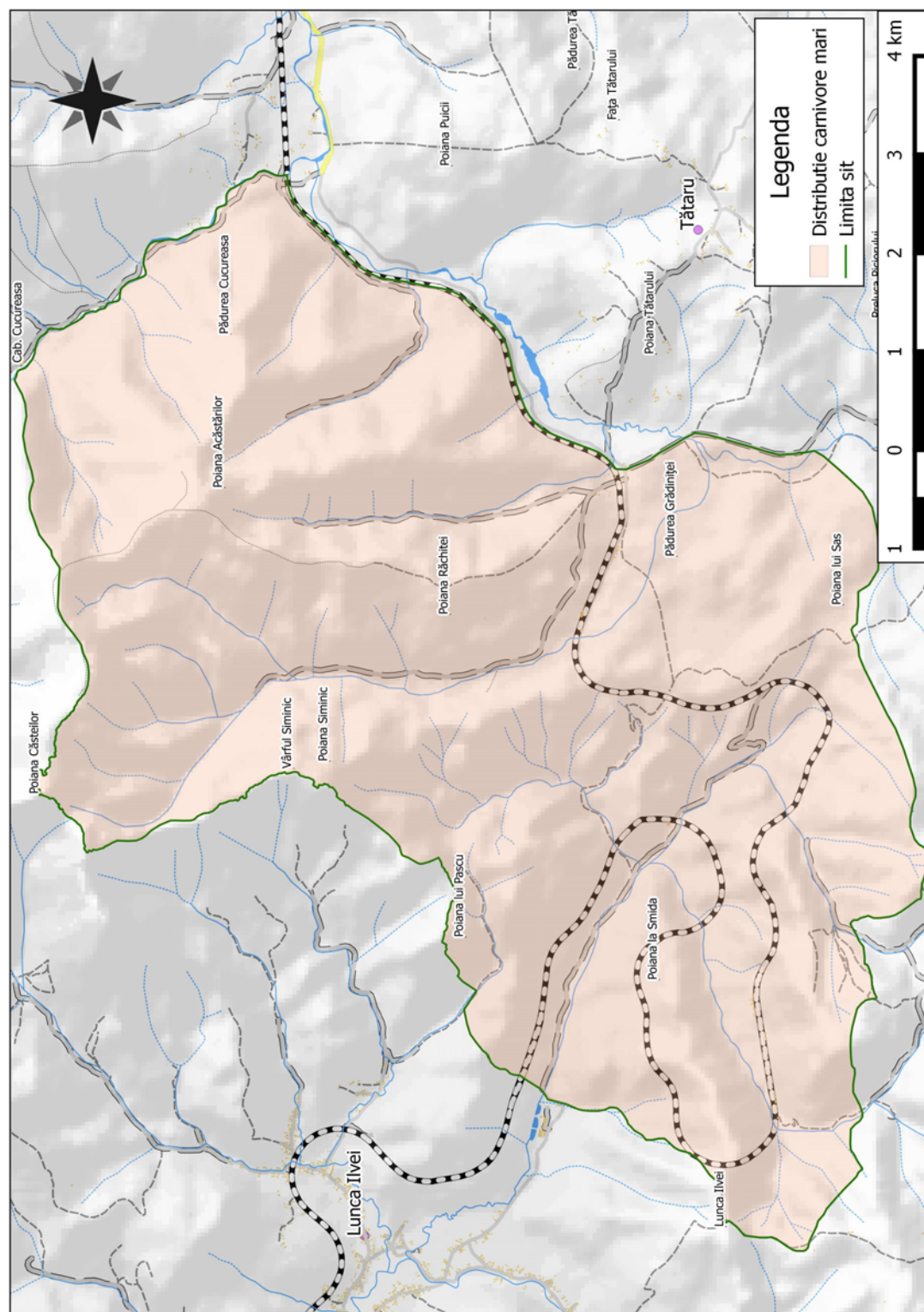

Figura nr. 2. Distribuția carnivorelor mari pe suprafața Sitului Larion

Fișa habitatului 91D0*

Turbării cu vegetație forestieră

Tabelul nr. 5

Denumire populară, Caracteristici principale	Turbării cu vegetație forestieră Caracteristici principale – habitat 91D0*: Structură: Valoare conservativă: mare Condiții ecologice: pădurile de conifere și foioase pe substrat turbos, umed până la ud, cu un nivel permanent ridicat al pânzei freatice și chiar mai înalt decât în terenurile limitrofe. Apa este întotdeauna săracă în nutrienți - turbării bombate și mlaștini acide- Asociații vegetale: • <i>Sphagno-Piceetum</i> - <i>Tüxen 1937- Hartman 1953</i>; • <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> <i>Libbert 1933</i>; • <i>Pino mugo-Sphagnetum Kästner et Flössner 1933</i>; • <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris Kleist 1929</i> Distribuție în țară: în tinoavele din Moldova de Nord -Poiana Stampei, Lucina etc.-, din Munții Parâng, din Munții Apuseni și alte masive
Tipuri de habitate conform codificării din România	91D0*: R4412 – Rariști sud-est carpatice de molid -<i>Picea abies</i> și/sau pin silvestru <i>Pinus sylvestris</i> de tinoave
Suprafața ocupată	S_{FS} = 30,23 ha S = 131 ha

Cerințe specifice:
Tabelul nr. 6

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitat	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă	Observații
91D0* - Turbării cu vegetație forestieră	Nivelul pânzei de apă freatică ridicat	Prezența canalelor de desecare active	Absență	Absență	Canalele de desecare existente, nefiind întreținute nu mai sunt active
	Fărăurgeri de apă de pe suprafață	panta	Sub 10 grade	Sub 5 grade	
	Apă săracă în nutrienți	Utilizarea apei în procese tehnologice sau alte activități umane	Nu	Nu	
	<i>Pinus silvestris</i> , <i>Betula pubescens</i>	Prezențe speciilor	75% din compoziția	Peste 70% din compoziția	

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitat	Indicator	Starea actuală a indicatorului	Valoarea indicatorului pentru starea de conservare favorabilă	Observații
			arboretului	arboretului	

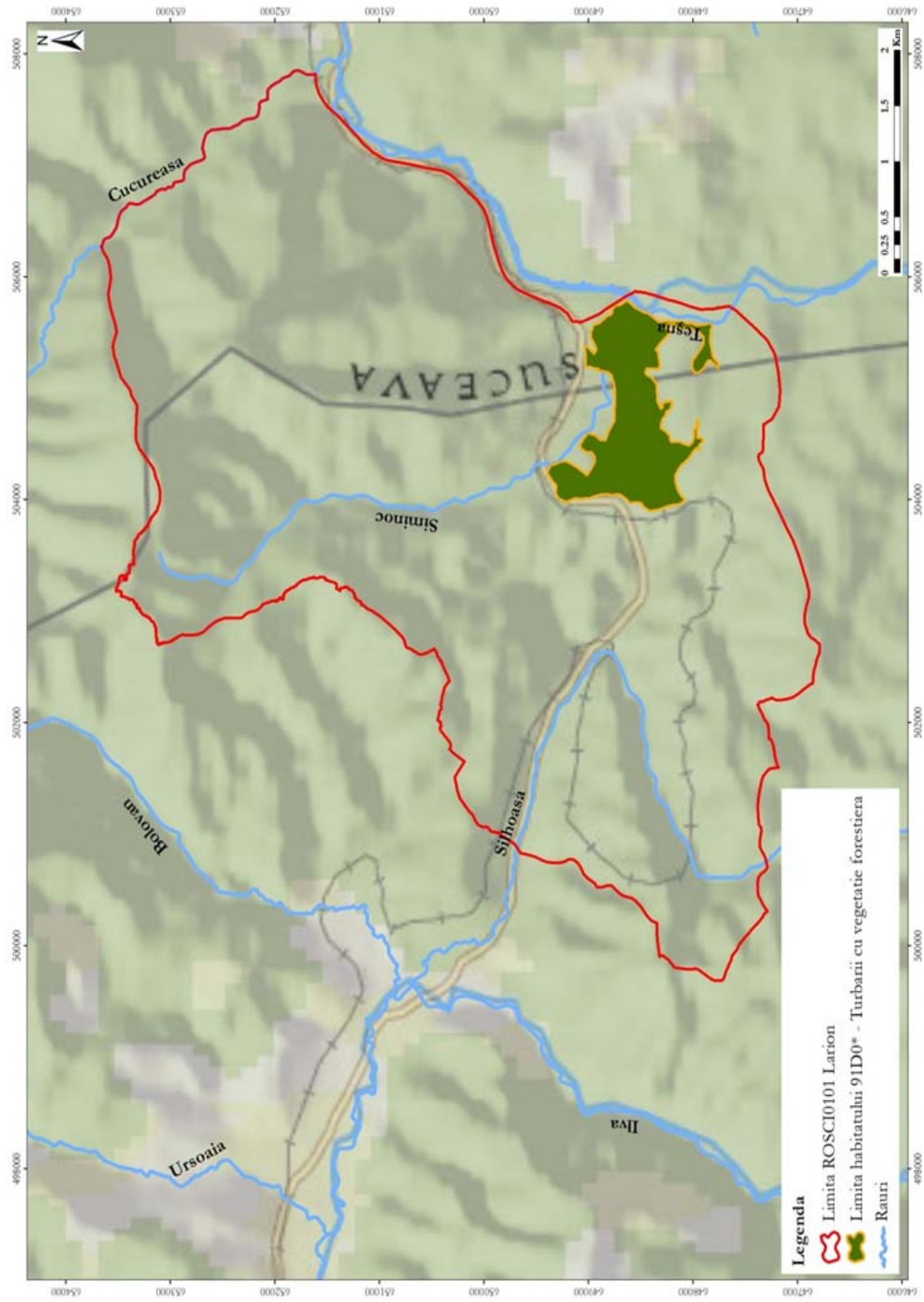

Figura nr. 3. Distribuția habitatului 91D0* Tubării cu vegetație forestieră în cadrul Sitului Larion

Anexa nr. 3

PROCEDURĂ DE LUCRU

PENTRU MENȚINEREA LEMNULUI MORT ÎN PĂDURE DUPĂ FINALIZAREA PROCESULUI DE EXPLOATARE

I. Definiție concept:

Conceptul de „Lemn Mort” definește arbori -sau părți de arbori-, în declin sau inactivi din punct de vedere fiziologic, căzuți sau pe picior, atacați de insecte, ciuperci, organisme descompunătoare, etc.

Lemnul mort reprezintă în principal materialul lemnos de extras cu ocazia lucrărilor de igienă și materialul lemnos nevalorificabil rezultat din arborii putregăioși.

II. Pași procedurali:

1. Identificare: Cu ocazia lucrărilor de punere în valoare vor fi identificați arborii morți pe picior sau doborâți - minim 5-7 arbori/ha. La alegerea lor este nevoie ca specialistul silvic să acorde maximă atenție și să ia în considerare toate aspectele economice și de biodiversitate, precum și aspectele legate de protecția muncii. Sunt de preferat arborii pe picior, cu diametre mari, fără valoare economică sau cu valoare economică redusă, în declin fiziologic, deci nu obligatoriu morți, situați în locuri cât mai puțin accesibile.
2. Materializare: Arborii morți se vor însemna cu vopsea cu litera „M”: M1, M2,Mn.
3. Înregistrare: Arborii Morți vor fi menționați în procesul verbal de marcă și în autorizația de exploatare, cu precizarea că nu sunt marcați și nu vor fi extrasi cu ocazia lucrărilor de exploatare.

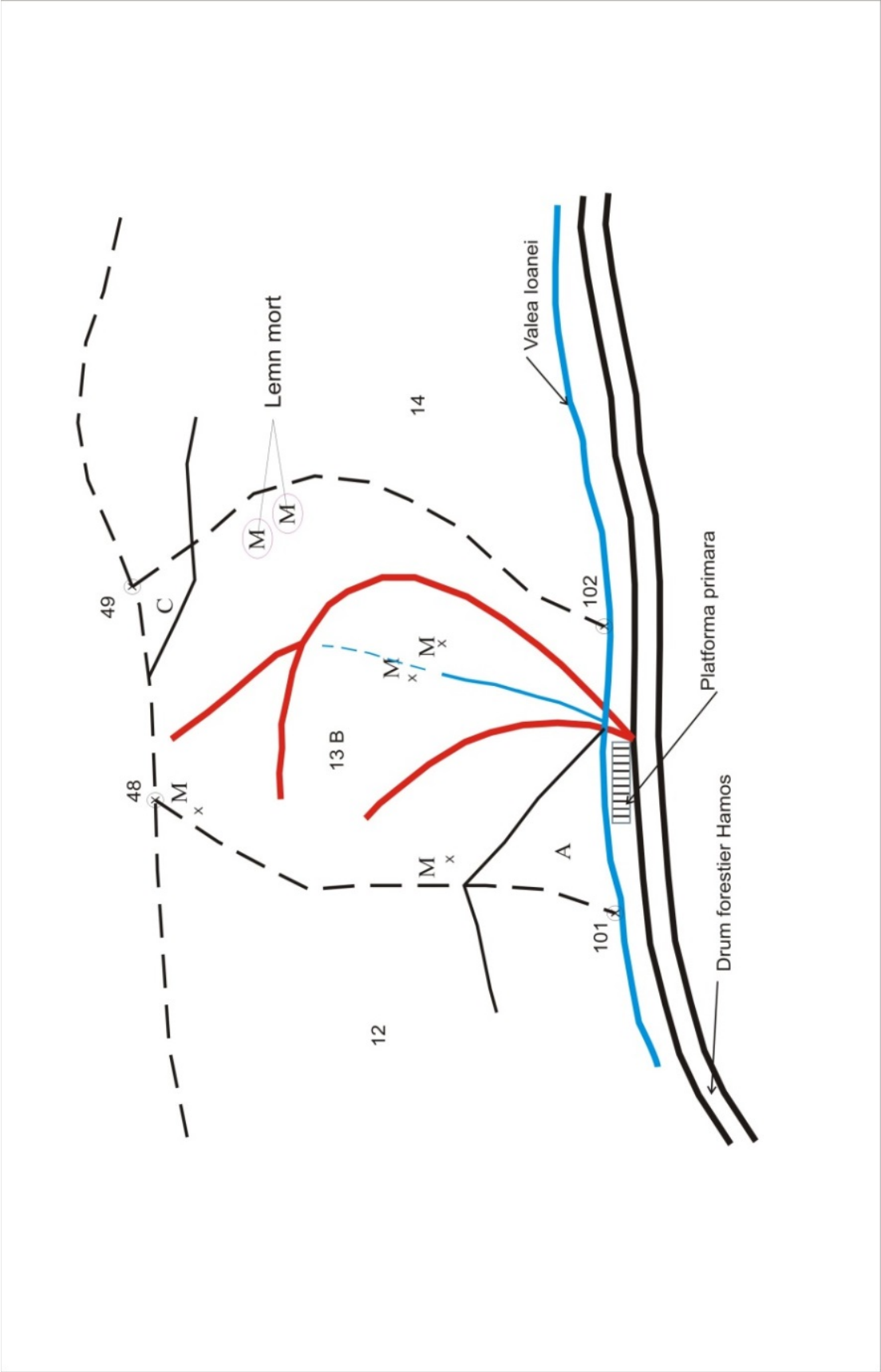

Figura 1. Amplasarea lemnului mort pe schița parchetului

4. Management: acești arbori nu vor fi exploatați. Dacă pe parcursul lucrărilor de exploatare lemnul mort prezintă pericol din punct de vedere al Normelor de sănătate și securitate în muncă, arborii respectivi pot fi doborâți și lăsați la fața locului. Trebuie subliniat, însă, faptul că obiectivul principal în aplicarea acestei proceduri de lucru este ca arborii valoroși din punct de vedere a biodiversității să rămână pe picior după finalizarea lucrărilor de exploatare, pentru a asigura perpetuarea elementelor de biodiversitate.
5. Monitorizare: se va face cu ocazia predării parchetului spre exploatare, a controalelor în parchete și inspecțiilor de fond.

Responsabil: persoanele care întocmesc acte de punere în valoare și sunt desemnate să execute controale/reprimire în parchet și inspecții de fond.

Anexa nr. 4

DATE SOCIOECONOMICE PENTRU LOCALITĂȚILE SUPRAPUSE SITULUI NATURA 2000
ROSCI 0101 LARION

Tabelul nr. 1

Populația totală și densitatea populației în comunele suprapuse sitului⁹

Comuna	Populația totală în anul 2012 -- -loc.-	Evoluția numerică a populației în intervalul 1990-2000	Evoluția numerică a populației în intervalul 2000-2012
Lunca Ilvei	3156	+ 6%	- 15%
Poiana Stampeii	2266	+ 1%	-2%
Coșna	1486	nec. ¹⁰	-13% ¹¹

⁹ Sursa datelor statistice: Institutul Național de Statistică, mai 2014 -baza de date TEMPO).

¹⁰ Comuna Coșna a redevenit unitate administrativă independentă din 2003. Nu au fost disponibile date statistice pentru această perioadă.

¹¹ Valoare calculată pentru perioada 2010-2012.

Tabelul nr. 2

**Structura fondului funciar și forme de proprietate asupra terenurilor în comunele suprapuse
sitului în 2012¹²**

Comuna	Categorie de folosință	Suprafața totală -ha-	Din care în proprietate privată	
			Suprafața -ha-	Pondere din suprafața totală
Lunca Ilvei	Arabil	670	668	99,7%
	Pășuni	1518	1518	100%
	Fânețe	944	902	96%
	Păduri	5170	5118	99%
	Costrucții	61	44	72%
	Alte terenuri neagricole*	748	414	55%
Coșna	Arabil	130	130	100%
	Pășuni	2029	2029	100%
	Fânețe	1172	1172	100%
	Păduri	17157	17157	100%
	Costrucții	40	33	83%
	Alte terenuri neagricole*	300	93	31%
Poiana Stampei	Arabil	125	125	100%
	Pășuni	2225	2225	100%
	Fânețe	1852	1852	100%
	Păduri	13698	12339	90%
	Costrucții	61	61	100%
	Alte terenuri neagricole*	115	25	22%

* -și anume: căi de comunicații și căi ferate, ape și bălți, terenuri degradate și neproductive-

¹² Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, mai 2014 -baza de date TEMPO).

Tabelul nr. 3

Efectivele de animale din gospodăriile populației, pe categorii, în comunele suprapuse sitului în 2003¹³

Principalele categorii de animale	Lunca Ilvei	Poiana Stampei	Coșna
Bovine	1500	1450	-
Porcine	1210	522	-
Ovine	1922	300	-
Păsări	9000	3500	-

¹³ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, mai 2014 -baza de date TEMPO).

Anexa nr. 5

PLANUL FINANCIAR

Categorie de cheltuieli		Salarii	Cheltuieli Operationale	Total	Mediu Anual
Nivel optim					
Cheltuieli directe		595455	2420915	2908712	581742
Cheltuieli monitorizare				107658	21532
Cheltuieli indirecte				53825	10765
Total buget plan management ron				3070195	614039
Total buget plan management euro				689931	137986
Nivel critic					
Cheltuieli directe		389198	1246805	1528346	305669
Cheltuieli monitorizare				107658	21532
Cheltuieli indirecte				53825	10765
Total buget plan management ron				1689828	337966
Total buget plan management euro				379737	75947
Disponibil	optim			1429788	
	critic			1223531	244706
Diferență de acoperit	optim			1640407	
	critic			466297	93259

Acțiunea	Intrebarea de monitorizare	Indicator	Situatia de referință	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Perioada de monitorizare	Frecvența de monitorizare			Zile-om
								Minim	Optim	Ideal	
								anual	anual	anual	
								anual	3 ani	anual	
1.5	Se intensifică utilizarea Sitului Larion ca și cultură de trecere al carnivorelor mari?	Număr de treceri per specii	De determinat la prima monitorizare	raport de cercetare	cercetare de teren	expert extern	dec- mar	3 ani	3 ani	anual	10
1.8 1.16	Se menține starea de conservare a habitatului potențial pentru <i>Buxbaumia viridis</i> ?	Suprafața avizată pentru colectare ciuperci și fructe de pădure în habitatul potențial de <i>Buxbaumia viridis</i> . Suprafața habitatului potențial de <i>buxbaumia</i> avizat pentru trecere?	0 0	avize eliberate avize eliberate	Birou Birou și verificare teren	resp AP resp AP	tot anul tot anul	anual anual	anual anual	anual anual	0,2 0,2
1.9	Crește suprafața/cantitatea culturilor agricole afectate de pagube produse de fauna sălbatică?	Suprafața/cantitatea culturilor agricole afectate de pagube produse de fauna sălbatică.	De determinat la prima monitorizare	Rapoarte ale autorităților	birou	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2

Acțiunea	Intrebarea de monitorizare	Indicator	Situația de referință	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Perioada de monitorizare	Frecvența de monitorizare			Zile-om
								Minim	Optim	Ideal	
	Numărul animalelor domestice, per specie, afectate de carnivore mari?	Numărul animalelor domestice, per specie, afectate de carnivore mari?	De determinat la prima monitorizare	Rapoarte ale autorităților	birou	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	1,2
1.10	Se mențin suprafața și stare de conservare a habitatului 91D0*?	Suprafața și stare de conservare a habitatului 91D0*	131 ha turbărie cu stare de conservare bună	raport de cercetare	cercetare de teren	expert extern	sezon de vegetație	3 ani	anual în primii 3 ani apoi din 3 în 3 ani	anual	10
		Volumul lemnului exploatat legal și ilegal.	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2
		Suprafața cu drumuri forestiere in habitat.	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2
		Lungimea căilor de scos apropiat în habitat.	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2
		Lungimea canalelor de desecare activate.	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2
		Suprafața habitatului 91D0* avizat pentru pășunat/trecere	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2

Acțiunea	Intrebarea de monitorizare	Indicator	Situația de referință	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Perioada de monitorizare	Frecvența de monitorizare			Zile-om
								Minim	Optim	Ideal	
								anual	anual	anual	
								anual	anual	anual	
1.17	Se mențin condițiile necesare pentru speciile de faună și floră?	Suprafața afectată de incendiere în Situl Larion.	0	rapoarte de teren	verificare pe teren	pădurar	sezon de vegetație	anual	anual	anual	3
2.21	Crește implicarea custodelui în promovarea obiectivelor turistice ale Sitului Larion?	Nr participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale	0	rapoarte ale autorităților		resp AP	Tot anul			anual	0
2.2	Crește capacitatea de atragere de fonduri prin proiecte?	Nr proiecte ce includ și componentă de promovare turistică	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
2.3	Crește conectivitatea Sitului Larion cu alte destinații ecoturistice?	km trasee turistice	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
	Crește lungimea traseelor turistice/ecoturistice?	km trasee turistice/ecoturistice amenajate	0								
2.4	Creșc ofertele de program pentru vizitatori în zonă datorită valorilor naturale?	Nr pachete de programe turistice ce include și valorile Sitului Larion	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	1

Acțiunea	Intrebarea de monitorizare	Indicator	Situația de referință	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Perioada de monitorizare	Frecvența de monitorizare			Zile-om
								Minim	Optim	Ideal	
3.1.2	Se dezvoltă infrastructura specifică pentru informare?	Nr puncte de informare	1	rapoarte anuale	rapoarte de activitate	resp AP	Tot anul			anual	0
3.1.3	Crește nivelul de consultare la birou și pe teren a factorilor interesați?	Nr consultatii.	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
3.1.4	Crește nivelul de informare continuă a publicului larg?	Nr apariții/an în presă.	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
3.1.5		Nr știri pe an pe pagina web									
3.1.6	Crește numărul evenimentelor de conștientizare?	Nr panouri informative.	15	rapoarte anuale	rapoarte de activitate	resp AP	Tot anul			anual	0
		Nr evenimente anual.	0	rapoarte anuale	rapoarte de activitate	resp AP	Tot anul			anual	0
3.1.7.	Se țin cont de valorile și strategia Sitului Larion în planificările strategice relevante?	Nr. participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
3.1.8.	Există parteneriate eficiente pentru proiecte / programe legate de obiectivele	Nr parteneriate	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0

Acțiunea	Intrebarea de monitorizare	Indicator	Situația de referință	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Perioada de monitorizare	Frecvența de monitorizare			Zile-om
								Minim	Optim	Ideal	
	Sitului Larion?	Nr proiecte sau acțiuni comune cu componentă de promovare a zonei									
3.1.9.	Custodele inițiază / organizează evenimente și este prezent în mod activ la evenimente din zonă?	Nr evenimente organizate de custode / nr participanți	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
		Nr acțiuni organizate la alte evenimente									
3.2.1.	Se dezvoltă infrastructura de educație ecologică?	Nr trasee educație ecologică.	1	rapoarte anuale	rapoarte de activitate	resp AP	Tot anul			anual	0
3.2.2.	Crește nivelul de educație ecologică al copiilor din comunități?	Nr. prezentări/an	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
3.2.3.	Crește nivelul de educație ecologică al copiilor din comunități?	Nr. activități educative/an	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0

Acțiunea	Intrebarea de monitorizare	Indicator	Situația de referință	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Perioada de monitorizare	Frecvența de monitorizare			Zile-om
								Minim	Optim	Ideal	
4.1.1.	Crește nivelul de participare al echipei de custodie în activitatea de reglementare?	Nr avize emise în cadrul procedurilor Agenția de Protecție a Mediului - urilor/an	1	rapoarte ale autorităților		resp AP	Tot anul			anual	0
4.2.1.	Se implementează măsurile din Planul de Management?	Nr. patrulări/lună Nr. contravenții	0	Procese verbale de contravenție		pădurar	Tot anul			anual	0
4.2.2.	Se implementează măsurile din Planul de Management?	Nr patrulări pe lună.	nu sunt date	Rapoarte de teren/activitate		pădurar	Tot anul			anual	0
4.2.2.	Se implementează măsurile din Planul de Management?	Nr patrulări comune pe an	nu sunt date	Rapoarte de teren/activitate. Rapoarte ale autorităților		pădurar	Tot anul			anual	1
4.3.1.	Este asigurat necesarul financiar pentru personalul necesar custodiei Sitului Larion?	Nr persoane cu contract de muncă	9	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
4.3.2.	Crește capacitatea de management a Sitului Larion?	Nr cursuri/schimburi de experiență pe an	1	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0

Acțiunea	Intrebarea de monitorizare	Indicator	Situația de referință	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Perioada de monitorizare	Frecvența de monitorizare			Zile-om
								Minim	Optim	Ideal	
4.3.3.	Sunt asigurate fondurile pentru întreținerea echipamentelor/materialelor din dotare?	Valoare reparații / întreținere	?	inventare	inventariere	resp AP	Tot anul			anual	0
4.3.4.	Creste capacitatea de atragere de fonduri prin proiecte?	Nr parteneriate.	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
4.3.5.	Creste capacitatea de atragere de fonduri prin proiecte?	Nr teme de cercetere identificate.	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0
4.4.1.	Se asigură necesarul financiar pentru achiziționarea și utilizarea mijloacelor de transport?	Suprafața spațiu birou.	25	facturi, contabilitate		resp AP	Tot anul			anual	0
4.4.3.	Se asigură necesarul financiar pentru închirierea unui spațiu pentru birou și depozitarea echipamentelor din dotare?	Nr mijloace de transport	2	inventar contabil		resp AP	Tot anul			anual	1

resp. AP = responsabil arii protejate resp. FF = responsabil fond forestier

Regulamentul
sitului de importanță comunitară ROSCI0101 Larion și al ariei naturale protejate de interes
național 2.222. Crovul de la Larion

Art. 1 (1) Situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion, denumit în continuare situl ROSCI0101 Larion a fost instituit prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Aria naturală protejată de interes național Crovul de la Larion a fost instituită prin pct. I secțiunea 2.0 poziția 2.222 din anexa nr. I la Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate.

Art. 2 Situl ROSCI0101 Larion contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea unor stadii de conservare favorabilă a habitatelor naturale și a speciilor de interes comunitar pentru care a fost declarat, în acest fel contribuind semnificativ la coerența rețelei Natura 2000 și/sau la menținerea diversității biologice în regiunea biogeografică din care face parte.

Art. 3 (1) Din punct de vedere administrativ Situl ROSCI 0101 Larion este situat în *Regiunea 6 Nord-Vest (72%)* - Județul Bistrița-Năsăud: Lunca Ilvei (18%) și *Regiunea 1 Nord-Est (28%)* - Județul Suceava: Coșna (3%), Poiana Stampei (1%)

(2) Limitele sitului ROSCI0101 Larion sunt prezentate pe pagina web a autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Art. 4 Custodia sitului ROSCI0101 Larion și a ariei naturale protejate de interes național Crovul de la Larion este deținută de Asociația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei – Ocolul Silvic Valea Ilvei, denumită în continuare custode, conform convenției de custodie nr. 0158 din 08 iulie 2010 încheiată între aceasta și Ministerul Mediului și Pădurilor, cu modificările ulterioare.

Art. 5 Responsabilitatea managementului sitului ROSCI0101 Larion și a ariei naturale protejate de interes național Crovul de la Larion revine Asociației Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei – Ocolul Silvic Valea Ilvei.

Art. 6. Scopul declarării sitului ROSCI0101 Larion este conservarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună sălbatică așa cum sunt ele prezentate în formularul standard publicat pe pagina web a autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Art. 7 (1) Pe terenurile care fac parte din fondul forestier național inclus în aria naturală protejată de interes național se execută numai activități silvice prevăzute în amenajamentele silvice, cu respectarea reglementărilor în vigoare privind zona funcțională a pădurilor și în concordanță cu scopul pentru care a fost declarată aria naturală protejată.

(2) Amenajamentele silvice pentru fondul forestier de pe raza sitului ROSCI0101 Larion și a ariei naturale protejate de interes național pot fi supuse aprobării numai cu avizul custodelui, în vederea punerii în concordanță cu planul de management integrat. Beneficiarul amenajamentului invită un reprezentant al custodelui la conferințele de amenajare, în vederea armonizării cu planul de management integrat.

(3) Custodele are dreptul de a verifica aplicarea în practică a tipului, intensității și volumului tratamentelor/tăierilor aplicate în fondul forestier național de pe raza sitului ROSCI0101 Larion și a ariei naturale protejate de interes național, urmând a sesiza administratorul fondului forestier și reprezentantul teritorial al autorității publice care răspunde de silvicultură în cazul constatării unor nereguli. În acest scop, structurile de administrare silvică sunt obligate să înainteze custodelui borderoul/planul de amplasare a tăierilor de masă lemnoasă pe suprafața sitului ROSCI0101 Larion și a ariei naturale protejate înainte de începerea noului an forestier pentru avizare sau, dacă nu este

posibil, imediat după constituirea actelor de punere în valoare, dar înainte de începerea lucrărilor de exploatare a masei lemnoase.

(4) Administratorul fondului forestier național de pe raza sitului ROSCI0101 Larion și a ariei naturale protejate, este obligată să transmită custodelui, anual, situația aplicării amenajamentelor silvice pe aceste terenuri.

(5) Lucrările care nu sunt prevăzute în amenajamentele silvice, se execută doar cu avizul custodelui și cu aprobarea autorității publice centrale care răspunde de mediu și silvicultură.

Art. 8 (1) Acțiunile de evaluare a vânatului și de interpretare a rezultatelor se fac de către gestionarul fondului de vânătoare cu participarea custodelui sitului ROSCI0101 Larion. Gestionarul fondului de vânătoare are obligația de a anunța custodele despre intenția de organizare a evaluării vânatului pe teritoriul sitului și a ariei protejate cu minim 7 zile calendaristice înainte de organizarea evaluării.

(2) Vânătoarea pe teritoriul sitului ROSCI0101 Larion este permisă, cu excepția zonelor de liniște pentru vânat stabilite de custode în colaborare cu autoritățile competente.

(3) Pe raza sitului ROSCI0101 Larion și a ariei naturale protejate activitatea de vânătoare se face în conformitate cu legislația în domeniu.

(4) Pentru speciile de lup, urs, râs și pisică sălbatică prin planul de management se stabilesc zone și perioade în care vânătoarea este restricționată, cu respectarea legislației în vigoare.

(5) Pescuitul și acvacultura vor respecta prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 317/2009, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Constatarea și sancționarea încălcării legislației din domeniul vânătoriei și pescuitului, se va face de personalul unității silvice cu atribuții în zona sitului ROSCI0101 Larion, împuternicit în acest sens, precum și de autoritățile abilitate prin lege.

Art. 9 (1) Utilizarea pășunilor și fânețelor este permisă doar pentru proprietari de terenuri sau animale din zona sitului ROSCI0101 Larion, cu obligația respectării prezentului regulament și a planului de management precum și în conformitate cu amenajamentul pastoral întocmit conform legislației..

(2) Amplasarea de stâne și adăposturi pastorale, adaptate specificului montan și încadrate în peisaj este permisă numai cu avizul custodelui sitului.

(3) Pe teritoriul sitului ROSCI0101 Larion, activitatea pastorală se desfășoară respectându-se încărcătura de animale conform bonității pajiștilor și în conformitate cu amenajamentul pastoral întocmit conform legislației.

(4) Este interzisă amplasarea locurilor de târlire în apropierea pâraielor, lacurilor și a zonelor de liniște a vânatului.

(5) Numărul admis de câini se stabilește prin contractul de pășunat în funcție de efectivul de oi din fiecare turmă, în limitele prevăzute de legislația în vigoare.

(6) Câinii poartă obligatoriu jujee, iar stăpânul este obligat să facă dovada vaccinării acestora .

(7)Trecerea prin fondul forestier și la apă se face cu respectarea reglementărilor în vigoare, în baza contractului încheiat cu administratorii proprietarilor de pădure.

(8) Activitatea pastorală este monitorizată de custodele sitului ROSCI0101 Larion, în vederea evaluării impactului acestei activități asupra florei și faunei și pentru stabilirea unor eventuale restricții în zonele afectate.

Art. 10 Custodele inițiază periodic studii pentru stabilirea capacității de suport a pășunilor. Rezultatele acestor studii sunt aduse la cunoștință proprietarilor în vederea reglementării corespunzătoare a pășunatului.

Art. 11 Colectarea de specii de flora și fauna se face numai cu acordul scris al custodelui.

Art. 12 Capturarea fără drept a oricăror specii din cadrul faunei sălbatice, distrugerea cuiburilor păsărilor sau colectarea ouălor acestora în raza sitului ROSCI0101 Larion este interzisă.

Art. 13 (1) Extragerea de resurse minerale și captările de apă în scopuri comerciale și industriale, fără avizul custodelui, sunt interzise pe suprafața sitului ROSCI0101 Larion.

(2) Extragerea de resurse minerale și captările de apă în scopuri comerciale și industriale, în aria naturală protejată de interes național, sunt interzise

Art. 14 (1) Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă cu situl ROSCI0101 Larion, ori nu este necesar pentru managementul acestuia, dar care ar putea afecta în mod semnificativ, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, având în vedere obiectivele de conservare ale acesteia.

(2) Avizul custodelui pentru planurile/proiectele menționate la alin. (1) este obligatoriu.

Art. 15 Modificarea planurilor de urbanism din vecinătatea sitului ROSCI0101 Larion se face cu respectarea prevederilor legislației de mediu și cu avizul custodele sitului.

Art. 16. (1) Custodele susține cercetarea științifică ce se desfășoară în situl ROSCI0101 Larion și are ca scop conservarea patrimoniului faunistic, forestier, floristic.

(2) Activitățile de cercetare științifică pe teritoriul ariei naturale protejate se desfășoară cu avizul custodelui, care le sprijină logistic și financiar, în limita posibilităților.

(3) Activitatea colaboratorilor externi se va desfășura pe baza unui contract de cercetare, încheiat cu custodele sitului. Clauzele contractuale se stabilesc de comun acord de către părți, inclusiv dreptul de utilizare a rezultatelor cercetărilor.

Art. 17 -(1) Custodele acționează permanent pentru includerea sitului ROSCI0101 Larion în programe de cercetare națională și internațională.

(2) Custodele inițiază, atunci când este cazul, acțiuni de repopulare cu specii de plante și animale dispărute pe baza unor studii avizate conform reglementărilor în vigoare.

(3) Introducerea de specii alohtone pe teritoriul sitului ROSCI0101 Larion este interzisă.

Art. 18- Accesul turiștilor în perimetrul sitului ROSCI0101 Larion este permis numai pe traseele turistice omologate.

Art. 19- Custodele poate institui un sistem de tarife, conform prevederilor legale în vigoare. Tarifele se afișează la sediul custodelui.

Art. 20 Vizitele de grup în perimetrul sitului ROSCI0101 Larion se desfășoară numai în prezența custodelui sau a reprezentantului acestuia.

Art. 21 Camparea pe suprafața sitului ROSCI0101 Larion se face numai în locuri special amenajate și delimitate.

Art. 22 Aprinderea focului pe suprafața sitului ROSCI0101 Larion este permisă numai în locurile special amenajate.

Art. 23 Abandonarea deșeurilor de orice fel pe teritoriul sitului ROSCI0101 Larion este interzisă.

Art. 24 Circulația autovehiculelor, motoretelor, motocicletelor, bicicletelor și a altor vehicule este permisă numai pe drumuri existente - județene, comunale și pe trasee special amenajate și semnalizate ca atare.

Art. 25 Distrugerea sau degradarea panourilor informative și indicatoare, a plăcilor, stâlpilor sau a semnelor de marcaj ale sitului ROSCI0101 Larion este strict interzisă.

Art. 26 Fotografierea sau filmarea în scop comercial fără aprobarea custodelui este interzisă în perimetrul ariei naturale protejate de interes național.

Art. 27 Folosirea substanțelor chimice periculoase pe teritoriul sitului ROSCI0101 Larion este interzisă.

Art. 28 Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravențională, penală, materială sau civilă conform legislației în vigoare.

Art.29 Verificarea respectării prezentului regulament se face de custodele sitului ROSCI0101 Larion sau de alte persoane, potrivit legislației în vigoare. Personalul autorizat să verifice respectarea regulamentului își dovedește identitatea cu legitimații emise conform legii.

Art. 30 Custodele are obligația de a sesiza instituțiile abilitate despre orice încălcare a prezentului regulament, a cărei soluționare nu ține de competența sa.

Art. 31 În cazul producerii fenomenelor de forță majoră(incendii, calamități naturale, e.t.c.), instituțiile abilitate intervin pentru eliminarea sau limitarea efectelor acestor fenomene conform prevederilor legale.

Art. 32 Pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Planul de management pe suprafața sitului ROSCI0101 Larion se respectă următoarele măsuri de management:

(1) Măsuri de management pentru *Buxbaumia viridis*

- a) În cazul realizării DJ 172D, traseul acestuia se va stabili astfel încât să fie evitat habitatul potențial pentru *Buxbaumia viridis*;
 - b) Constituirea fondului de marfă pentru valorificarea ciupercilor și fructelor de pădure doar în afara habitatului ocupat de *Buxbaumia viridis*;
 - c) Curățirea vegetației ierboasă uscate de pe terenurile din Situl Larion și preajma ei - 500 m distanță de limita Sitului Larion - se va face doar prin cosit și adunat. Este interzisă incendierea acesteia.
- (2) Măsuri de management pentru speciile de carnivore mari - *Ursus arctos*, *Lynx lynx*, *Canis lupus*
- a) Extinderea intravilanului localităților doar în afara limitelor Sitului Larion, după realizarea studiilor de impact de mediu care să demonstreze faptul că nu sunt afectate culoarele de trecere pentru carnivore mari.
 - b) În cazul realizării DJ 172D, soluțiile tehnice se vor alege în așa fel încât să nu se creeze bariere ecologice pentru trecerea carnivorelor mari pe o porțiune mai mare de 10% din lungimea sa.
 - c) Câinii ciobănești vor purta obligatoriu jujeu, conform prevederilor legale
 - d) Toate turmele vor avea număr legal de câini
 - e) Animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână -ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate-
 - f) Închiderea animalelor pe timpul nopții -în strungă, coșar- și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor
 - g) Supravegherea continuă a turmelor
 - h) Dresarea câinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma pentru gonirea lupilor -a nu se încuraja câinii să gonească prădătorii, strategia acestora fiind atragerea câinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce câinii și sau ciobanii încep să gonească prădătorul-
 - i) Pășunarea animalelor domestice doar pe timpul zilei
- (3) Măsuri de management pentru 91D0* Turbării cu vegetație forestieră
- a) Se va păstra categoria de folosință actuală a terenurilor.
 - b) Încadrarea tuturor arboretelor din rezervația "Crovul de la Larion" în categoria funcțională 1-5C, cu ocazia următoarei acțiuni de amenajare
 - c) Managementul arboretelor din rezervația "Crovul de la Larion" se va face în conformitate cu tipul funcțional T1
 - d) Drumurile forestiere noi se vor amenaja doar în afara rezervației.
 - e) Căile de scos apropiat pentru parcelele limitrofe rezervației se vor amenaja doar în afara acesteia
 - f) Nu se vor relua lucrările de desecare a turbăriei.
 - g) Pășunatul sau târlitul nu se va realiza pe suprafața habitatului de turbărie
- Trecerea spre sursele de apă a animalelor domestice prin fondul forestier nu se va aviza pe suprafața habitatului de turbărie.

Art.33 (1) Actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism pentru comunele și suprafețele acestora incluse în perimetrul sitului ROSCI0101 Larion și a ariei naturale protejate 2.222. Crovul de la Larion se face de către autoritățile administrațiilor publice responsabile, prin integrarea în aceste documentații a prevederilor referitoare la situl de importanță comunitară menționat și la aria naturală protejată de interes național.

(2) Modificarea și actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism menționate la alin. (1) se fac cu avizul custodelui ROSCI0101 Larion și al ariei naturale protejate 2.222. Crovul de la Larion, pentru asigurarea conformității cu prevederile Planului de Management.

(3) Documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism menționate la alin. (1) modificate și/sau actualizate de către autoritățile administrațiilor publice locale menționate la alin. (1) vor include în piesele grafice/desenate și limitele sitului ROSCI0101 Larion și ale ariei naturale protejate 2.222Crovul de la Larion.

Art. 34 Prezentul regulament poate fi modificat și la propunerea custodelui, conform legislației în vigoare.